

PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Someren

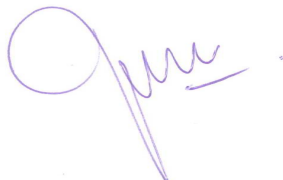

6 februari 2013

PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Someren

Verantwoording

Titel	PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Someren
Opdrachtgever	Gemeente Someren
Projectleider	ing. N.A. Bronsgeest
Auteur(s)	drs. M.P. van Ravesteijn, ir. L. Bekker, E.H. van Drunen en F.D. Druijff
Projectnummer	1211026
Aantal pagina's	102 (exclusief bijlagen)
Datum	6 februari 2013
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
Samenvatting	11
1 Inleiding	23
1.1 Voorbericht	23
1.2 Nieuwe bestemmingsplannen buitengebied Someren	23
1.3 Waarom dit MER?	24
1.4 De m.e.r.-procedure	24
1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	26
1.6 Leeswijzer	26
2 Kader van dit MER	27
2.1 Algemeen	27
2.2 Plan- en studiegebied	28
2.3 Kenschets veehouderij Someren in de huidige situatie	29
2.4 Beleidskader	33
2.5 Ontwikkelingen stikstofdepositie	36
3 Het bestemmingsplan Buitengebied	39
3.1 Uitleg bestemmingsplannen buitengebied 2011 en 2013	39
3.2 De bestemmingen	40
3.3 Consequenties recente jurisprudentie	42
4 Onderzoek stikstofemissies	44
4.1 Gebiedsgerichte benadering	44
4.2 Landbouwkundige scenario's	45
4.3 Referentiesituatie	45
4.3.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)	46
4.3.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)	47
4.4 Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	48
4.5 Dynamiek in de sector	50
4.6 Onderzoek naar het effect van de Provinciale verordening 2010	51

5	Milieueffecten op natuur	52
5.1	Beoordelingskader	52
5.2	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	53
5.2.1	Algemeen	53
5.2.2	Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.....	54
5.2.3	Flora- en faunawet	55
5.2.4	Ecologische hoofdstructuur	57
5.3	Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen	59
5.3.1	Effecten ten opzichte van het huidig gebruik.....	59
5.3.2	Verschil ten opzichte van de autonome ontwikkeling.....	61
5.4	Effecten Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (passende beoordeling)	63
5.4.1	Natura2000-gebieden.....	63
5.4.2	Beschermde natuurmonumenten	66
5.4.3	Conclusie.....	67
5.5	Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet	67
5.5.1	Belang van het plangebied als leefgebied.....	68
5.5.2	Uitvoeringspraktijk	68
5.5.3	Conclusie.....	69
5.6	Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur	69
5.6.1	Toewijzing op zonering van functies	69
5.6.2	Ontwikkelingsmogelijkheden	70
5.6.3	Conclusie.....	71
6	Milieueffecten overige thema's	72
6.1	Methodiek effectenonderzoek	72
6.2	Beoordelingskader	72
6.3	Landschap.....	73
6.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	73
6.3.2	Effecten op landschap.....	76
6.4	Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde.....	79
6.4.1	Huidige situatie.....	79
6.4.2	Effecten	84
6.5	Thema Bodem en Water	86
6.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	86
6.5.2	Effecten op water	86

6.6	Verkeer	88
6.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	88
6.6.2	Effecten op verkeer buitengebied	88
6.7	Geur	88
6.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	88
6.7.2	Effecten	89
6.8	Luchtkwaliteit	90
6.8.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	90
6.8.2	Effecten op fijn stof	92
6.9	Geluid	93
6.9.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	93
6.9.2	Effecten	94
6.10	Gezondheid	94
6.10.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	94
6.10.2	Effecten op de (kans op de) verspreiding van zoönosen	95
7	Integrale effectvergelijking alternatieven	96
7.1	Conclusies	96
7.2	Natuur	97
7.2.1	Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten	97
7.2.2	Flora- en faunawet	97
7.2.3	Ecologische Hoofdstructuur	98
7.3	Landschap, cultuurhistorie, archeologie en aardkunde	98
7.3.1	Landschap	98
7.3.2	Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde	98
7.4	Bodem en water	98
7.4.1	Bodem	98
7.4.2	Water	98
7.5	Verkeer	99
7.6	Woon- en leefmilieu	99
7.6.1	Geluid	99
7.6.2	Luchtkwaliteit	99
7.6.3	Geur	100
7.7	Gezondheid	100
7.8	Uitvoerbaarheid bestemmingsplannen	101
7.9	Vervolgproces	101
7.10	Aanbevelingen	101

8	Leemten in kennis en evaluatie	102
8.1	Leemten in kennis en informatie	102

Bijlage(n)

- 1 Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-procedure met besluit
- 2 Literatuurlijst
- 3 Wettelijke kaders & beleidsdocumenten
- 4 Beschrijving methodiek berekening ammoniakemissie
- 5 Verklarende woordenlijst
- 6 Uitklapvel met alternatieven

Samenvatting

De gemeente Someren heeft in 2011 en 2013 nieuwe bestemmingsplannen voor het landelijk gebied (buitengebied) opgesteld. Naast een actualiseringslag is het doel om de kwaliteit van het buitengebied te verbeteren. Voor deze nieuwe bestemmingsplannen is dit milieueffectrapport (MER) opgesteld. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r.-procedure worden gezet.

Waarom dit planMER

De nieuwe bestemmingsplannen buitengebied vormen het kader voor eventuele Besluitm.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten. Het is niet ondenkbeeldig dat voor bepaalde activiteiten te zijner tijd Besluitm.e.r.'s¹ doorlopen moeten worden. Het gaat specifiek om het bieden van ontwikkelruimte voor deze agrarische bedrijven zoals de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee, varkens (Besluitm.e.r, onderdeel C, categorie 14) en overige diersoorten² (Besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14). Daarnaast zijn significant negatieve effecten op de omliggende Natura2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. De passende beoordeling, die tevens integraal onderdeel uitmaakt van deze PlanMER, zal uitsluitend geven of daadwerkelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt.

Vanwege het feit dat de bestemmingsplannen mogelijk kaderstellend zijn voor Besluitm.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten en omdat een passende beoordeling moet worden opgesteld is het doorlopen van de planm.e.r. verplicht.

Wat staat er in dit MER?

Het hoofddoel van dit milieueffectrapport (MER) is het in beeld brengen van de milieugevolgen van de ontwikkelruimte die het voorliggende plan biedt, in het bijzonder de gevolgen van de emissie van stikstof op de nabijgelegen Natura2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. In dit kader wordt aandacht besteed aan:

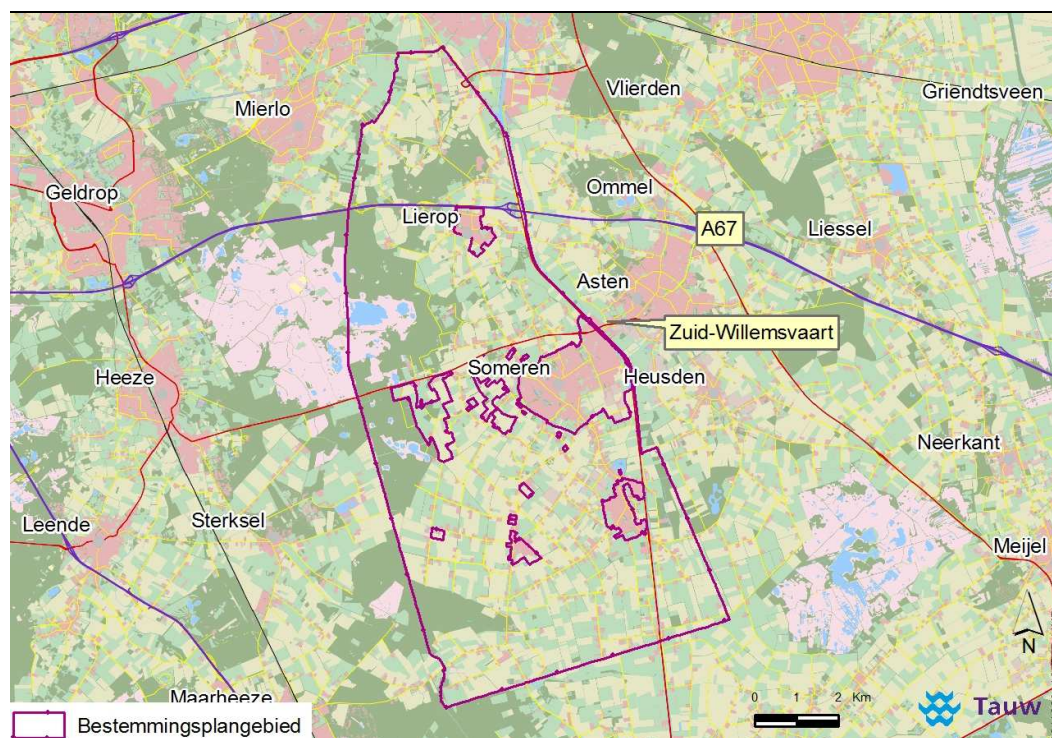
- Onderbouwing van de ontwikkelingsruimte voor de landbouwsector binnen het plangebied
- Kwantificering van de mogelijke effecten op stikstofdepositie (primaire effecten)

¹ Binnen de m.e.r.-procedure worden de volgende afkortingen gebruikt: de m.e.r. en het MER. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen en dergelijke. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport

² Pluimvee, mestvarkens, zeugen, gespeende biggen, pelsdieren, voedsters, vlees- en opfokkonijnen, melk-, kalf- of zoogkoeien, vrouwelijk jongvee, vleesrunderen, schapen, geiten, paarden, pony's en struisvogels

- Op stikstofdepositie herleidbare scenario's om de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het plangebied te onderzoeken
- Inzicht in de secundaire effecten (zoals landschap, bodem en water en verkeer) die voorkomen uit het voorliggende plan

Hoewel de ontwikkelruimte van de agrarische bedrijven de directe aanleiding vormen voor de planm.e.r. worden daarnaast ook de overige functies binnen het plangebied beschouwd. Dat is kwalitatief, beschrijvend gedaan. Het gaat dan om de functies landschap, cultuurhistorie, bodem en water, verkeer, recreatie en het fysieke leefmilieu. Het onderzoek strekt zich in principe uit over het hele plangebied zoals dat in de onderstaande figuur wordt weergegeven.

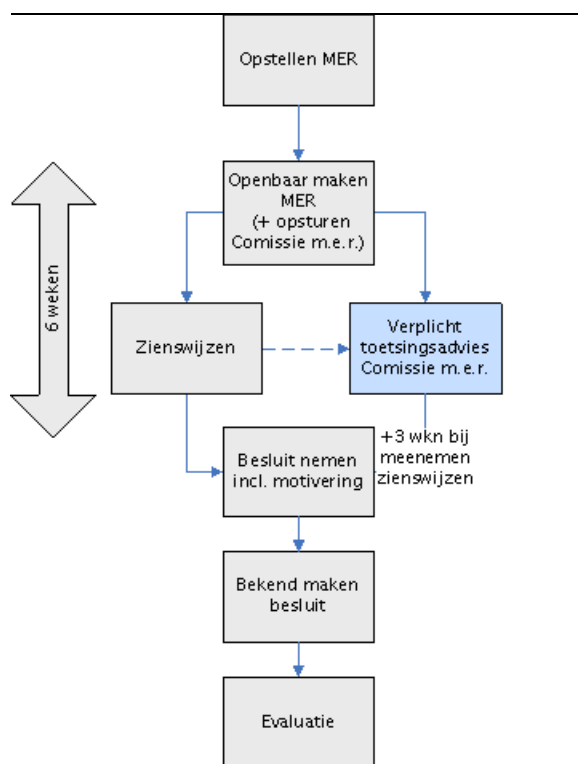

Figuur 0.1 Plangebied planMER

Het studiegebied bestaat uit het plangebied aangevuld met gebieden buiten het plangebied waarop effecten te verwachten zijn, zoals de Natura2000-gebieden Strabrechtse Heide & Beuven, Deurnsche Peel & Mariapeel, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en Groote Peel.

De m.e.r.-procedure

Het MER bevat het onderzoek naar de milieueffecten die voortkomen uit het bestemmingsplan. De Uitgebreide m.e.r.-procedure is van toepassing (art. 7.9 Wet milieubeheer). In onderstaande figuur staat die schematisch weergegeven.

Figuur 0.2 Milieueffectprocedure (Commissie voor de m.e.r.)

Wat beogen de nieuwe bestemmingsplannen

Het plangebied staat niet voor grote veranderingen. Het gaat voornamelijk om het vastleggen van de bestaande situatie en mogelijkheden in een actueel toetsingskader. Daarnaast zijn kwalitatieve verbeteringen mogelijk. Hierbij kan worden gedacht aan de versterking van het recreatieve karakter. Voor de landbouw spelen ontwikkelingen zoals schaalvergroting, verbreding en bedrijfsbeëindiging.

Anderzijds wordt er met de bestemmingsplannen ook naar gestreefd om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden of juist ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende planperiode zijn te verwachten. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van vrijkomende agrarische bebouwing en de Ecologische Hoofdstructuur. Om hierbij sturend op te kunnen treden bevat het bestemmingsplan een visie voor de toekomst, met daaraan gekoppeld specifiek beleid en regels.

Kenschets agrarische sector in de gemeente Someren

Het plangebied is bestemd voor diverse gebruiksvormen en functies. Het gaat hoofdzakelijk om de functie landbouw. Daarnaast bevat het gebied de functies bedrijvigheid, wonen, verblijfs- en dagrecreatie en maatschappelijke voorzieningen. Het totaal aantal landbouwbedrijven in de gemeente Someren bedroeg in 2000 380, tegenwoordig telt het buitengebied 283 agrarische bedrijven. Het bedrijfstype melkveehouderij komt in het plangebied het meest voor (83 bedrijven). Op de voet gevolgd door varkensbedrijven (66). Daarnaast komen er relatief veel kippenbedrijven voor (34). In onderstaande tabel is het emissieprofiel van het gebied weergegeven. Dit is de relatieve bijdrage aan de emissies van de verschillende diergroepen.

Tabel 0.1 Het emissieprofiel van het plangebied

Diergroep	Relatieve bijdrage aan emissies	Opmerkingen
Melkvee	16 %	
Varkens	32 %	
Vleesvee	8 %	
Kippen	42 %	
Schapen	0 %	
Overig	2 %	Paarden, geiten en dergelijke

Landbouwkundige scenario's

De effecten van de landbouw zullen aan de hand van verschillende scenario's in beeld worden gebracht (zie hieronder). De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zullen niet via scenario's dan wel alternatieven worden beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet.

Wij onderscheiden voor de veehouderijbedrijven de volgende scenario's:

- Referentiesituatie: huidige situatie + autonome ontwikkeling (inclusief het strikt handhaven van de AmvB Huisvesting)
- Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden van de landbouwsector op basis van ruimtelijke groeimogelijkheden, zonder sectorale belemmeringen in acht te nemen
- Saldering op basis van techniek. Doel is vaststellen of binnen het plangebied voldoende salderingsruimte mag worden verwacht om de geboden agrarische ontwikkelruimte te accommoderen

Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen

In en nabij het plangebied zijn de volgende Natura2000-gebieden gelegen op zeer korte afstand. Daarom zijn daar effecten van veranderingen in de stikstofdepositie te verwachten: Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en de Grootte Peel. In de analyses is ook de Deurnsche Peel & Mariapeel betrokken omdat die op redelijk beperkte afstand, in de heersende windrichting ligt.

Consequenties recente jurisprudentie

In dit milieueffectrapport is op basis vanuit het worstcase beeld in eerste instantie aangetoond dat, als gebruik wordt gemaakt van de volledige groeiruimte op alle percelen, er sprake zal zijn van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de voor verzuring en eutrofiëring gevoelige habitats. In het onderzoek in dit planMER is nog via een aantal goed gefundeerde aannames het reële ontwikkelscenario voor de landbouw bepaald en op effecten gezet terwijl de planregels in principe ruimere groeimogelijkheden toestaan. Tot voor kort werd geaccepteerd dat naast het in beeld brengen van dit zogenaamde 'worstcase'-scenario met realistische scenario's gewerkt kon worden omdat de maximalisatie van effecten niets te maken heeft met reële effectinschattingen. Binnen de planperiode van 10 jaar is het namelijk aantoonbaar onwaarschijnlijk, zo niet onmogelijk, dat alle geboden ontwikkelruimte voor de volle 100 % wordt benut.

Het werken aan de hand van realistische scenario's is tot 5 december 2012 door jurisprudentie bevestigd. Het werken met realistische scenario's zal thans naar alle waarschijnlijkheid juridisch bij vervolguitspraken niet meer standhouden. Omwille van een juridisch houdbaar bestemmingplan buitengebied 2013 heeft de gemeente Someren er voor gekozen rekenschap te geven van de uitspraak van 5 december 2012 inzake het buitengebiedplan Zelhem door het slot op de muur principe toe te passen. In het bestemmingsplan is een verbale regeling opgenomen inhoudende een verbod op het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het uitbreiden van de bestaande veestapel en/of het verhogen van de bestaande emissie (zie paragraaf 3.1). Het bevoegd gezag kan hiervan afwijken wanneer door middel van onderzoek aangetoond is dat er sprake is van een verminderde stikstofemissie of op zijn minst een gelijkblijvende stikstofemissie van het betreffende agrarische bedrijf.

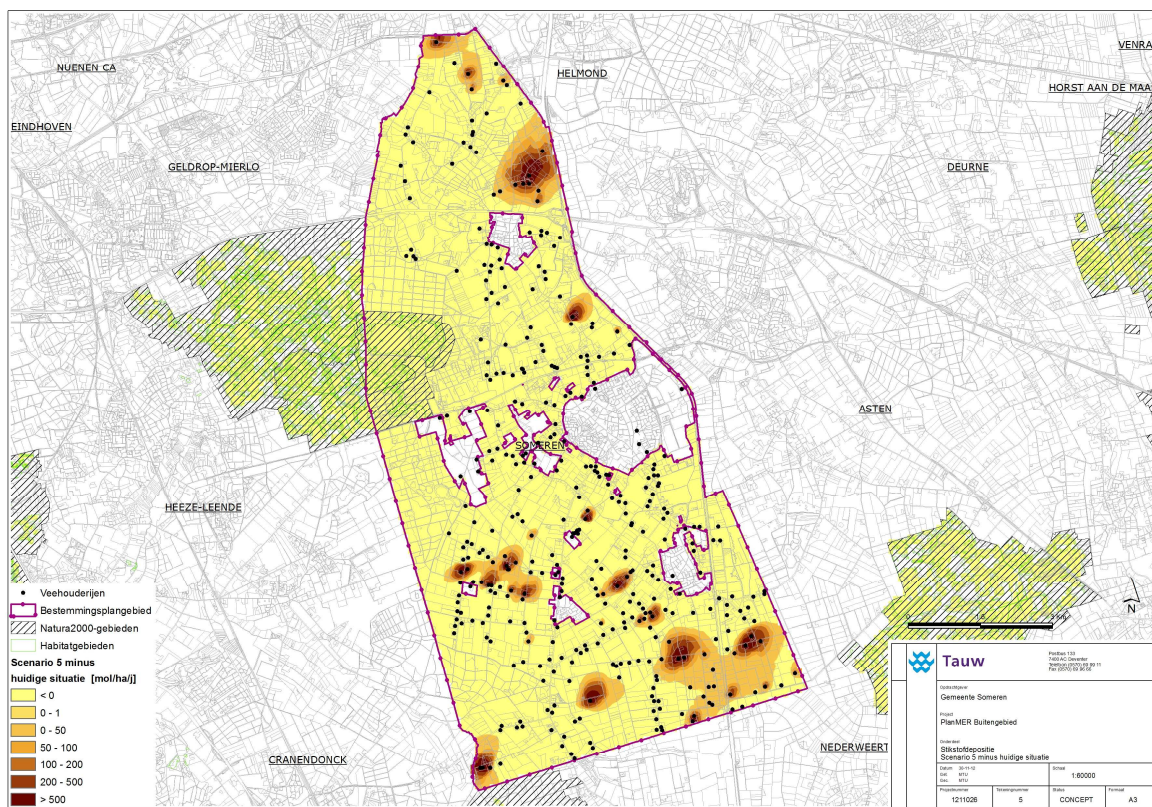
Als de emissie wel toeneemt, kan de uitbreiding slechts plaatsvinden als er sprake is van mitigerende maatregelen. Op die manier wordt voorkomen dat uitvoering van het bestemmingsplan Buitengebied 2013 leidt tot extra stikstofbelasting van kwetsbare habitats.

Effecten ten opzichte van het huidige gebruik

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden geldt dat het uitbreiden van de veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in het gehele Natura2000-gebied. De in de onderstaande tabellen opgenomen rekenresultaten van uitgevoerde berekeningen tonen het volgende aan met betrekking tot de depositie van stikstof in de Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, de Groote Peel en de Deurnsche Peel & Mariapeel.

Gezien de afstand tot de bedrijven in het plangebied is er, als de maatregelen uit de Brabantse stikstofverordening worden toegepast op een aannemelijke dynamiek binnen de populatie van agrarische ondernemers, in deze gebieden wel sprake van een afname van de depositie.

Globale gebiedsgerichte berekeningen tonen aan dat er in scenario 5 (zie voor tekst en uitleg bijlage 4 en de bijbehorende figuur 0.3 hieronder), dat uitgaat van de maatregelen die genomen moeten worden vanuit de provinciale stikstofverordening, met de daarbij behorende emissiereductie, er in het plangebied voldoende salderingsruimte aanwezig is om een wijzigingsbevoegdheid tot 1,5 hectare mogelijk te maken. De resultaten van de bijbehorende verspreidingsberekeningen zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 0.3 Scenario 5: effect op de depositie, ten opzichte van het huidige gebruik, dat voortkomen uit de maatregelen zoals voorgeschreven in de provinciale stikstofverordening (in combinatie met een maximaal bouwvlak van 1,5 hectare)

De maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het vertrekpunt van de planvorming oorspronkelijk bood, leiden dus tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Dit is aangetoond met doorrekenen van het zogenaamde worstcase scenario. Echter, het is aangetoond dat het niet realistisch is om te verwachten dat van deze maximale ontwikkelingsmogelijkheden gebruik gemaakt kan worden. Door de maatregelen toe te passen die voortkomen uit de Brabantse stikstofverordening is aangetoond dat het plan onder die voorwaarden wel uitvoerbaar is.

Verskil ten opzichte van de autonome ontwikkeling

De effecten op de depositie zijn vergeleken ten opzichte van de autonome ontwikkelingen zoals die in 2013 worden voorgeschreven door het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling is er dus al wel sprake van een zekere daling van de emissie. Dat verklaart dat de afname van de depositie ten opzichte van de autonome ontwikkeling, zoals berekend voor een reële dynamiek in het buitengebied van Someren, iets minder is dan de afname ten opzichte van de huidige situatie. Dit speelt met name in Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, maar ook in de Groote Peel.

Effecten Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (passende beoordeling)

In omgeving van het plangebied liggen diverse Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Onderzocht is of deze gebieden worden blootgesteld aan invloeden die de natuurlijke waarden en/of het natuurschoon aantasten (Beschermde natuurmonumenten) of die leiden tot een significant negatieve aantasting waardoor instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald. De toetsing van effecten op Natura2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 19J van de Natuurbeschermingswet 1998.

De conclusie is dat het bestemmingsplan Buitengebied Someren voor wat betreft de bescherming van Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten redelijkerwijs uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set randvoorwaarden voor de te verwachten dynamiek in het gebied, modelmatig vastgesteld dat er, als die randvoorwaarden gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn van significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Effecten op Flora- en faunawet

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Effecten op Ecologische Hoofdstructuur

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de EHS voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van de EHS. Hierdoor is er geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Effecten op Landschap

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het buitengebied van Someren niet mogelijk. De uitbreidingsmogelijkheden die bedrijven in het bestemmingsplan worden geboden, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor de afwijkingmogelijk voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011. Het effect op landschap wordt als neutraal beoordeeld (0).

Effecten op Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde

Ten gevolgen van de bescherming van de cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan, de doorvertaling van het archeologiebeleid in het bestemmingsplan en het beschermingsregime voor gebouwde monumenten, leidt de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan niet tot negatieve effecten op de cultuurhistorische of archeologische waarden in het plangebied. Door het vergunningstelsel voor werkzaamheden in de bodem en de kwaliteitseisen die aan ruimtelijke ontwikkelingen worden gesteld, geldt dit ook voor het effect op de aardkundige waarden. Al met al wordt het effect op het aspect cultuurhistorie, archeologie en aardkunde neutraal beschouwd (0).

Effecten op Bodem

Wat betreft bodemkwaliteit moet bij een nieuwe ontwikkeling conform de wetgeving de kwaliteit van de grond vastgesteld worden middels een bodemonderzoek, dan wel partijkeuring. Wanneer verontreiniging wordt geconstateerd zullen maatregelen worden genomen en indien nodig wordt de grond gesaneerd. De ontwikkelingen in bestemmingsplan zullen geen verslechtering van de bodemkwaliteit tot gevolg hebben. Het effect op bodem wordt als neutraal beoordeeld (0).

Effecten op Water

De waterlichamen zijn afzonderlijk als water bestemd (geen gebiedsbestemming). Het gebruik van deze watergangen als (permanente) ligplaats voor woonschepen en recreatievoertuigen is uitgesloten. Ook de primaire en regionale waterkeringen zijn afzonderlijk bestemd. Het bestemmingsplan biedt afdoende bescherming.

In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloeistofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Verder is aangetoond dat er een afname is van de emissie (zie hoofdstuk 5) in het gebied per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen.

De uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven hebben geen invloed op de waterkwaliteit, maar hebben wel invloed op het waterbergend vermogen van het gebied. De uitbreidingsmogelijkheden leiden tot meer vierkante meters verharding in het landelijk gebied in het maximale groeiscenario. Deze verharding dient echter door de initiatiefnemers te worden opgevangen dan wel gecompenseerd. Het effect op water wordt als neutraal beoordeeld (0).

Effecten op Verkeer

Gezien de relatief geringe verkeersaantrekkende werking en de voorwaarde met betrekking tot de verkeersveiligheid worden geen knelpunten verwacht als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan. Het effect is daarom neutraal.(0)

Effecten op Geluid

In het bestemmingsplan is geen uitbreiding of wijziging van de snelwegen (A67) of het aantal sporen/spoorlijnen voorzien. Een overschrijding van de grenswaarden geluid wordt niet verwacht: de geluidsoverlast wordt voornamelijk veroorzaakt door het verkeer. Zoals in paragraaf 5.5 en in deze paragraaf beschreven, zal de toename van het verkeer als gevolg van het bestemmingsplan beperkt zijn. Ook de toename als gevolg van de uitbreiding van agrarische bedrijven zal beperkt zijn. Het effect voor geluid is neutraal.(0)

Effecten op Luchtkwaliteit

De fijn stof concentraties, die in het plangebied op enkele locaties al een knelpunt vormen, kunnen door nieuwe of uitgebreide veehouderijen toenemen. De verwachting is dat de toename echter beperkt zal zijn om de volgende redenen. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan. Aan uitbreiding en vormverandering van agrarische bedrijven zijn strenge eisen gesteld met betrekking tot de uitbreiding van de veestapel (zie paragraaf 3.1), stikstofemissie, 'milieuhygiënische' belemmeringen. Het aantal bedrijven dat daadwerkelijk zal uitbreiden, zal daarom naar alle waarschijnlijkheid beperkt zijn. Bij wijziging van een bestemming op basis van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid wordt bovendien de voorwaarde toegevoegd, dat wijziging alleen is toegestaan, indien is aangetoond dat het project niet in betekenende mate bijdraagt aan verslechtering van de luchtkwaliteit.

De verwachting is dat per saldo sprake zal zijn van een afname van fijn stof vanuit agrarische bedrijven, mede door de verbeterde filtertechnieken, effectievere nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen. Het effect voor luchtkwaliteit is licht negatief (-).

Effecten op Geur

Naast de inzet van techniek gaat de salderingsregeling uit van een aantal stoppers per jaar. Zoals onderbouwd in paragraaf 4.5 in dit MER is het aannemelijk dat er in Someren sprake zal zijn van ongeveer 5 % stoppers per jaar, gedurende de planperiode. Door de dynamiek in de sector zullen veel geurbronnen verdwijnen, en de provinciale verordening zorgt er (indirect) voor dat de te realiseren uitbreidingen van de intensieve veehouderij minder geurhinder veroorzaken dan nu het geval is. Lokaal is er nu nog wel een toename mogelijk maar aangetoond is dat dit niet op grote schaal wordt verwacht. De werking van de geurverordening, die grenswaarden stelt aan de voorgrondbelasting vanuit individuele bedrijven, zal dit er uiteindelijk toe leiden dat er in de gehele gemeente sprake zal zijn van een acceptabele achtergrondbelasting. De effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op geurhinder zijn als neutraal (0) beoordeeld.

Effecten op Gezondheid

Zoals in paragraaf 4.5 is omschreven zal er gedurende de planperiode sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Het is de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

Uitvoerbaarheid bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan “Buitengebied Someren” uit 2011 en het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” geven een uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name landbouwkundige ontwikkelingen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant is overgenomen in het bestemmingsplan.

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving.

Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie ligt hier een uitvoerige scenarioanalyse aan ten grondslag. De resultaten van de scenario's hebben aangetoond dat de ontwikkelruimte in het reële scenario geen negatieve effecten heeft op verzuring en eutrofiering. Voor geen van de overige aspecten zijn negatieve effecten te verwachten en voor wat betreft het aspect landschap is er sprake van een licht positief effect op de landschappelijke karakteristiek in het gebied.

Daarmee is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn.

Aanbevelingen

- Aan uitbreiding van pluimveehouderijen de voorwaarde stellen dat dit alleen toegestaan is wanneer door milieuonderzoek is aangetoond dat de fijn stof emissie niet toeneemt
- De aardkundige waardevolle gebieden een aparte bestemming geven in het bestemmingsplan
- Pas het slot op de muur principe toe in het bestemmingsplan door onder strijdig gebruik te scharen het uitbreiden van de emissie en/of veestapel gebaseerd op de peildatum krachtens de Natuurbeschermingswet 1998. Dit kan bijvoorbeeld door in het bestemmingsplan een verbale regeling op te nemen inhoudende een verbod op het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het uitbreiden van de bestaande veestapel en/of het verhogen van de bestaande emissie (zie paragraaf 3.1).

1 Inleiding

De gemeente Someren heeft in 2011 en 2013 nieuwe bestemmingsplannen voor het landelijk gebied (buitengebied) opgesteld. Naast een actualiseringslag is het doel om de kwaliteit van het buitengebied te verbeteren. Voor deze nieuwe bestemmingsplannen is dit milieueffectrapport (MER) opgesteld. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r.-procedure worden gezet.

1.1 Voorbericht

Vlak voor de oplevering van dit milieueffectrapport publiceerde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 5 december jl. de uitspraak inzake het Zelhem, gemeente Bronckhorst (201109053/1/R2). Als gevolg van deze uitspraak zal het werken met aannemelijke scenario's om realistische effecten van de uitvoering van de bestemmingsplannen voor het buitengebied van Someren (2011 en 2013) in beeld te brengen, zoals in dit milieueffectrapport is gedaan, juridisch bij vervolguitspraken naar alle waarschijnlijkheid niet standhouden. De genoemde uitspraak zal consequenties hebben voor de manier waarop het onderzoek naar mogelijke effecten afgebakend dient te zijn, maar vooral voor de manier van bestemmen. In hoofdstuk 3, paragraaf 3.3 wordt de uitspraak kort toegelicht en staat aangegeven op welke wijze met deze jurisprudentie in dit milieueffectrapport is rekening gehouden en op welke manier deze jurisprudentie zijn doorvertaling heeft gevonden in het bestemmingsplan "Buitengebied 2013".

1.2 Nieuwe bestemmingsplannen buitengebied Someren

Dit milieueffectrapport heeft betrekking op twee bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Someren, namelijk:

- het bestemmingsplan "Buitengebied Someren" uit 2011 en
- het bestemmingsplan "Buitengebied 2013".

Voor het grootste deel van het buitengebied is in 2011 het bestemmingsplan "Buitengebied Someren" vastgesteld. Een aantal gebieden is destijds buiten het bestemmingsplan gelaten. Het gaat om delen van De Heihorsten, 't Vaartje en het landbouwontwikkelingsgebied Someren-Heide. Deze gebieden zijn in het bestemmingsplan "Buitengebied 2013" opgenomen. In het bestemmingsplan "Buitengebied 2013" zijn bovendien kleine fouten in het bestemmingsplan "Buitengebied Someren" uit 2011 gerepareerd.

1.3 Waarom dit MER?

Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan (het bestemmingsplan Buitengebied Someren) een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden Strabrechtse Heide & Beuven, Deurnsche Peel & Mariapeel, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en Groote Peel. Op grond hiervan moet een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 worden opgesteld. Ook daarom is de planm.e.r.-plicht aan de orde

Voor het voorgenomen bestemmingsplan LOG Someren-Heide is in 2011 een planm.e.r. opgestart (niet ter advisering voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r.). Het bestemmingsplan en planMER zijn verder niet in procedure gebracht. In verband met de strengere provinciale regels ten aanzien van intensieve veehouderijen en LOG's is het LOG Someren-Heide opgenomen in het bestemmingsplan “Buitengebied 2013”. Daarnaast ontbreekt een planMER voor het reeds vastgestelde bestemmingsplan “Buitengebied Someren” (2011). Voorliggende planMER heeft, gezien het bovenstaande, betrekking op het volledige Somerense buitengebied.

M.e.r.³ heeft als doel het milieu een volwaardige plaats te geven in de bestuurlijke besluitvorming. De gemeente kan bovendien met de uitkomsten van m.e.r. een solide onderbouwing geven van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013”.

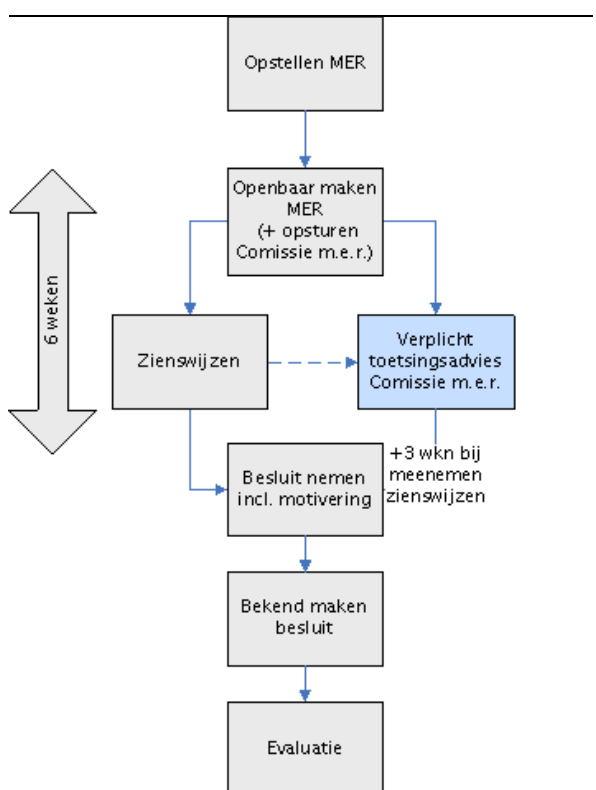
1.4 De m.e.r.-procedure

Op deze milieueffectprocedure is de uitgebreide m.e.r.-procedure van toepassing (art. 7.9 Wet Milieubeheer). Deze uitgebreide procedure is in acht genomen.

Het MER is voorafgegaan door de notitie reikwijdte en detailniveau (vanaf hier: het startdocument). Dit document lag tussen 18 oktober 2012 en 14 november 2012 ter inzage bij het Klantencontactcentrum (KCC) van het gemeentehuis van Someren en was in die periode in te zien via de website www.someren.nl. Een ieder heeft de gelegenheid gekregen om zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben 5 personen en instanties gebruikgemaakt. Zij vragen om in voorliggend milieueffectrapport aandacht te besteden aan de effecten op gezondheid, woon- en leefmilieu en de waterhuishouding in het gebied. Het gemeentebestuur heeft ervoor gekozen de Commissie voor de m.e.r. geen advies uit te laten brengen over het startdocument.

³ Binnen de m.e.r.-procedure worden de volgende afkortingen gebruikt: de m.e.r. en het MER. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen en dergelijke. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure van het bestemmingsplan Buitengebied. Het MER wordt samen met het Ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Vervolgens geeft de Commissie voor de m.e.r een (verplicht) toetsingsadvies (binnen de inspraaktermijn). De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit op basis van het MER, de inspraakreacties en overige adviezen. Het besluit wordt bekend gemaakt. De procesgang wordt in figuur 1.1 geïllustreerd.

Figuur 1.1 Milieueffectprocedure (m.e.r.)

Bron: Commissie voor de m.e.r.

Na afronding van deze plan-m.e.r.-procedure ten behoeve van het bestemmingsplan kan sprake zijn van Besluitm.e.r.-plicht voor activiteiten die dit bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt zoals de uitbreidingen van veehouderijbedrijven. Dit is afhankelijk van de omvang van de bedrijven. De Besluitm.e.r. dient uitgevoerd te worden op individueel bedrijfsniveau in het kader van de vergunningverlening. Deze uitbreidingen zullen ook steeds getoetst moeten worden aan de Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet. Niet uitgesloten is dat voor dergelijke uitbreidingen tevens passende beoordelingen (op vergunningsniveau, artikel 19d Nbw) opgesteld moeten worden.

1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

In de m.e.r.-procedure is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Someren initiatiefnemer en daarmee de opsteller van het MER. De gemeenteraad van Someren is het bevoegd gezag en heeft de formele, procedurele verantwoordelijkheid.

1.6 Leeswijzer

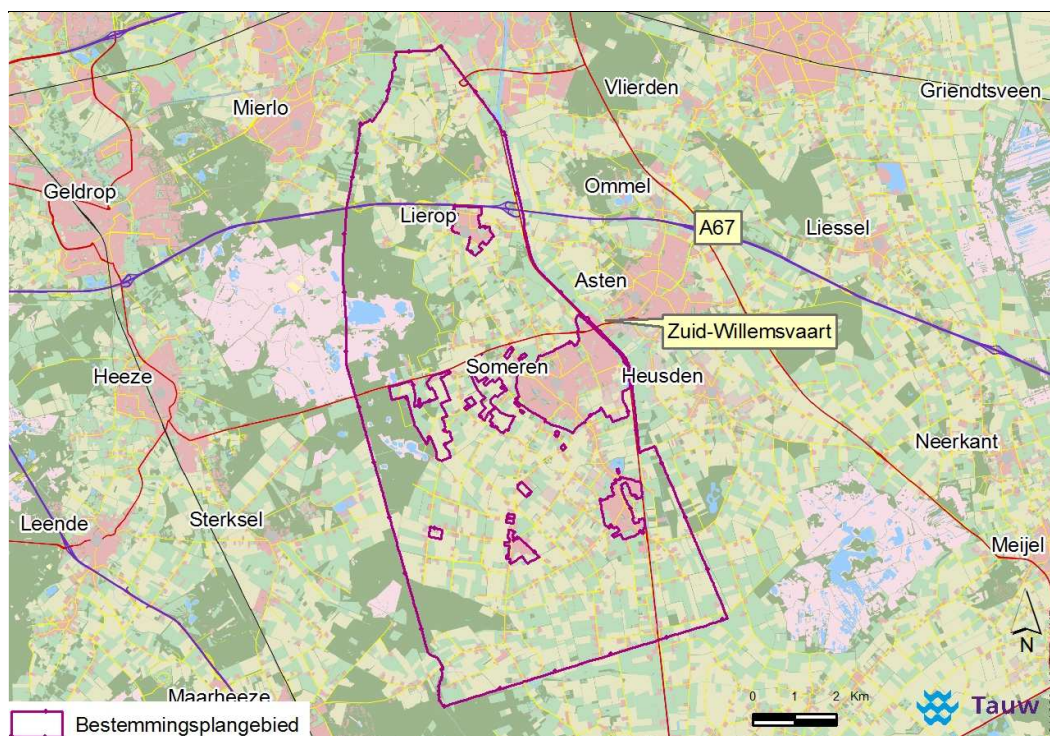
Hoofdstuk 1 bevat de inleiding (onder andere doel bestemmingsplan, aanleiding m.e.r.). De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan en in hoofdstuk 4 op de scenario's en de aanpak van het stikstofonderzoek. Hoofdstuk 5 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 6 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de scenario's en leemten in kennis staan in hoofdstuk 7 en 8. Onderdeel van de bijlagen is onder meer een verklarende woordenlijst. In de hoofdtekst wordt verder verwezen naar verschillende andere bijlagen.

2 Kader van dit MER

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: de voorgeschiedenis van het project, de probleem- en doelstelling, het plan- en studiegebied en het relevante beleid waaruit de bestemmingsplannen “Buitengebied 2013” en “Buitengebied Someren” zijn voortgekomen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Algemeen

Someren ligt ten zuidoosten van Eindhoven, grofweg tussen de A67, Nationaal Park De Groote Peel, Weert en de A2. Het Noord-Brabantse Someren is een uitgestrekte, plattelandsgemeente met ruim 18.000 inwoners (bron: CBS, 15 juni 2012). Naast de hoofdkern Someren bestaat de gemeente uit de kerkdorpen Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop. In de gemeente Someren is het buitengebied van grote betekenis. De gemeente ontleent haar identiteit aan het plattelandskarakter (bron: Structuurvisie 2010).

Figuur 2.1 Plangebied planMER

2.2 Plan- en studiegebied

Voorliggende planMER heeft betrekking op het volledige Somerense buitengebied. Het betreft het buitengebied rond de kernen Someren, Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop. De kernen maken geen onderdeel uit van het plangebied.

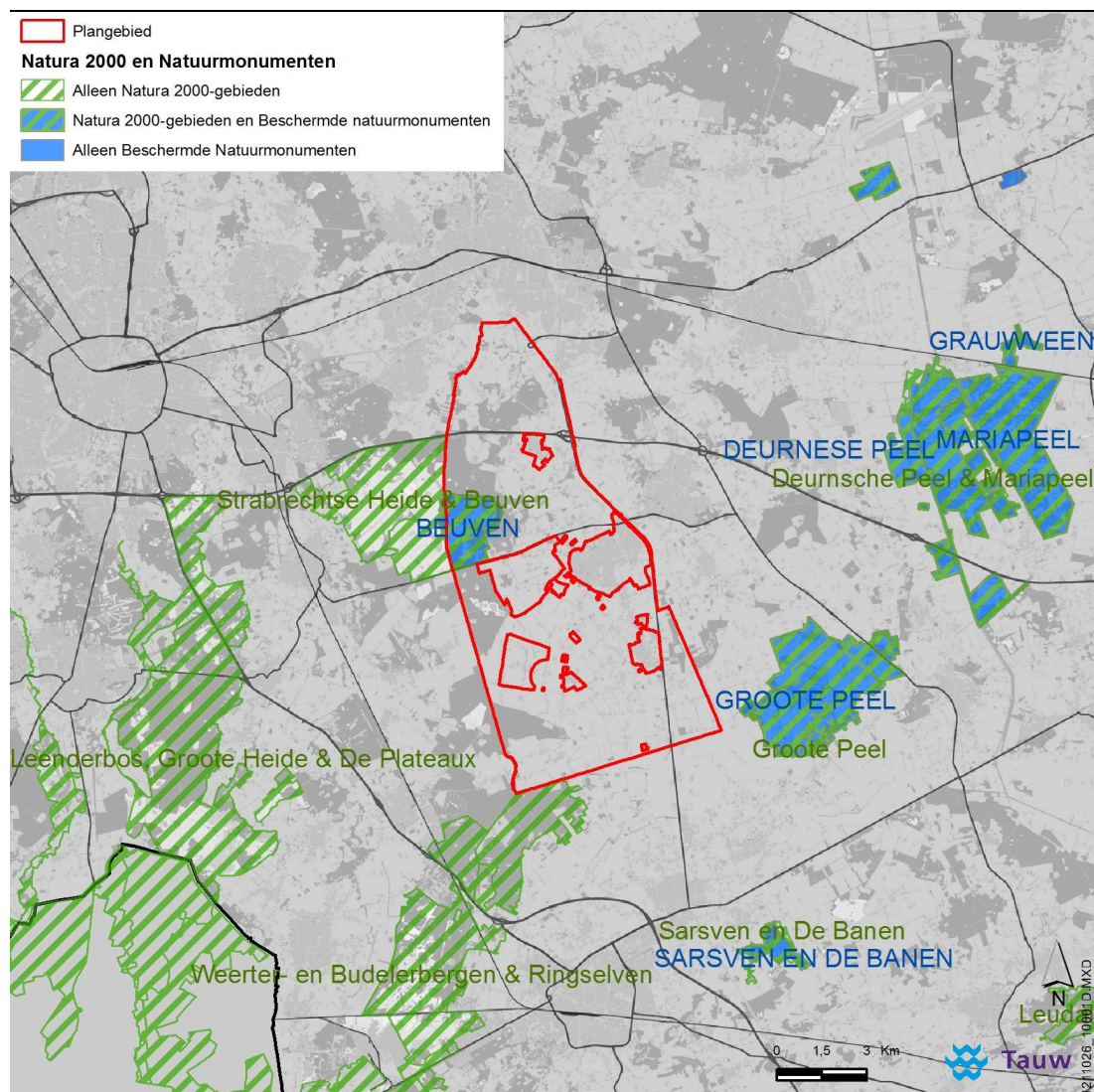
De gemeente Someren grenst aan zes gemeenten: Helmond, Asten, Nederweert (provincie Limburg), Cranendonck, Heeze-Leende en Geldrop-Mierlo. Tussen Someren en Asten ligt het kanaal de Zuid-Willemsvaart. Figuur 2.1 geeft de begrenzing en ligging van het plangebied weer.

Studiegebied

Het studiegebied is het gebied waar effecten kunnen optreden als gevolg van de ingreep. Het studiegebied kan per milieuthema verschillen.

Natura2000-gebieden

In de omgeving van het plangebied liggen zes Natura2000-gebieden (zie figuur 2.2). Het gaat om de Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelbergen & Ringselven, Groote Peel Sarsven en De Banen, Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux en Deurnsche Peel & Mariapeel.

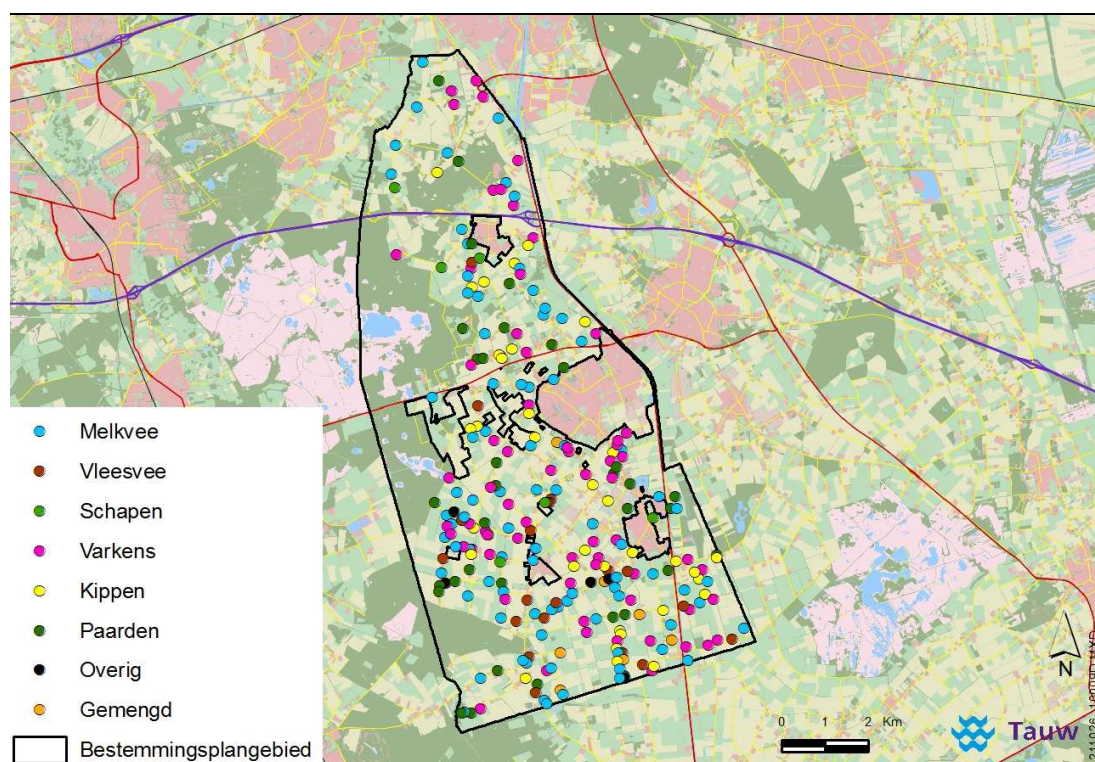
Figuur 2.2 Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied

2.3 Kenschets veehouderij Someren in de huidige situatie

De agrarische sector in het plangebied (het buitengebied van de gemeente Someren) bestaat uit 256 operationele veehouderijbedrijven. Het grootste deel daarvan betreft melkveehouderijen en varkensbedrijven (zie tabel 2.1) die gelijkmatig zijn verdeeld over het plangebied (zie figuur 2.3).

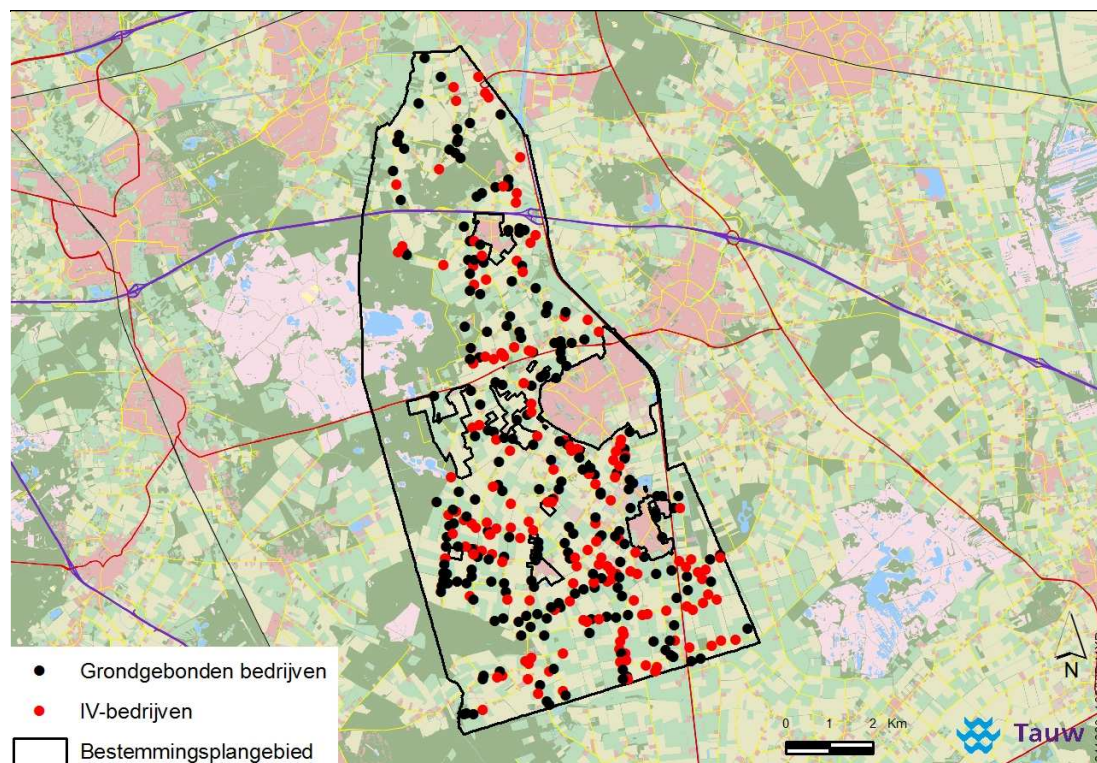
Tabel 2.1 Overzicht van het aantal en type bedrijven

Soort	Aantal bedrijven
Melkvee	83
Vleesvee	20
Varkens	66
Kippen	34
Paarden	35
Schape	6
Gemengd	7
Overig	5
Totaal	256

Figuur 2.3 Dominante diersoort per bedrijf

Voor de beoordeling van de milieueffecten in de hoofdstukken 5 en 6 is het van belang te weten waar de intensieve veehouderijen zich in het plangebied bevinden. Dit type veehouderijen heeft immers de meeste milieu-impact. In figuur 2.4 is de spreiding van de grondgebonden agrarische bedrijven en intensieve veehouderijen weergegeven. Te zien is dat de intensieve veehouderijen vrij gelijkmatig over de gemeente zijn verdeeld.

Evenals voor de grondgebonden bedrijven geldt dat de meeste intensieve veehouderijen in het zuidelijke deel van het plangebied liggen (ten zuiden van de kern Someren).

Figuur 2.4 Spreiding grondgebonden en intensieve veehouderijen

Aantal dieren (verschil landbouwtelling en vergunningenbestand gemeente Someren)

In het plangebied komen vooral kippen en varkens voor (zie tabel 2.3). De gegevens over het aantal dieren vanuit het vergunningenbestand van de gemeente (weergegeven in tabel 2.2) zijn vergeleken met de landbouwtelling (ook wel 'metelling' genoemd omdat de telling in die maand plaatsvindt) van het CBS. Hieruit komen voor wat betreft de diersoorten met de grootste bijdrage aan de stikstofemissies, namelijk kippen en varkens (zie paragraaf 4.1) geen grote verschillen naar voren. Voor andere diersoorten zijn er wel grote verschillen. Daarvoor geldt dat er meer dieren vergund zijn dan er tijdens de laatste telling (voorlopige telling 2012) waren aangegeven.

Tabel 2.2 Vergelijking landbouwtelling en vergunningenbestand gemeente Someren

Soort	Vergunningenbestand gemeente Someren	Landbouwtelling CBS, voorlopige cijfers 2012
Melkvee	15.763	8.463
Vleesvee	16.528	10.665
Schapen	1.349	1.013
Geiten	511	33
Varkens	268.206	262.249
Kippen	2.569.446	2.689.563
Eenden	7.500	0
Nertsen	5.999	0
Konijnen	21.724	4.185
Paarden en pony's	1.017	366
Totaal	2.908.043	2.976.537

Dynamiek in de sector

Het buitengebied is in beweging. Door de bank genomen geldt dat de grotere bedrijven blijven bestaan en de kleinere verdwijnen. In Someren zal deze ontwikkeling ook plaatsvinden. Tussen 2000 en 2011 hebben 93 veehouderijen de bedrijfsvoering gestaakt (zie tabel 2.3). Het aantal varkenshouderijen is nog sterker afgenomen. Minder dan de helft van de bedrijven is in 2011 nog actief.

Analyses van elders in het land laten zien dat op jaarbasis circa 5 % van de intensieve veehouderijen verwacht te stoppen. Dit percentage is ook voor de gemeente Someren denkbaar (het percentage is geverifieerd en gevalideerd door de gemeente). Eigenaren zoeken naar een nieuwe invulling of exploitatie van hun locatie. Het nu geldende bestemmingsplan is in dat opzicht verouderd. Daarom kunnen veel wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied niet met een eenvoudig procedure worden gerealiseerd. Het nieuwe plan moet ruimte bieden aan gewenste functiewijzigingen naar niet-agrarische functies. De overblijvende agrarische bedrijven willen blijven ontwikkelen en groeien.

Tabel 2.3 Afname van het aantal veehouderijbedrijven in de gemeente Someren
(bron: landbouwtelling CBS)

Aantal bedrijven 2000 2005 2011

Varkens	117	68	55
Totaal	380	331	283

2.4 Beleidskader

In het MER wordt gebruik gemaakt van diverse integrale en sectorale beleidskaders. In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste beleidsstukken op nationaal, regionaal en gemeentelijk niveau en hun relevantie voor het MER opgenomen.

Onder de tabel wordt het belangrijkste beleid toegelicht. Voor de andere genoemde beleidsstukken wordt verwezen naar bijlage 3. In paragraaf 2.5 worden de ontwikkelingen die spelen rondom (het beleid voor) stikstofdepositie uitgelegd (bijvoorbeeld het PAS, de Programmatische Aanpak Stikstof).

Tabel 2.4 Belangrijkste beleidsstukken en hun relevantie voor dit MER

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	Rijk	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.
Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet 1998	Rijk	De soorten en gebieden in het plan- en studiegebied worden beschermd door de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet.
Wet geurhinder en veehouderij	Rijk	Deze wet normen geeft voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning).
Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)	Rijk	Het MER de gevolgen van de ammoniakdepositie op natuur beschrijft en daarbij toetst aan de Wav. De Rav geeft emissiefactoren voor ammoniak voor verschillende stalsystemen.
Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij	Rijk	Het de wettelijke ammoniakemissies vastlegt waaraan uiterlijk in 2013 aan moet worden voldaan
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Rijk	Hierin staat wat knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost.
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Rijk	Deze wet het kader vormt voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied.

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Rijk	Deze wet vastlegt op welke wijze er rekening moet worden gehouden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten.
Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant (2010)	Provincie	Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds (zie paragraaf 2.3.1).
Structuurvisie Noord-Brabant	Provincie	Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld.
Verordening Ruimte 2012	Provincie	In de Verordening Ruimte geeft de provincie aan hoe zij de Structuurvisie wensen te vertalen naar bestemmingsplannen
Beleidsregels stikstof en beschermde natuurmonumenten	Provincie	De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de Beschermde natuurmonumenten.
Structuurvisie 2010	Gemeente	Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren
Geurverordening	Gemeente	De geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren is
Meerjarenprogramma Reconstructie	Gemeente	De gemeente Someren met het Meerjarenprogramma Reconstructie uitvoering geeft aan de provinciale reconstructieplannen
Beeldkwaliteitsplan buitengebied	Gemeente	In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt.

Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (2010)

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op 9 juli 2010 de “Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant” vastgesteld om een aantal zaken uit het convenant ook juridisch te borgen. De Stikstofverordening is op 15 juli 2010 in werking getreden. In de Stikstofverordening zijn regels opgenomen die de emissie van ammoniak uit veehouderijen moeten mitigeren en beperken. De stikstofverordening is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

Wanneer in de Stikstofverordening gestelde regels slecht worden nageleefd, leidt dit tot een (veel) hogere emissie en depositie van ammoniak dan modelmatig is berekend. Dit brengt de Natura2000-doelen in gevaar aangezien er bij de berekeningen die ten grondslag liggen aan de Stikstofverordening van uit is gegaan dat niet meer wordt uitgestoten dan wettelijk is toegestaan. Feitelijk zijn de modelberekeningen gebaseerd op 100% naleving.

De provincie Noord-Brabant is voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet regelt dat de algemene doelen die op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) zijn gesteld ook daadwerkelijk worden gehaald. Om de doelen te halen zijn in Brabant 21 Natura2000-gebieden aangewezen. De doelen uit de VHR zijn voor ieder gebied doorvertaald naar concrete instandhoudingsdoelstellingen. Om deze te realiseren dienen de gebieden te worden beschermd tegen negatieve invloeden. Ammoniakemissie afkomstig van intensieve veehouderij vormt een van de grote bedreigingen voor de Natura2000-gebieden. Een deel van de uitgestoten ammoniak komt in Natura2000-gebieden terecht. Dit noemt men ammoniakdepositie. De stikstof uit de ammoniak bevoordeelt snel groeiende veel voorkomende plantensoorten ten koste van de zeldzame veelal langzamer groeiende soorten. Om de Natura2000-doelen te halen dient de depositie en daarmee de uitstoot uit de veehouderij fors te worden teruggebracht. Om deze afname van ammoniakdepositie mogelijk te maken is een convenant gesloten tussen de provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, Brabantse Milieufederatie (BMF), Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Stuurgroep Dynamisch Platteland, Brabants Landschap, Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten.

Bij de vaststelling van de Stikstofverordening is besloten om het toezicht en de handhaving risicogericht in te richten. Dat wil zeggen dat het toezicht wordt geconcentreerd op die bedrijven die de grootste risico's vormen met betrekking tot de emissie van ammoniak. Dit betreffen bedrijven die moeten beschikken over voorzieningen die hun ammoniakuitstoot reduceren. Eind 2010 is gestart met toezicht en handhaving. In eerste instantie is gestart met het uitvoeren van een controle bij de bedrijven die in de periode 7 december 2004 tot 25 mei 2010 op papier een toename van hun ammoniakuitstoot hebben gerealiseerd. Deze bedrijven zijn op dit moment in overtreding omdat ze zonder natuurbeschermingswetvergunning in werking zijn. De stikstofverordening stelt in het vooruitzicht dat "een voorziening" wordt getroffen om deze illegale situatie te beëindigen. De handhaving heeft zich dan ook niet op dit aspect gericht. De handhaving heeft zich er op geconcentreerd of de bedrijven niet meer ammoniak uitstoten dan volgens de geldende milieuvergunning is toegestaan en of de voorzieningen die de ammoniakuitstoot moeten beperken naar behoren werken.

Het toezicht op de Stikstofverordening is door de provincie Noord-Brabant uitbesteed aan de SRE Milieudienst (SRE), het Regionaal Milieu Handhavingsteam Tilburg (RMHT), de Regionale Milieudienst West-Brabant (RMD) en het Regionaal Milieu Bedrijf (RMB). De uitbesteding aan de milieudiensten is vastgelegd in een aanvulling op het handhavingsprogramma van 2010 en in de opdrachten 2011-24 en -25 uit het Handhavingsprogramma 2011⁴.

Verordening ruimte 2012 provincie Noord-Brabant

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt weergegeven hoe provincies invulling kunnen geven aan het provinciale ruimtelijke beleid. De provincie Noord-Brabant heeft in dat kader de Verordening ruimte 2012 vastgesteld. De onderwerpen die in de verordening worden genoemd komen uit de Structuurvisie. In de Verordening ruimte 2012 is in hoofdstuk 9 bepaald dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijen nergens is toegestaan, dus ook niet in de landbouwontwikkelingsgebieden. De uitbreiding van bouwvlakken van bestaande intensieve veehouderijen is wel toegestaan tot een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare onder voorwaarden van landschappelijke inpassing. In de Verordening ruimte 2012 worden verweingsgebieden, extensiveringsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden onderscheiden.

Meerjarenprogramma Reconstructie, gemeente Someren

In 2002 heeft het kabinet de 'Reconstructiewet Concentratiegebieden' aangenomen. De reconstructiewet moet ervoor zorgen dat er een beter evenwicht ontstaat tussen alle functies van het landelijk gebied: landbouw, natuur, water en recreatie. Daarna heeft de provincie Noord-Brabant in 2005 haar reconstructiebeleid vastgelegd, onder andere door het maken van reconstructieplannen. De gemeente Someren heeft besloten om een Meerjarenprogramma Reconstructie op te stellen ten behoeve van de uitvoering van de reconstructieplannen. De uitvoering van de reconstructie dient ertoe bij te dragen dat Someren een mooi, schoon en vitaal buitengebied blijft en wordt.

2.5 Ontwikkelingen stikstofdepositie

Het bestemmingsplan "Buitengebied 2013" staat niet op zichzelf. Deze past binnen diverse beleidskaders van de overheid, bijvoorbeeld de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (2010). In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven rondom stikstofdepositie.

Om de voortdurende aantasting van biodiversiteit te keren zijn op Europees niveau natuurdoelen geformuleerd. De verschillende lidstaten moeten deze natuurdoelen realiseren teneinde een Europees natuurnetwerk te creëren, het Natura2000-netwerk.

⁴ Evaluatie van het toezicht en de handhaving van de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant gedurende de periode november 2010-december 2011. Provincie Noord-Brabant, juni 2012.

Het blijkt dat de verzuring en eutrofiëring een lastig knelpunt is bij de implementatie van Natuurbeschermingswet (Nbw). Het gaat daarbij om de externe werking van stikstofemitterende activiteiten (landbouw, verkeer, industrie) op voor stikstofgevoelige natuur. De ervaring leert dat het invloedsgebied waarbinnen nog een toename van de depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen (zoals ammoniak) kan worden vastgesteld, veel groter is dan de invloedsgebieden van de aspecten als geur, fijn stof, geluid, verstoring, verkeersaantrekkende werking en dergelijke. Op basis van deze overwegingen is tot de conclusie gekomen dat de ordenende werking die uitgaat van de ammoniakemissies bepalend is voor de haalbaarheid van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden.

De bescherming van de Natura2000-gebieden vindt plaats op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. In de CHW is opgenomen dat de provincie een verordening mag opstellen met maatregelen om de stikstofdepositie te beperken. De provincie Noord-Brabant heeft dat gedaan.

Stand-still voor eutrofiëring en verzuring

In grote delen van Nederland (bijvoorbeeld in Noord-Brabant) is sprake van een overbelaste situatie: de achtergronddepositie van stikstof overschrijdt de maximaal toelaatbare hoeveelheid stikstof die Natura2000-gebieden kunnen hebben (kritische depositiewaarde - KDW). Dat betekent dat iedere mol stikstof extra in potentie leidt tot een (mogelijk significante) verslechtering van de natuurlijke kenmerken van omliggende Natura2000-gebieden. Op basis van jurisprudentie in relatie tot de overbelaste situaties kan er in Nederland wellicht *'geen mol stikstof extra meer bij'*, de rek lijkt eruit.

Via het toepassen van technische (BBT⁵)-maatregelen op bestaande (intensieve) veehouderijen lijkt er nog wel ruimte voor ontwikkelingen, gedacht kan worden aan: saldering, het toepassen van emissiearme stalsystemen en het aanpassen van de voeding⁶ (nutriëntenmanagement). Binnen melkrundveehouderijen is via deze lijnen tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 tot 85 % bewerkstellingen. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van bijvoorbeeld de besluitvormingsprocessen rondom de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

De PAS beoogt de achteruitgang van de biodiversiteit (veroorzaakt door stikstofbelasting) te stoppen, zonder de economische ontwikkeling in gevaar te brengen. De aanvullende maatregelen uit de PAS moeten leiden tot een extra daling van stikstof. Een deel van die extra daling wordt benut om incidentele toenames te kunnen salderen, zodat er op gebiedsniveau voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale depositie. Op deze manier ontstaat er ontwikkelruimte

⁵ BBT: Best Beschikbare Techniek

⁶ Deze laatste maatregel staat bekend als 'het voerspoor'

Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau

In Nederland wordt het probleem van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden zwaarder gevoeld dan in de ons omringende landen. Dat heeft onder andere te maken met veehouderijen die dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de gebieden liggen stikstofgevoelige habitats en in ruim vijftig gebieden is er sprake van fors overbelaste situaties. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan deze overbelasting (plm. 35 %), maar niet de enige (verkeer, industrie).

Het gat tussen de huidige depositie van stikstof en de voor natuur nog te verdragen depositie is nog steeds groot. Het is de bedoeling dat binnen de PAS afspraken worden gemaakt over een daling van de stikstofdepositie, waaraan alle sectoren een bijdrage leveren. Deze afspraken worden juridisch geborgd. Daarnaast wordt ecologisch onderbouwd wat de vereiste daling van de stikstofdepositie is, waarmee de instandhoudingsdoelen worden bereikt. Daar kan op dit moment echter nog niet op vooruit worden gelopen.

3 Het bestemmingsplan Buitengebied

Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is de voorgenomen activiteit. In dit hoofdstuk wordt kort stilgestaan bij de ontwikkelruimte van de meest belangrijke functies binnen het plangebied.

3.1 Uitleg bestemmingsplannen buitengebied 2011 en 2013

Het bestemmingsplan "Buitengebied 2013" vormt samen met het bestemmingsplan "Buitengebied Someren" het beleidskader voor het buitengebied van de gemeente Someren. De belangrijkste ontwikkelingen die de bestemmingsplannen buitengebied mogelijk maken, zijn:

- Agrarische ontwikkelingsmogelijkheden voor (niet) intensieve veehouderijen. Namelijk vormverandering en of vergroting van grondgebonden en intensieve veehouderijen onder de volgende voorwaarden:
 - a. De grootte van het bestemmingsvlak overtreft de toegestane maximaal toegestane oppervlakte, zoals hierna aangegeven, niet:
 - 1. Intensieve veehouderij: maximaal 1,5 ha
 - 2. Niet grondgebonden bedrijf, niet zijnde intensieve veehouderij: maximaal 1,5 ha
 - 3. Grondgebonden bedrijf: maximaal 1,5 ha. Indien een bestemmingsvlak op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan of op basis van een eerder verleende vergunning al groter is, is een uitbreiding met maximaal 25 % toegestaan
 - b. Minimaal 10 % van de oppervlakte van het bestemmingsvlak 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf' wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing hetgeen duurzaam wordt geborgd
 - c. Het uitbreiden van de bestaande veestapel is in beginsel niet toegestaan (strijdig gebruik).
 - d. Het bevoegd gezag kan uitbreiding van de bestaande veestapel wel toestaan middels een omgevingsvergunning. In dat geval dient er door middel van (milieu)onderzoek aangetoond te zijn dat: 1) er geen sprake is van milieuhygiënische, landschappelijke en/of waterhuishoudkundige belemmeringen en 2) dat het plan uitvoerbaar is doordat er sprake is van een verminderde stikstofemissie of op zijn minst een gelijkblijvende stikstofemissie van het betreffende agrarische bedrijf
 - e. Indien er milieuhygiënische belemmeringen zijn kan de uitbreiding van de veestapel slechts plaatsvinden als er sprake is van mitigerende maatregelen (zie paragraaf 3.3)
- Het positief bestemmen van het motorcrossterrein MAC Lierop
- Co-vergistingsinstallaties bij agrarische bedrijven
- Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven
- Maximaal 15 bestaande intensieve veehouderijen in het Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) die binnen het LOG van locatie kunnen wijzigen.

3.2 De bestemmingen

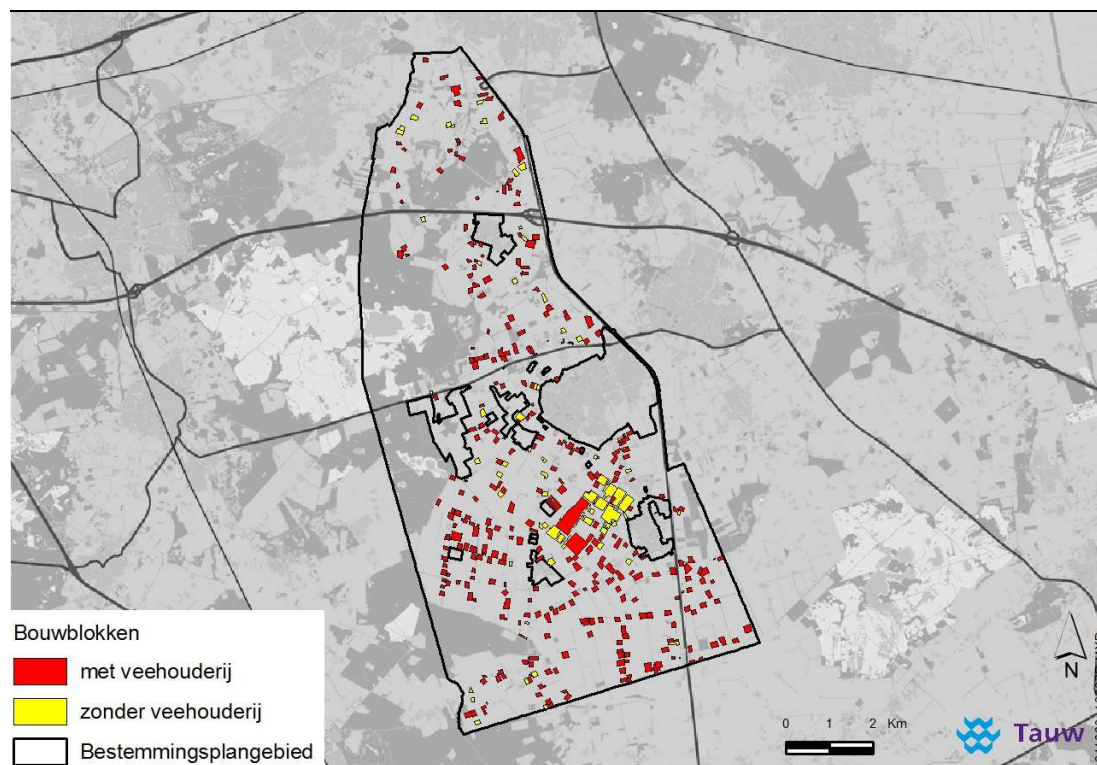
Er zijn in het bestemmingsplan 20 verschillende hoofdbestemmingen opgenomen (zie de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan). De meest relevante voor dit MER zijn de bestemmingen Agrarisch, Bedrijf en Recreatie. Daarnaast zijn er binnen de bestemming Agrarisch gebieden aangewezen met extra landschappelijke of natuurlijke waarden. De agrarische bestemmingen zijn het meest relevant voor de milieueffecten.

Agrarisch

De gronden die voor agrarische doeleinden, het telen van gewassen of het houden van dieren, gebruikt worden, zijn bestemd als 'Agrarisch'. Er is binnen deze bestemming geen sprake van bijzondere landschappelijke of andere waarden. Agrarisch grondgebruik, al dan niet bedrijfsmatig, staat hier voorop. Op basis van de flexibiliteitsbepalingen (afwijking en wijziging) zijn er diverse ontwikkelingsmogelijkheden. Deze zijn afhankelijk van de concrete locatie. De aanvaardbaarheid van ontwikkelingen op een bepaalde locatie wordt mede beoordeeld op basis van het beeldkwaliteitplan.

Agrarisch - Agrarisch bedrijf

Het beleid is primair gericht op handhaving en, onder voorwaarden, uitbreiding van de agrarische bedrijfsdoeleinden. Grondgebonden activiteiten zijn overal toegestaan. Met name voor de in het gebied aanwezige intensieve veehouderijen gelden strikte voorwaarden. Op deze locaties is hiervoor een nadere aanduiding opgenomen. In de regels is de regeling uit de provinciale Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant overgenomen (zie paragraaf 2.4).

Figuur 3.1 Ligging van de agrarische percelen binnen het plangebied

Agrarisch met waarden - Landschapswaarden

Een gedeelte van de agrarische gronden zijn waardevol gezien het grootschalige en open landschappelijke karakter. Handhaving van de agrarische functie en waarborging van de aanwezige landschapswaarden staan voorop bij het beleid voor deze gebieden. Op basis van de flexibiliteitsbepalingen (afwijken en wijziging) zijn er ontwikkelingsmogelijkheden.

Deze zijn afhankelijk van de concrete locatie. De aanvaardbaarheid van ontwikkelingen op een bepaalde locatie wordt mede beoordeeld op basis van het beeldkwaliteitplan.

Agrarisch met waarden - Natuurwaarden

Een gedeelte van de agrarische gronden zijn waardevol gezien de voorkomende biotische en/of abiotische elementen die bijdragen aan de diversiteit en natuurlijkheid van het gebied. Het betreft de agrarische gebieden in de beekdalen. Binnen het beleid voor deze gebieden staat handhaving van de agrarische functie en waarborging van de aanwezige natuurwaarden voorop. Met betrekking tot bepaalde werken en/ of werkzaamheden waarvoor een omgevingsvergunning, gelden beperkingen.

3.3 Consequenties recente jurisprudentie

Zoals in het voorbericht (paragraaf 1.1) staat aangegeven heeft de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 5 december 2012 (201109053/1/R2) inzake het Zelhem, gemeente Bronckhorst, gevolgen voor de praktijk inzake de manier waarop effecten van bijvoorbeeld agrarische ontwikkelingen in planm.e.r.'s gestalte krijgt, en de daaruit voortvloeiende wijze van bestemmen in bestemmingsplannen.

In dit milieueffectrapport is op basis vanuit het worstcase beeld in eerste instantie aangetoond dat, als gebruik wordt gemaakt van de volledige groeiruimte op alle percelen, er sprake zal zijn van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de voor verzuring en eutrofiëring gevoelige habitats. In het onderzoek in dit planMER is nog via een aantal goed gefundeerde aannames het reële ontwikkelscenario voor de landbouw bepaald en op effecten gezet terwijl de planregels in principe ruimere groeimogelijkheden toestaan. Dat in milieueffectrapporten altijd uitgegaan moet worden van de maximaal mogelijke effecten is bekend. Deze werkwijze is bij wet bepaald en dit uitgangspunt is dus gehanteerd in dit milieueffectrapport. Echter, tot voor kort werd ook geaccepteerd dat naast het in beeld brengen van dit zogenaamde 'worstcase'-scenario met realistische scenario's gewerkt kon worden omdat de maximalisatie van effecten niets te maken heeft met reële effectinschattingen. Binnen de planperiode van 10 jaar is het namelijk aantoonbaar onwaarschijnlijk, zo niet onmogelijk, dat alle geboden ontwikkelruimte voor de volle 100 % wordt benut.

Het werken aan de hand van realistische scenario's leek tot 5 december 2012 door jurisprudentie bevestigd (bestemmingsplan Buitengebied 2010 Lochem, AbRvS 22 augustus 2012, nr. 201101467/1/R2). Gelet op de eerder genoemde uitspraak inzake Zelhem van 5 december 2012, en later bevestigd door de uitspraak van 14 december 2012 inzake het bestemmingsplan Landbouwon ontwikkelingsgebied Beemte-Vaassen (201209306/2/R2), zal het werken met realistische scenario's naar alle waarschijnlijkheid juridisch bij vervolguitspraken niet meer standhouden. Omwille van een juridisch houdbaar bestemmingplan buitengebied 2013 heeft de gemeente Someren er voor gekozen rekenschap te geven van de uitspraak van 5 december 2012 inzake het buitengebiedplan Zelhem.

De gemeente heeft na advisering hieromtrent ervoor gekozen een verbale regeling in de planregels op te nemen inhoudende een verbod op het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het houden van vee bestaand ten tijde van de peildatum krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 (zie paragraaf 3.1). Het bevoegd gezag kan hiervan afwijken wanneer door middel van onderzoek aangetoond is dat er sprake is van een verminderde stikstofemissie of op zijn minst een gelijkblijvende stikstofemissie van het betreffende agrarische bedrijf. Als de emissie wel toeneemt, kan de uitbreiding slechts plaatsvinden als er sprake is van mitigerende maatregelen.

Onder een mitigerende maatregel als hiervoor bedoeld wordt mede verstaan:

- Compensatie door middel van een minimaal gelijkwaardige afname van de bestaande depositie op nabij gelegen kwetsbare gebieden, afkomstig van één of meer andere agrarische bedrijven.
- Compensatie door middel van het realiseren van een minimaal gelijkwaardige vermindering van de kwetsbaarheid van de betreffende habitat, door het (doen) treffen van inrichting- en beheermaatregelen. Deze inrichting- en beheermaatregelen dienen getroffen te worden binnen de bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf'.

Op die manier wordt voorkomen dat uitvoering van het 2013 leidt tot extra stikstofbelasting van kwetsbare habitats.

4 Onderzoek stikstofemissies

In het kader van de m.e.r.-procedure is onderzocht wat de effecten van het bestemmingsplan zijn op de stikstofemissies uit het plangebied (in vergelijking met de referentiesituatie). Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek heeft de gemeente Someren besloten het bestemmingsplan aan te passen (zoals in paragraaf 3.3 omschreven).

4.1 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. De gebiedsgerichte benadering spitst zich dan ook toe op een onderbouwde kwantificering van de emissies uit het plangebied en depositie op Natura2000-areaal. In bijlage 4 is de methodiek van de gebiedsgerichte benadering nader toegelicht.

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies door de verschillende diergroepen. Tabel 4.1 geeft dit emissieprofiel van het gebied weer.

Tabel 4.1 Het emissieprofiel van het plangebied

Diergroep	Relatieve bijdrage aan emissies	Opmerkingen
Melkvee	16 %	
Varkens	32 %	
Vleesvee	8 %	
Kippen	42 %	
Schapen	0 %	
Overig	2 %	Paarden, geiten en dergelijke

In de gebiedsgerichte modellering zijn de drie diergroepen die meer dan 80 % van het emissieprofiel vullen gebruikt om de gevoeligheid van de depositie voor gebiedsgerichte sturing te onderzoeken. De emissies van de restgroep zijn gedurende deze studie gefixeerd. Bijlage 4 beschrijft de door ons gevolgde methodiek waarbij gebruik is gemaakt van de computerapplicaties OPS⁷ en GIS om de individuele emissiegegevens om te zetten in algemene depositiecontouren. Een en ander om het onderzoek navolgbaar te maken.

⁷ De afkorting van het OPS model staat voor het model Operationeel Prioritaire Stoffen. Wij hebben gebruik gemaakt van OPS-Pro versie 4.2.0 (ontwikkeld door PRL, RIVM en ARIS)

4.2 Landbouwkundige scenario's

De effecten van de landbouw zullen aan de hand van verschillende scenario's in beeld worden gebracht (zie hieronder). De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zullen niet via scenario's dan wel alternatieven worden beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet.

Wij onderscheiden voor de veehouderijbedrijven de volgende scenario's:

- Referentiesituatie: huidige situatie + autonome ontwikkeling (inclusief het strikt handhaven van de AmvB Huisvesting)
- Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden van de landbouwsector op basis van ruimtelijke groeimogelijkheden, zonder sectorale belemmeringen in acht te nemen
- Saldering op basis van techniek. Doel is vaststellen of binnen het plangebied voldoende salderingsruimte mag worden verwacht om de geboden agrarische ontwikkelruimte te accommoderen

Verschil tussen alternatief en scenario

Scenario: dat wat de gemeente 'overkomt', er is geen actieve sturing door de gemeente, externe invloeden zoals economische of maatschappelijke ontwikkelingen zijn bepalend voor de ontwikkelingen in het plangebied.

Alternatief: daar waar keuzeruimte aanwezig is voor het gemeentebestuur, er is actieve sturing mogelijk in welke ontwikkelingen wel en niet gewenst zijn.

4.3 Referentiesituatie

Met dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Natuurbeschermingswet en de Wet milieubeheer. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend. Hieronder wordt eerst de huidige situatie in het plangebied beschreven alsmede de autonome ontwikkeling, zoals gebruikelijk in een MER. Daarna wordt ingegaan op de verschillende referentiesituaties vanuit de Nbw en de Wet milieubeheer.

Het huidige ruimtegebruik in en om het plangebied en de autonome ontwikkelingen met betrekking tot de veehouderij zijn beschreven in paragraaf 2.3.

4.3.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)

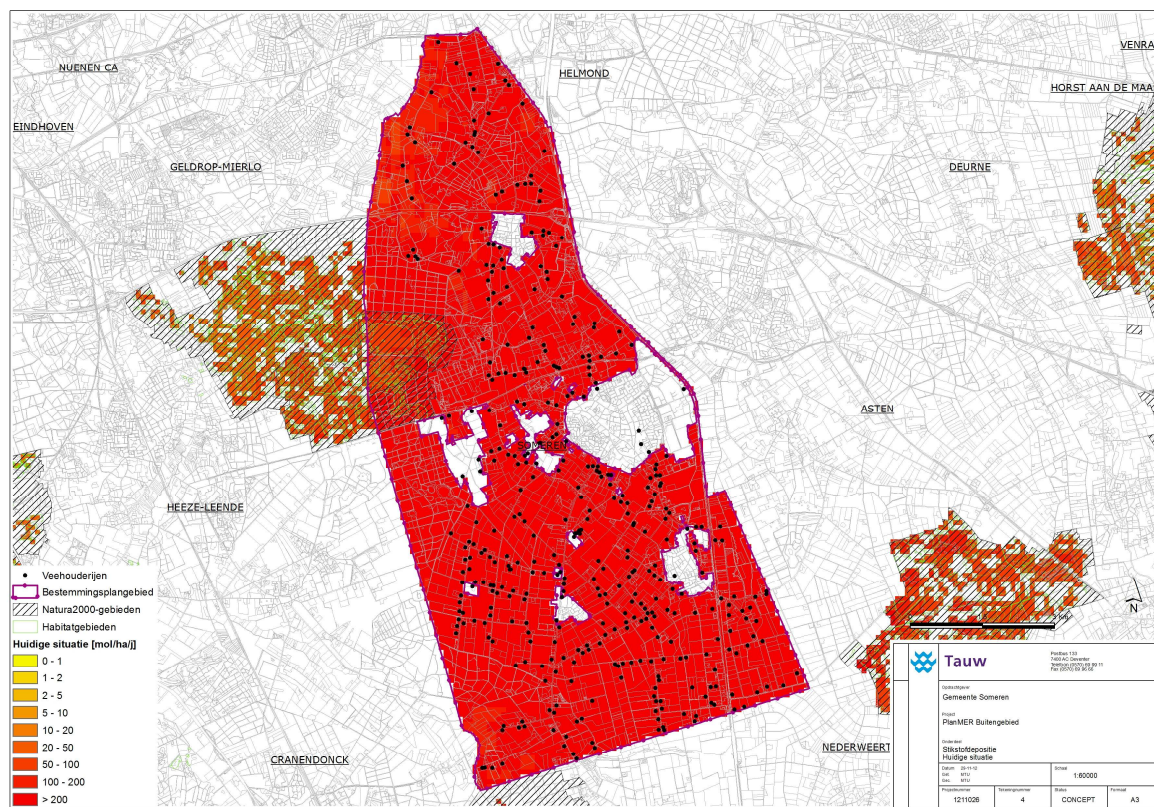
Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de Natuurbeschermingswet wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd in de provinciale database WEB-BVB. Opgemerkt wordt dat in deze registratie nog niet in alle gevallen de emissiegrenswaarden vanuit het Besluit huisvesting zijn opgenomen. Dit komt doordat de registratie wellicht achter loopt, maar vooral omdat de handhaving op het Besluit huisvesting enigszins achter loopt, en omdat er een gedoogsituatie bestaat voor een deel van de intensieve veehouderijen. Voor een passende beoordeling vanuit artikel 19j Nbw, mag de referentiesituatie niet de situatie zijn op basis van de vergunning, maar moet dat de situatie zijn op basis van wat er feitelijk plaats vindt. Daarom zou het één op één tot "referentie situatie" verklaren van de emissies conform het Besluit huisvesting onvoldoende recht doen aan de randvoorwaarden die eraan worden gesteld.

Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens zoals die uit deze database zijn geëxporteerd is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de gemeente beschikbaar is. Zo zijn bijvoorbeeld de inrichtingen verwijderd die nog wel vergund waren maar waarvan bekend was dat er niet langer sprake is van enige bedrijfsvoering. Ook de latent aanwezige ruimte in vergunningen voor stallen die al wel zijn afgegeven, maar die nog niet zijn gebouwd is weg gefilterd.

Ook zijn er correcties doorgevoerd op de bedrijfsvoering van de overige inrichtingen. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Natuurbeschermingswet. In eerste instantie zijn de bouwvlakken uit het bestemmingsplan overgenomen. Op basis van WEB-BVB is, na correctie tot 'huidig gebruik' aan elk van deze bouwvlakken een emissiepunt gekoppeld. In bijlage 4 wordt toegelicht op welke wijze de emissies zijn vertaald naar individuele en gebiedseigen depositiekaracteristieken.

Het huidig gebruik is vergeleken met de metingen zoals die door het CBS worden gepubliceerd (zie paragraaf 2.2). Uit die vergelijking komen geen moverende redenen naar voren om het boven beschreven huidig gebruik aan te passen.

Het resultaat van deze gebiedsgerichte modellering is weergegeven in figuur 4.1.

Figuur 4.4.1 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidige gebruik (nul-scenario)

4.3.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie + de autonome ontwikkeling). Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie bestaat uit:⁸

- De huidige feitelijke situatie: alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten
- De toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het strikt handhaven van het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

⁸ Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden. Vanuit de sectorale wetgeving is die er wel. Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij van 8 december 2005 (verder afgekort als Besluit Huisvesting) is voor het grootste deel verantwoordelijk voor de autonome ontwikkeling waar in dit MER rekening mee wordt gehouden.

Dit Besluit schrijft namelijk voor dat de ammoniakemissies voor drie hoofdcategorieën dieren uiterlijk in 2013⁹ aan de grenswaarden uit het Besluit moeten voldoen. Voor rundvee, varkens en kippen zijn daartoe een aantal emissiegrenswaarden vastgesteld, zonder dat is voorgeschreven met welke middelen deze grenswaarden gehaald dienen te worden. Opgemerkt wordt dat 1 januari 2013 als formele datum geldt waarop deze grenswaarden gerealiseerd moeten zijn. Er is echter in sommige gevallen spraken van een actief gedoog beleid, en in andere gevallen is er sprake van een (onbedoelde) achterstand in de strikte handhaving.

Met dit Besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het Besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Voor de melkrundveehouderij heeft dit in de praktijk geen verstrekkende consequenties omdat de grenswaarde overeenkomt met de huidige bedrijfsvoering. Voor de intensieve veehouderij kan het strikt handhaven van deze grenswaarden consequenties hebben voor de sector.

Bij het vaststellen van de autonome ontwikkeling is hiermee rekening gehouden in de gebiedsgerichte modellen die zijn gebruikt. De depositie neemt iets af ten opzichte van de huidige situatie. Dit is het resultaat van de emissie beperkende maatregelen die vanuit het Besluit huisvesting genomen zullen moeten worden.

4.4 Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied ('worstcase'). De algemene uitgangspunten in het gebiedsgerichte onderzoek naar de effecten van eutrofiëring en verzuring op de Natura2000-gebieden zijn daarin:

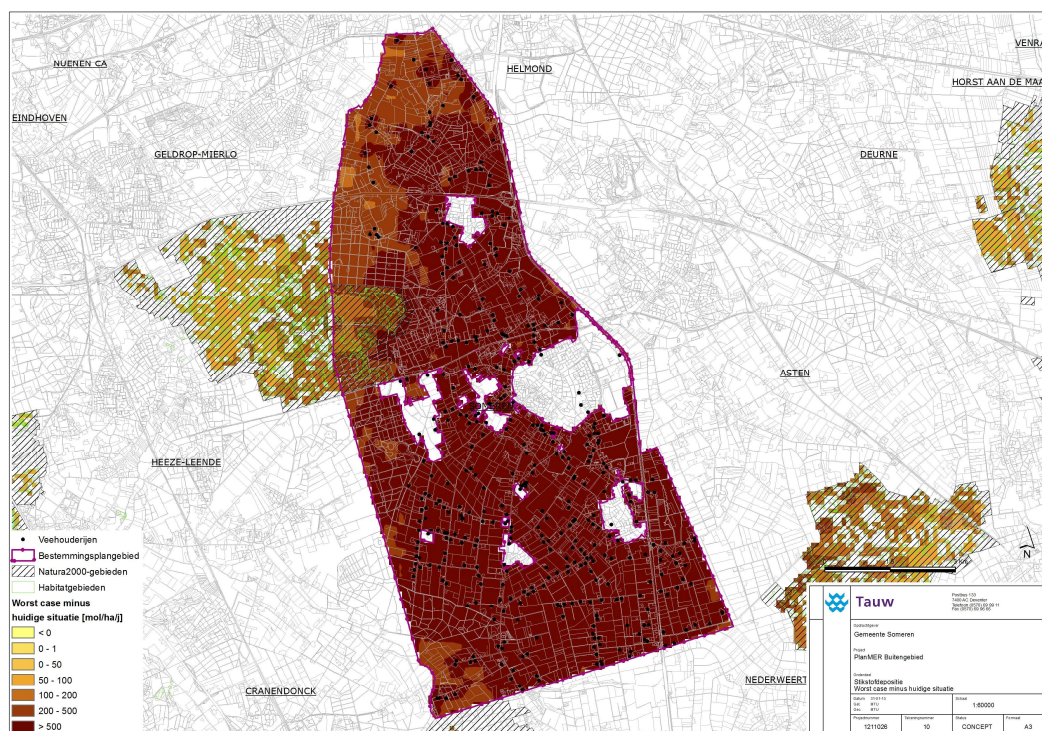
- Het maximaal opvullen van de bouwvlakken
- Geen verdergaande inzet van emissiebeperkende maatregelen ten opzichte van autonome ontwikkelingen

Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de uitgangspunten en randvoorwaarden zoals die ten tijde van het startdocument golden. Daarin zit in ieder geval de rechtstreekse werking van de provinciale verordening ruimte verdisconteerd.

⁹ Daarmee wordt voor deze ontwikkeling voldaan aan de randvoorwaarde dat het aannemelijk is dat ze plaats zal hebben binnen de periode van 10 jaar die geldt als "houdbaarheidstermijn" voor bestemmingsplannen

Op basis van bovenstaande is de maximale groei van de sector vastgesteld die op basis van bovenstaand vertrekpunt mogelijk wordt gemaakt. Het tweede vertrekpunt voor dit scenario is dat er geen verdergaande emissiebeperkende maatregelen zijn ingezet dan zoals die op basis van het Besluit huisvesting al zijn verwerkt. Aanname ten behoeve van de gebiedsgerichte modellering is daarom geweest dat het aantal dieren, en dus de emissies, recht evenredig toenemen met de toename van het bebouwd oppervlak. Het verschil met de autonome ontwikkeling is dus het aantal dieren dat wordt gehouden. De emissie per dier is gelijk gehouden.

Na het worstcase scenario op deze manier in te richten is een gebiedsdepositie berekend: de depositie op de Natura 2000 vanuit het plangebied. Deze geldt als de maximale toename van de depositie die op basis van het opvullen van de planologische ruimte zou kunnen worden bereikt, zonder rekening te houden met andere krachten die op de landbouwsector inwerken. In onderstaande figuur is de toename weergegeven waar sprake van zou zijn als alle ruimte die beschikbaar komt als van beide vertrekpunten wordt uitgegaan.

Figuur 4.4.2 Toename van de depositie vanuit het plangebied ten gevolge van de maximaal mogelijke ontwikkeling (het worstcase-scenario)

In onderstaand kader wordt geschetst welke krachten dat zoal zijn. Bij de verdere ontwikkeling van scenario's, en bij de beoordeling hiervan, is daar rekening mee gehouden.

Ontwikkellijken vanuit het worstcase scenario

De totale ontwikkelruimte die het plan biedt aan de individuele percelen is vanuit ruimtelijk perspectief aanvaardbaar en inpasbaar. Stallen van 1,5 ha passen op de plaatsen waar deze worden mogelijk gemaakt, als ook aan alle randvoorwaarden die het plan opneemt wordt voldaan.

Voor alle veehouderijen in het gebied geldt dat uitbreiding alleen mogelijk is als kan worden aangetoond dat er geen netto toename is van de bijdrage op de verzuring en eutrofiering in de omliggende Natura2000-gebieden. In eerste instantie biedt het provinciale beleid de kaders voor externe saldering die daartoe kan worden aangewend.

Voor de grondgebonden melkveehouderij geldt dat er in de huidige situatie al sprake is van een veebezetting van ongeveer 2,5 melkkoeien per hectare. Een dergelijke veebezetting laat nog wel een uitbreiding toe al dient daarbij aangemerkt te worden dat naar de aard van grote delen van het gebied een groei tot veel meer dan drie melkkoeien per ha niet erg realistisch lijkt.

4.5 Dynamiek in de sector

Het is niet realistisch dat alle bestaande veehouderijen gedurende de planperiode zullen blijven bestaan. Dit is geen redelijke veronderstelling omdat er al lang sprake is van een trend dat elk jaar ongeveer 5 % van de boeren er mee stopt. Gedurende een planperiode van 10 jaar zou dat betekenen dat bijna de helft van de bedrijven niet langer operationeel is. Echter, het is redelijk om rekening te houden met het fenomeen dat niet levensvatbare bedrijven vaak een overgangsfase meemaken waarin de bedrijfsactiviteiten wel worden voortgezet, maar er van groei geen sprake meer is. Een populatie kenmerkt zich dus door een deel stoppers, een deel blijvers en een deel groeiers.

De gemeente heeft een redelijk goed beeld van de te verwachten dynamiek binnen de sector. Er zijn voldoende redenen om aan te nemen dat binnen de planperiode, elk jaar ongeveer 5 % van de agrarische bedrijven zal stoppen.

Berekeningen tonen aan dat als 20 % van de dan resterende bedrijven zou groeien tot bouwvlakken van 2,0 ha de totale veebezetting op zou lopen tot bijna 5,5 stuks melkvee per hectare. Dit is geen realistisch perspectief. Bij een beperking van de groei in de bouwvlakken tot 1,5 hectare, in lijn met de provinciale ruimtelijke verordening, zal de groei van de veebezetting beperkt blijven tot 3,5 stuks melkvee per ha.

4.6 Onderzoek naar het effect van de Provinciale verordening 2010

Op basis van de boven beschreven te verwachten dynamiek binnen de agrarische sector is onderzocht wat het effect zou zijn van het toepassen van de maximale streefemissies uit de Provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000¹⁰.

De Verordening Stikstof en Natura 2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling. De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

De verordening richt zich in eerste instantie op nieuw te bouwen stallen. Om de werking van de verordening te kunnen simuleren zijn in het gebruikte GIS-model de bouwvlakken gesplitst. Dat heeft het mogelijk gemaakt de emissies uit de bestaande stallen te fixeren op de autonome ontwikkelingen vanuit het Besluit huisvesting. Voor alle uitbreidingen ten opzichte van de bestaande stallen is gerekend met de streefemissies die in de bijlage van de verordening zijn opgenomen.

Omdat in dit scenario ook de voorzienbare bedrijfsontwikkelingen zijn verdisconteerd geven de uitkomsten van de berekeningen inzicht in de vraag of stoppende bedrijven binnen de gemeente voldoende salderingsruimte bieden om de groeiruimte die het bestemmingsplan mogelijk maakt ook te benutten, binnen de randvoorwaarden die worden gesteld in de Provinciale verordening 2010.

¹⁰ Vanaf 2013 zal de provincie Noord-Brabant strikter toezien op de handhaving van de uitvoering van de stikstofverordening. Provincie Noord-Brabant, 2012.

5 Milieueffecten op natuur

Belangrijk onderwerp van dit milieueffectrapport is het aspect natuur. Inzichtelijk is gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan significant negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden. Belangrijk is daarbij ook of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

De toetsing van effecten op Natura2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij is onder meer ruime aandacht besteed aan uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bouwvlakken in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura2000-areaal (met name ammoniakdepositie).

5.1 Beoordelingskader

De ontwikkelingsruimte van het bestemmingsplan kan op verschillende manieren van invloed zijn op beschermde natuur. In onderstaande tabel is aangegeven welke beoordelingskaders zijn toegepast voor dit onderdeel.

Tabel 5.1 Wijze van beoordeling Natuur

Natuur		
Aspect	Criterium	Beoordeling
Natura 2000	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft:	
	Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief
Beschermdenatuurmonumenten	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft:	
	Effecten op 'oude doelen' door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief
Flora- en faunawet	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft:	
	Effecten op zwaarder beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief
Ecologische Hoofdstructuur	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft:	
	Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief

De bovenstaande beoordelingskaders komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan bod. Hiermee wordt een volledig beeld gevormd van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op het gebied van de natuurwetgeving.

5.2 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen het buitengebied van Someren zijn voornamelijk afhankelijk van de bos- en natuurgebieden, maar ook van landschapselementen en bebouwing in het agrarisch gebied. Er zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Flora- en faunawet, provinciale gebiedsbescherming en de Natuurbeschermingswet 1998.

5.2.1 Algemeen

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Someren is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Uit de Balans van de Leefomgeving 2012 [PBL, 2012] blijkt dat de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland gemiddeld gestabiliseerd is. Dit gemiddelde beeld wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemene soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt ondermeer te verklaren doordat milieuocondities onvoldoende verbeteren. Door aanhoudende verdroging, vermesting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet, behoud en ontwikkeling van de EHS en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame milieuocondities. Hoewel de milieuocondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op overzienbare termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieuocondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van de EHS grotendeels overeind blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Flora- en faunawet, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieucondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van de bestemmingsplannen hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. De toetsing van effecten op natuur vindt daarom plaats op basis van de huidige situatie.

5.2.2 Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

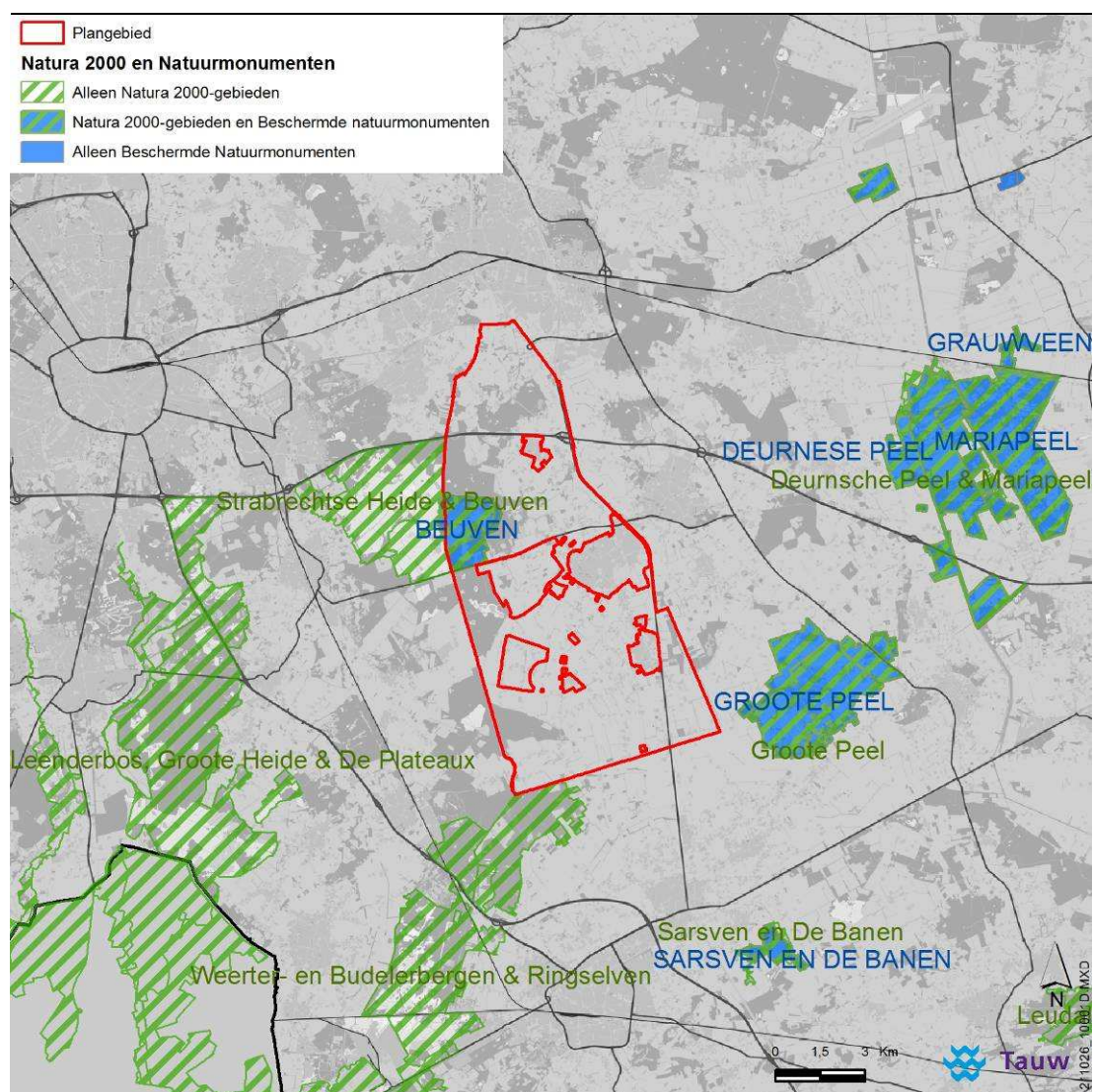
In ruime omgeving van de gemeente liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998. Dit zijn Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (zie figuur 5.2 en tabel 5.2). Effecten op gebieden die meer dan tien kilometer van het plangebied liggen zijn uitgesloten, vanwege de tussengelegen afstand en de aard van de ontwikkelingen.

Tabel 5.2 Nabijgelegen (<10 km) Natura2000-gebieden en de daarbinnen gelegen Beschermde natuurmonumenten. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot het buitengebied van Someren.

***Dit gebied is nog niet officieel aangewezen als Natura2000-gebied, daarom is ook toetsing voor hierbinnen gelegen Beschermde natuurmonumenten nodig. Beschermde Natuurmonumenten tussen haakjes vallen binnen een Natura2000-gebied dat officieel is aangewezen. Voor deze (deel)gebieden is geen toetsing nodig**

Natura 2000	Afstand (km)	Beschermde Natuurmonumenten	Afstand (km)
Strabrechtse Heide & Beuven*	0	Beuven	0
Weerter- en Budelbergen & Ringselven	>0	-	-
Groote Peel	0,8	(Groote Peel)	(0,8)
Sarsven en De Banen*	6,6	Sarsven en De Banen	6,6
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	6,8	-	-
Deurnsche Peel & Mariapeel	8,5	(Deurnse Peel)	(8,5)

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied is opgenomen in bijlage 6.

Figuur 5.1 Plangebied en nabijgelegen Natura2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten

5.2.3 Flora- en faunawet

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Flora- en faunawet zwaarder beschermd. Deze soorten zijn genoemd in tabel 2 en 3 behorende bij de Flora- en faunawet. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen. Als dit niet mogelijk is, dan moet er worden gewerkt met een ontheffing. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal soorten vogels zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de vogelnesten uit categorie 1 tot en met 4 van de Flora- en faunawet (LNV, 2009).

In de tabellen in bijlage 6 is weergegeven welke zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3) en vogelnesten (categorie 1 tot en met 4) van de Flora- en faunawet kunnen voorkomen in het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvoor het agrarisch gebied belangrijk is als leefgebied en soorten die zich in hun verspreiding vooral beperken tot de bos- en natuurgebieden. Dit onderscheid is gemaakt omdat het bestemmingsplan vooral ontwikkelingsruimte biedt in het agrarisch gebied. Het belang van het agrarisch leefgebied voor de verwachte soorten is in de navolgende alinea's nader toegelicht.

Vaatplanten

In het agrarisch gebied komen diverse zwaarder beschermde vaatplanten voor. Drijvende waterweegbree komt behalve in natuurgebieden (vennen en dergelijke) incidenteel ook voor in sloten en beken in het agrarisch gebied. Het Rapunzelklokje groeit op vochtige plekken op dijken, in bermen of langs bosranden. Verder groeien nog een aantal soorten op bouwwerken zoals oude muren, waterkeringen en waterputten: Blaasvaren, Gele Helmbloem, Steenbreekvaren, Tongvaren en Zwartsteel. [Van der Meijden, 2005]

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, waaronder Steenmarter, Boomarter en Eekhoorn. Steenmarter heeft onder meer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. Boomarter en Eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren hierbij ook in het agrarisch gebied. Ook de Das foerageert in het agrarisch gebied.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Zo broeden de Steenuil en Kerkuil in hoge bebouwing en de Huismus en Gierzwaluw in en onder dakbedekking. Roek, Buizerd en Ransuil broeden in hoge bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen, of op palen.

Amfibieën

Soorten zoals Alpenwatersalamander, Kamsalamander en Poelkikker komen, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied. Hierbij worden sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt. Daarnaast kan de Rugstreeppad voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soort bevolkt relatief makkelijk tijdelijke habitats, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen zoals bij braakliggende bouwterreinen.

Vissen

Vissen zoals Kleine modderkruiper en Bittervoorn komen voor in waterlopen in het agrarisch gebied. Grote Modderkruiper kan ook voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met hogere kwaliteit van watervegetatie.

5.2.4 Ecologische hoofdstructuur

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura2000-gebied of Beschermde natuurmonument, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van de *Ecologische Hoofdstructuur* (EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime.

Ruimtelijke ingrepen in de EHS met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007].

In de provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd. Dit is vastgelegd in de Verordening ruimte [provincie Noord-Brabant, 2012a] die regels stelt ten aanzien van:

- De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)
- Het Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur
- De Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- De zogenaamde "attentiegebieden EHS"

Binnen het plangebied zijn al deze typen beschermde gebieden aanwezig (zie figuur 5.1). In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per gebiedstype toegelicht.

EHS - Ecologische hoofdstructuur

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de 'ecologische waarden en kenmerken' van de Ecologische Hoofdstructuur. De 'ecologische waarden en kenmerken' zijn de natuurbeheertypen die zijn vastgesteld in de beheertypen- en ambitiekaart van het Natuurbeheerplan [provincie Noord-Brabant, 2012b]. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op directe effecten. Negatieve effecten moeten waar mogelijk worden beperkt. Overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur

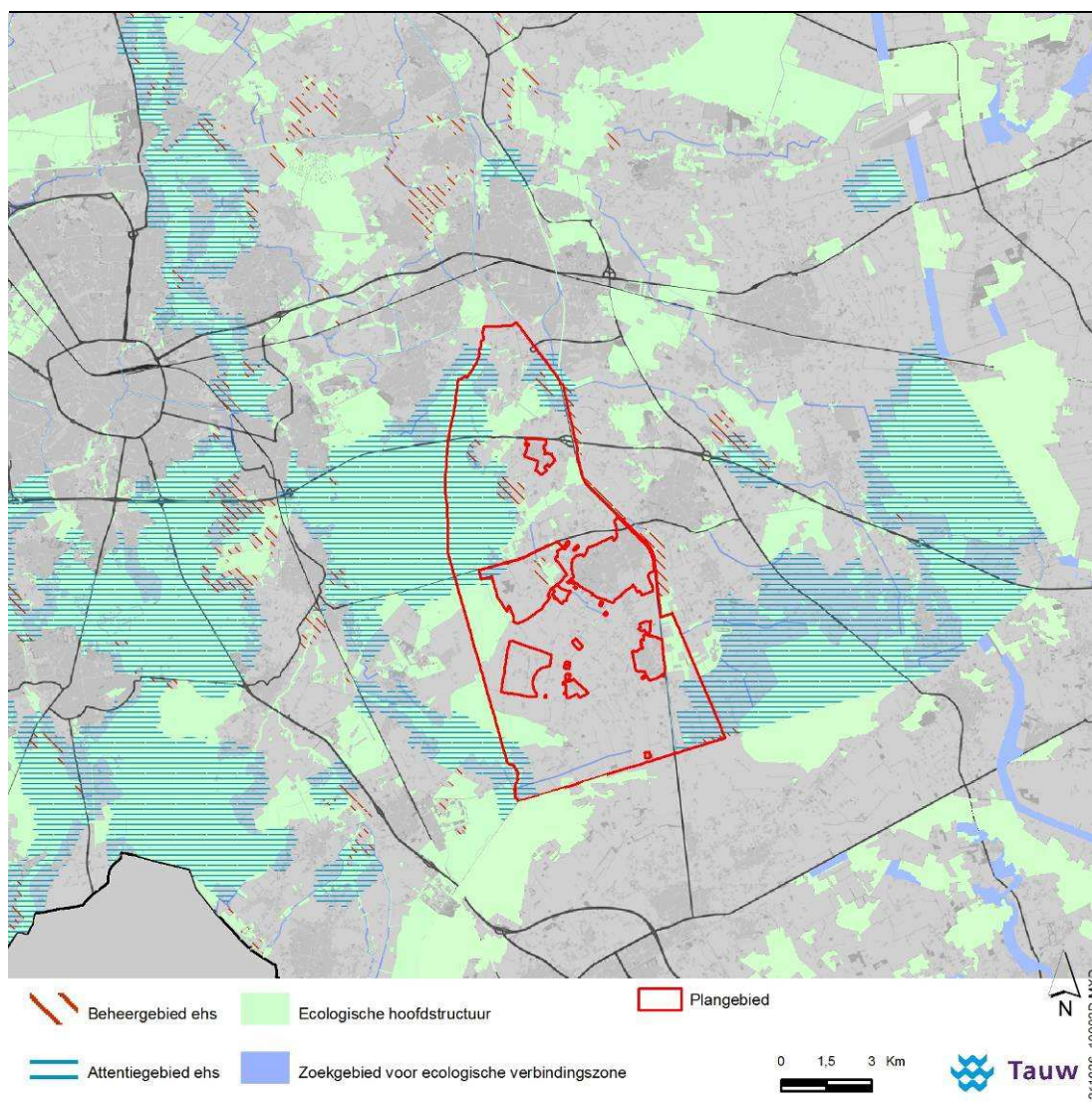
De 'ecologische waarden en kenmerken' van het Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur moeten worden beschermd door regels en zonering in het bestemmingsplan. Binnen het plangebied zijn alleen beheergebieden gelegen van het type 'Botanisch waardevol grasland'.

EVZ - Ecologische Verbindingszones

Het bestemmingsplan moet realisatie van Ecologische Verbindingszones mogelijk maken. Hierbij is het vooral van belang regels te stellen die bebouwing en grote oppervlakteverharding in het gebied beperken.

Attentiegebieden EHS (voormalig 'Natte natuurparels')

In een bestemmingsplan dat in 'attentiegebied EHS' is gelegen, dienen geen ontwikkelingen mogelijk te worden gemaakt die negatief effect hebben op de waterhuishouding van de hierbinnen gelegen EHS.

Figuur 5.2 Beschermde natuurwaarden in en rondom het plangebied. Verordening ruimte 2012.
[Ruimtelijke plannen.nl, 2012]

5.3 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen

In en nabij het plangebied zijn de volgende Natura2000-gebieden gelegen op zeer korte afstand. Daarom zijn daar effecten van veranderingen in de stikstofdepositie te verwachten: Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en de Grootte Peel. In de analyses is ook de Deurnsche Peel & Mariapeel betrokken omdat die op redelijk beperkte afstand, in de heersende windrichting ligt.

5.3.1 Effecten ten opzichte van het huidig gebruik

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden geldt dat het uitbreiden van de veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in het gehele Natura2000-gebied. In alle kwalificerende habitats zou er dan sprake kunnen zijn van een toename van de depositie met meer dan 200 mol N/ha/jaar. De in de onderstaande tabellen opgenomen rekenresultaten van uitgevoerde berekeningen tonen het volgende aan met betrekking tot de depositie van stikstof in de Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, de Grootte Peel en de Deurnsche Peel & Mariapeel.

Gezien de afstand tot de bedrijven in het plangebied is er, als de maatregelen uit de Brabantse stikstofverordening worden toegepast op een aannemelijke dynamiek binnen de populatie van agrarische ondernemers, in deze gebieden wel sprake van een afname van de depositie.

Tabel 5.3 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Strabrechtse Heide & Beuven (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Strabrechtse Heide & Beuven		Scenario's	
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	1504	0
+	0-10	0	0
-	0-5	0	0
-	>5	0	1504

Tabel 5.4 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (ten opzichte van het huidige gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven		Scenario's	
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	253	0
+	0-10	0	0
-	0-5	0	168
-	>5	0	85

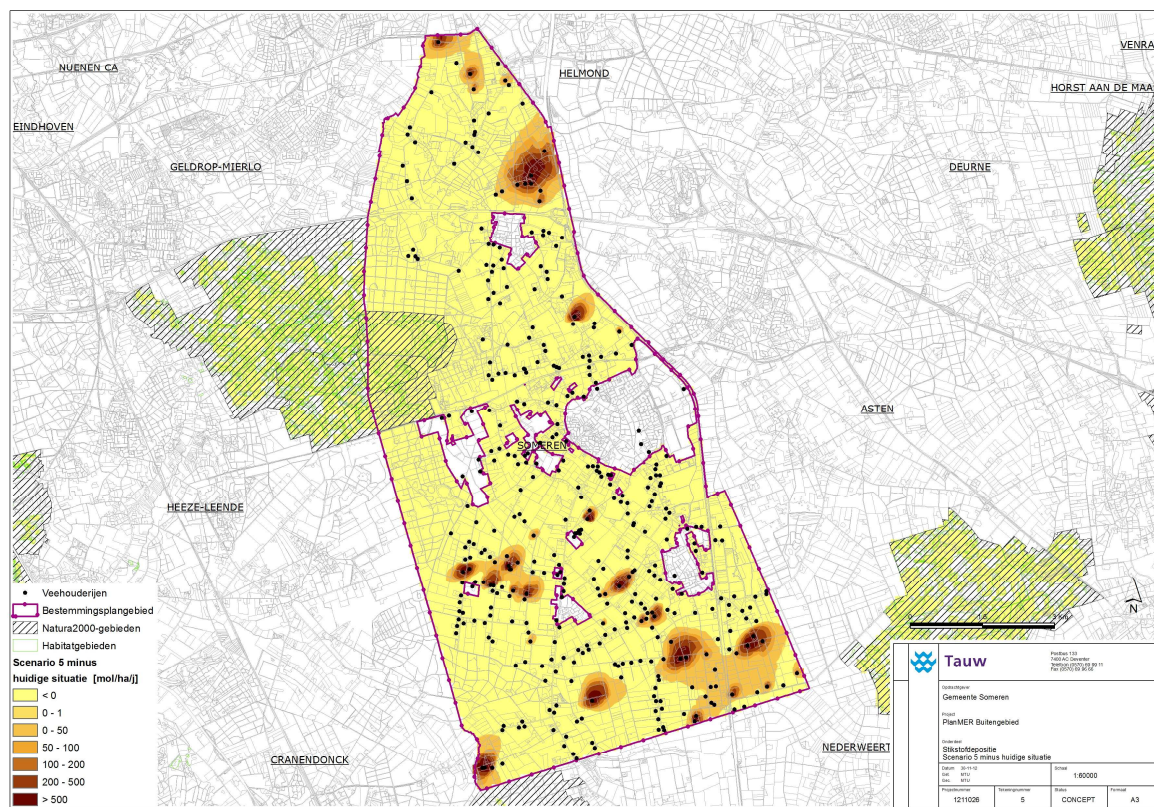
Tabel 5.5 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Groote Peel (ten opzichte van het huidige gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Groote Peel		Scenario's	
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	1201	0
+	0-10	0	0
-	0-5	0	5
-	>5	0	1196

Tabel 5.6 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Deurnsche Peel & Mariapeel (ten opzichte van het huidige gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Deurnsche Peel & Mariapeel		Scenario's	
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	2069	0
+	0-10	0	0
-	0-5	0	125
-	>5	0	1944

Globale gebiedsgerichte berekeningen tonen aan dat er in scenario 5, dat uitgaat van de maatregelen die genomen moeten worden vanuit de provinciale stikstofverordening, met de daarbij behorende emissiereductie, er in het plangebied voldoende salderingsruimte aanwezig is om een wijzigingsbevoegdheid tot 1,5 hectare mogelijk te maken. De resultaten van de bijbehorende verspreidingsberekeningen zijn weergegeven in figuur 5.3.

Figuur 5.3 Scenario 5: effect op de depositie, ten opzichte van het huidige gebruik, dat voortkomen uit de maatregelen zoals voorgeschreven in de provinciale stikstofverordening (in combinatie met een maximaal bouwvlak van 1,5 hectare)

De maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het vertrekpunt van de planvorming oorspronkelijk bood, leiden dus tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Dit is aangetoond met doorrekenen van het zogenaamde worstcase scenario. Echter, het is aangetoond dat het niet realistisch is om te verwachten dat van deze maximale ontwikkelingsmogelijkheden gebruik gemaakt kan worden. Door de maatregelen toe te passen die voortkomen uit de Brabantse stikstofverordening is aangetoond dat het plan onder die voorwaarden wel uitvoerbaar is.

5.3.2 Verschil ten opzichte van de autonome ontwikkeling

In de onderstaande tabellen zijn de effecten op de depositie vergeleken ten opzichte van de autonome ontwikkelingen zoals die in 2013 worden voorgeschreven door het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling is er dus al wel sprake van een zekere daling van de emissie. Dat verklaart dat de afname van de depositie ten opzichte van de autonome ontwikkeling, zoals berekend voor een reële dynamiek in het buitengebied van Someren, iets minder is dan de afname ten opzichte van de huidige situatie.

Dit speelt met name in Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, maar ook in de Groote Peel zoals blijkt uit de resultaten die zijn weergegeven in de onderstaande tabellen.

Tabel 5.7 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Strabrechtse Heide & Beuve (ten opzichte van de autonome ontwikkelingen): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Strabrechtse Heide & Beuve		Scenario's	
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	1504	0
+	0-10	0	0
-	0-5	0	438
-	>5	0	1066

Tabel 5.8 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (ten opzichte van de autonome ontwikkelingen): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven		Scenario's	
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	253	2
+	0-10	0	43
-	0-5	0	208
-	>5	0	0

Tabel 5.9 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Groote Peel (ten opzichte van de autonome ontwikkelingen): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Groote Peel		Scenario's	
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	1201	0
+	0-10	0	636
-	0-5	0	562
-	>5	0	3

Tabel 5.10 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Deurnsche Peel & Mariapeel (ten opzichte van de autonome ontwikkelingen): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Deurnsche Peel & Mariapeel		Scenario's	
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5: implementatie van de voorschriften uit de Brabantse verordening
+	>10	2069	0
+	0-10	0	0
-	0-5	0	2061
-	>5	0	8

5.4 Effecten Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (passende beoordeling)

In omgeving van het plangebied liggen diverse Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. In de volgende paragrafen leest u wat de effecten zijn op deze gebieden, van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

Toetsing

- De toetsing van effecten op Natura2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 19J van de Natuurbeschermingswet 1998
- Natura2000-gebieden zijn getoetst aan instandhoudingsdoelen
- Beschermde Natuurmonumenten zijn getoetst aan de 'oude doelen'
- Beschermde Natuurmonumenten die nog niet officieel zijn aangewezen als Natura2000-gebied, zijn zowel aan de 'oude doelen' van het Beschermd Natuurmonument als aan de instandhoudingsdoelen van Natura 2000 getoetst

5.4.1 Natura2000-gebieden

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 5.3. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura2000-gebieden (zie bijlage 6). Op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden worden overige effecten, zoals hydrologische effecten, niet verwacht.

Tabel 5.11 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura2000-gebieden.**Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. De nabijgelegen gebieden zijn benoemd in tabel 5.2**

Ontwikkelingsmogelijkheid	Mogelijk effect	Gevoeligheid	
		Verzuring en vermessing	Verstoring
Uitbreiding agrarische bouwvlakken	Toename stikstofdepositie	X	-
	Toename betreding	-	X
Intensivering recreatief medegebruik	Toename stikstofdepositie door recreatief verkeer	X	-
Mogelijk beïnvloede Natura2000-gebieden		Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

Verzuring en vermessing

Verzuring en vermessing kunnen worden veroorzaakt door:

- Uitbreiding van agrarische bouwvlakken
- Intensivering van recreatief verkeer

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

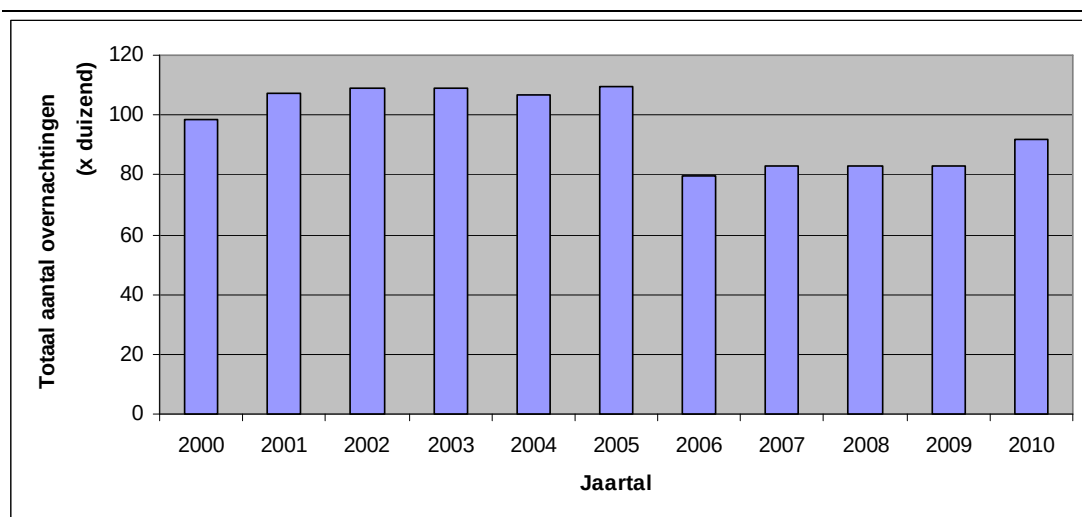
Uitbreiding van agrarische bouwvlakken kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura2000-gebieden. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van bouwvlakken zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit de modellering van het reële scenario blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie is op de aangewezen habitattypen (zie figuur 5.4)
- De aangewezen habitat- en vogelrichtlijnsoorten zijn minder gevoelig voor stikstofdepositie dan de habitattypen

Intensivering recreatief verkeer

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van recreatief verkeer. Daardoor kan de stikstofdepositie in Natura2000-gebied toenemen. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door intensivering van recreatief verkeer zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit berekening blijkt dat het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer verwaarloosbaar klein (<0,1%) is ten opzichte van het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van agrarische bouwvlakuitbreiding
- Er is sinds 2010 geen toenemende trend in aantal recreatieve overnachtingen in gemeente Someren. Het aantal recreatieve overnachtingen in de periode 2006-2010 is zelfs fors lager dan het aantal in de periode 2000-2005. Een wezenlijke toename in het aantal recreanten wordt daarom voor de komende jaren ook niet verwacht (zie figuur 5.3)

Figuur 5.4 Totaal aantal recreatieve overnachtingen per jaar in gemeente Someren
[gemeente Someren, 2012]

Verstoring

Recreatief medegebruik kan leiden tot verstoring door bijvoorbeeld geluid, licht, trilling of optische verstoring. Dit kan op twee manieren:

1. Toename betreding
2. Toename van recreatief verkeer

Toename betreding

Uitbreiding van recreatief medegebruik kan leiden tot betreding in Natura2000-gebieden. Dit kan kwalificerende soorten verstoren middels geluid, licht, trilling of optische verstoring. Verstoring heeft vooral effect op vogels. Ook kan de betreding leiden tot vertrapping of vervuiling van kwetsbare plantengemeenschappen in kwalificerende habitattypen. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten omdat:

- Op basis van de trend in het aantal recreatieve overnachtingen tussen 2000 en 2010, wordt geen wezenlijk toename aan recreanten verwacht [gemeente Someren, 2012]
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Het behoud van natuurwaarden is vastgelegd als regel in de bestemmingen van het Natura2000-gebied binnen de gemeente
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden en wegen in de omliggende Natura2000-gebieden
- De gebieden worden zó beheerd en gezoneerd, dat recreatie druk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden

Toename recreatief verkeer

Toename aan recreatief verkeer kan tot verstoring van kwalificerende soorten (vooral vogels).
Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten, omdat:

- De redenen zoals genoemd in de bovenstaande alinea 'toename betreding'

5.4.2 Beschermde natuurmonumenten

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op de 'oude doelen' van Beschermde natuurmonumenten. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 5.4. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht.

Tabel 5.12 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op 'oude doelen' van Beschermde natuurmonumenten.

Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. Voor nabijgelegen gebieden, zie tabel 5.2

Ontwikkelings- mogelijkheid	Mogelijk effect	'Oude doelen'		
		Planten en voedselrijkdom	Vogels	Natuurschoon
Uitbreiding agrarische bouwvlakken	Toename stikstofdepositie	x	-	-
	Toename stikstofdepositie door verkeer	x	-	-
Intensivering recreatief medegebruik	Toename betreding	-	x	x
Mogelijk beïnvloede gebieden		Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

Planten en voedselrijkdom

Dit doel is zeer vergelijkbaar met de bescherming van de gevoeligheden 'verzuring' en 'vermesting' van Natura2000-gebieden, zoals op de voorgaande pagina is benoemd. Het kan worden beïnvloed door toename van stikstofdepositie door:

- Uitbreiding van agrarische bouwvakken
- Toename van recreatief verkeer door intensivering van recreatief (mede)gebruik

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Uitbreiding van agrarische bouwvlakken kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Beschermde Natuurmonumenten. Effecten op planten(gemeenschappen) en voedselrijkdom zijn echter uitgesloten, omdat:

- Nabijgelegen Beschermde Natuurmonumenten ('Beuven' en 'Sarsven en de Banen') zijn tevens aangewezen als Natura2000-gebied. Uit de modellering van het reële scenario blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie is op de aangewezen habitattypen binnen deze gebieden
- Overige natuurwaarden binnen de nabijgelegen Beschermde Natuurmonumenten zijn minder gevoelig voor stikstofdepositie

Intensivering recreatief verkeer

Effecten op voedselarme milieus door intensivering van recreatief verkeer zijn uitgesloten. De redenen hiervoor zijn genoemd in paragraaf 5.4.1 alinea 'verzuring en vermesting'.

Vogels

Intensivering van recreatief gebruik kan effect hebben op broed- rust- en foerageergebied van vogels en de hiervoor noodzakelijke rust. Dit doel is zeer vergelijkbaar met de gevoeligheid 'verstoring' van Natura2000-gebied. Effecten op dit doel zijn dan ook uitgesloten om gelijke redenen als genoemd in paragraaf 5.4.1, alinea 'verstoring'.

Natuurschoon

Intensivering van recreatief gebruik kan effect hebben op natuurschoon middels betreding en vervuiling door recreanten. Effecten op natuurschoon zijn uitgesloten. De redenen hiervoor zijn gelijk aan de punten die zijn genoemd onder de bovenstaande alinea 'vogels'.

5.4.3 Conclusie

Het bestemmingsplan Buitengebied 2013 is wat betreft de bescherming van Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten, uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set randvoorwaarden voor de te verwachten dynamiek in het gebied, modelmatig vastgesteld dat er, als die randvoorwaarden gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.5 Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet

Bij toetsing aan de Flora- en faunawet wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

5.5.1 Belang van het plangebied als leefgebied

Het leefgebied van zwaardere beschermde soorten die voorkomen binnen het plangebied is grofweg onder te verdelen in de groepen:

- Bos- en natuurgebieden
- Agrarisch gebied
 - Landschapselementen zoals houtwallen en -singels, bosjes en randbeplanting
 - Overige delen van het agrarisch gebied

Soorten die vooral voorkomen in bos- en natuurgebieden zijn vooral gebaat bij de planologische bescherming van deze gebieden. Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn vanuit uitvoerbaarheid.

Een groot deel van de soorten die voorkomen in het agrarisch gebied (zie bijlage 6) leeft vooral in en om landschapselementen. Dit leefgebied wordt beschermd door de bestemming van landschapselementen. Binnen deze bestemming wordt bebouwing tot het minimum beperkt. Er zijn daarom betreft Flora- en faunawet geen beperkingen voor de uitvoerbaarheid van deze bestemming.

Bescherming van het leefgebied van soorten die tevens voorkomen in overige delen van het agrarisch gebied (zie bijlage 6) is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk. Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken. Lokaal kunnen de volgende typen werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Flora- en faunawet en een daaruit volgende ontheffingsplicht.

5.5.2 Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingverlening Flora- en faunawet leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk ruime mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende (verzachtende) maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd. Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol dient te worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Voor tabel 2-soorten kan daarbij worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten en vogels zal aangetoond moeten worden dat een overtreding van de verbodsbepalingen effectief kan worden voorkomen.

5.5.3 Conclusie

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.6 Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur

Het bestemmingsplan is *het* instrument dat zorg moet dragen voor de planologische borging van de EHS en soortgelijk beschermde natuurgebieden. Om deze inpassing te beoordelen is getoetst op twee punten:

1. Of de gebieden correct zijn beschermd door regels in het bestemmingsplan en de zonering van bestemmingen overeenkomt met de provinciale zonering van de EHS
2. Of de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan niet leiden tot aantasting van de EHS

5.6.1 Toewijzing op zonering van functies

De EHS is ingepast in de bestemmingen en gebiedsaanduidingen in het bestemmingsplan. Dit is schematisch weergegeven in onderstaande tabel. Voor deze bestemmingen zijn gepaste regels gesteld ter bescherming van natuurwaarden, en er zijn wijzigingsbevoegdheden gesteld om realisatie van Ecologische Verbindingszones. Ook de zonering van EHS is hiermee correct toegepast.

Tabel 5.13 De wijze waarop de Ecologische Hoofdstructuur is ingepast in het bestemmingsplan

Provinciale verordening		Bestemmingsplan	
Noord-Brabant		Enkelbestemming	Dubbelbestemming / aanduiding
Ecologische hoofdstructuur (EHS)	Gerealiseerd	Natuur	waarde – ecologie
		Bos	
		Agrarisch met waarden (natuur)	
	Te realiseren	Agrarisch met waarden (natuur / abiotisch / landschap)	
			-
Attentiegebied EHS		Agrarisch met waarden (natuur / abiotisch / landschap)	-
			waarde – ecologie
		Natuur	
			-
Beheergebied EHS	(botanisch waardevol grasland)	Agrarisch met waarden (natuur / abiotisch / landschap)	waarde – ecologie
			-
Zoekgebied ecologische verbindingszone (EVZ)	Te realiseren	Agrarisch	aanduiding – zoekgebied
			EVZ
		Agrarisch met waarden (landschap)	

5.6.2 Ontwikkelingsmogelijkheden

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om agrarische bouwvlakken uit te breiden. Dit kan op twee manieren invloed hebben op de EHS, namelijk:

- Direct, door ruimtegebruik
- Indirect, door toename van stikstofdepositie

Direct ruimtegebruik

Voor gebieden binnen de EHS zijn beperkende bouwregels gesteld. Daarom is het niet mogelijk agrarische bouwvlakken uit te breiden in de EHS. De wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS zullen dan ook niet worden geschaad.

Toename stikstofdepositie

Effecten door toename van stikstofdepositie worden niet verwacht. Vermesting van de meest gevoelige gebieden, de habitattypen in Natura2000-gebied, is uitgesloten (zie paragraaf 5.4.1). Overige gebieden zijn veel minder gevoelig voor stikstofdepositie. Daarom is er geen aantasting van de 'ecologische waarden en kenmerken' van het gebied. Dit punt vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Intensivering van recreatie

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van betreding en stikstofdepositie door recreatief verkeer. Dit kan leiden tot aantasting van ecologische waarden en kenmerken van de EHS.

Naar verwachting zal de ontwikkelingsmogelijkheid echter niet op grote schaal worden benut. Er is namelijk geen positieve trend in het aantal recreanten. Het aantal recreatieve overnachtingen per jaar was in de periode 2006-2010 flink lager dan in de periode 2000-2005. Sinds 2006 is de trend in aantallen recreanten stabiel (zie figuur 5.3).

Daarom leidt deze regel op dit punt niet tot beperkingen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.6.3 Conclusie

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de EHS voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van de EHS. Hierdoor is er geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

6 Milieueffecten overige thema's

In hoofdstuk 5 beschreven wij de effecten voor natuur. Dit hoofdstuk geeft de effecten voor de andere thema's weer. De volgende thema's komen achtereenvolgens aan de orde: Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie, Water en bodem, Verkeer en Woon- en leefmilieu (geluid, geur, luchtkwaliteit).

6.1 Methodiek effectenonderzoek

De milieueffecten hebben betrekking op het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied kan per aspect verschillen. Om effecten correct te kunnen bepalen, moet eerst een goede referentiesituatie worden vastgelegd. De referentiesituatie betreft de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Deze zijn eerder in hoofdstuk 3 al globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor elk milieuaspect de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

6.2 Beoordelingskader

Tabel 6.1 Beoordelingscriteria

Aspect	Criterium	Beoordeling
Landschap	Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek.	Kwalitatief
Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde	Mate van aantasting van de cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden.	Kwalitatief
Water en bodem	Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Zo veel mogelijk vasthouden van gebiedseigen water, terugdringen van verdroging en het bereiken van de algemene waterkwaliteit.	Kwalitatief
Verkeer	Toename / afname hinder, knelpunten binnen verkeersstructuur.	Kwalitatief
Woon en leefmilieu	Overschrijdingen grenswaarden thema's geluid, geur, luchtkwaliteit. Kwalitatieve beschouwing effecten van veehouderijen op gezondheid (luchtkwaliteit, geur en zoönosen ¹¹).	Kwalitatief / kwantitatief

¹¹ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

6.3 Landschap

6.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In het buitengebied van de gemeente Someren worden vijf landschapstypen onderscheiden (bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011). Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en -elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen. Someren ligt in het grotendeels verdwenen hoogveengebied van De Peel. Het landschap bestaat uit grote aaneengesloten boscomplexen en natuurgebieden op hogere gronden, met daartussen de lager gelegen beekdalen van de (Kleine) Dommel, de kleine Aa en de Peelrijt die overwegend van zuid naar noord lopen. Op de overgangen van hoog naar laag concentreerden zich van oorsprong de landbouw en bewoning.

De huidige verschijningsvorm van het landschap hangt samen met verschillende aspecten zoals bodem, water en gebruik. In de afgelopen eeuw is het onderscheid tussen de verschillende landschapstypen vervaagd door onder andere een veranderende agrarische bedrijfsvoering. In de gemeente Someren zijn de volgende landschapstypen te onderscheiden:

- Heide- en boslandschap
- Beekdallandschap
- Kampenlandschap
- Oudere heideontginningen en
- Jongere heideontginning

Deze landschappen worden hieronder nader beschreven voor wat betreft de karakteristiek van de verschillende landschappen.

Heide- en Boslandschap

Dit landschap is met name aan de westkant van de gemeente Someren te vinden. Tot de twintigste eeuw was de Somerensche Heide een uitgestrekt heidegebied tussen de Strabrechtse Heide en het landbouwgebied van Weert. Door de heide stroomde de voedselarme Peelrijt. Tussen 1920 en 1930 werd de Peelrijt gekanaliseerd en het grootste deel van het gebied omgezet in landbouwgrond. Hier ontstond ook het dorp Someren-Heide. De overgebleven stukken (circa 500 hectare) werden met naaldhout beplant. Momenteel wordt het bos omgevormd tot gemengd bos. Het huidige landschap biedt een afwisseling tussen bos- en heide gebieden (zoals de Somerensche en Lieropse Heide), moerasachtige laagtes, vennen en plassen (zoals de plassen Beuven en Starven).

Beekdallandschap / broekgebieden

De voedselrijke beekdalen rondom Someren werden gebruikt als hooi- en weideland. In de volksmond werden ze aangeduid als beemden. De beekdalen waren van oorsprong onbebouwd. De verkaveling was fijnmazig met singels en houtwallen op de perceelsgrenzen. Het gebied was daarmee uitermate kleinschalig en besloten, in tegenstelling tot de hoger gelegen akkers en de heidevelden. Vanaf de 20^e eeuw zijn veel beekdalen ingrijpend aangepast door het kanaliseren van beken, het plaatsen van stuwen, ruilverkaveling en het in gebruik nemen van de grond voor akkerbouw. De kavelgrensbeplantingen verdwenen en daarmee de karakteristieke kleinschaligheid en beslotenheid.

Het Beekdallandschap is een laag gelegen, nat en kleinschalig landschap. Door het gebied stromen de Kleine Aa, de Sterkelsche Aa en de oude Aa. De beekdalen hebben een open karakter met weinig opgaande begroeiing en zijn ingericht op de afvoer van landbouwwater. Langs de beken zijn hier en daar populierenbosjes en andere kleinschalige landschapselementen te vinden.

De bekensystemen rond Someren zijn landschappelijk zeer waardevol, ook al zijn momenteel de meeste beken niet meer dan rechte sloten (bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011).

Kampenlandschap

Het Kampenlandschap is te vinden ten noorden van Lierop, tussen Lierop en de kern Someren en tussen de kernen Someren en Someren-Einde. Dit landschap heeft een onregelmatige, kleinschalige en halfopen structuur. De landschappelijke structuurelementen zijn bijvoorbeeld houtwallen, hagen, boomsingels en onregelmatige bosjes. Onderdeel van het Kampenlandschap zijn ook de oude of bolle akkers. Dit zijn hogere en drogere open akkergebieden die van oudsher vrij van bebouwing en groen zijn. Kenmerkend voor het Kampenlandschap en waardevol zijn de steilrandjes tussen akkerpercelen die op enkele plekken nog aanwezig zijn.

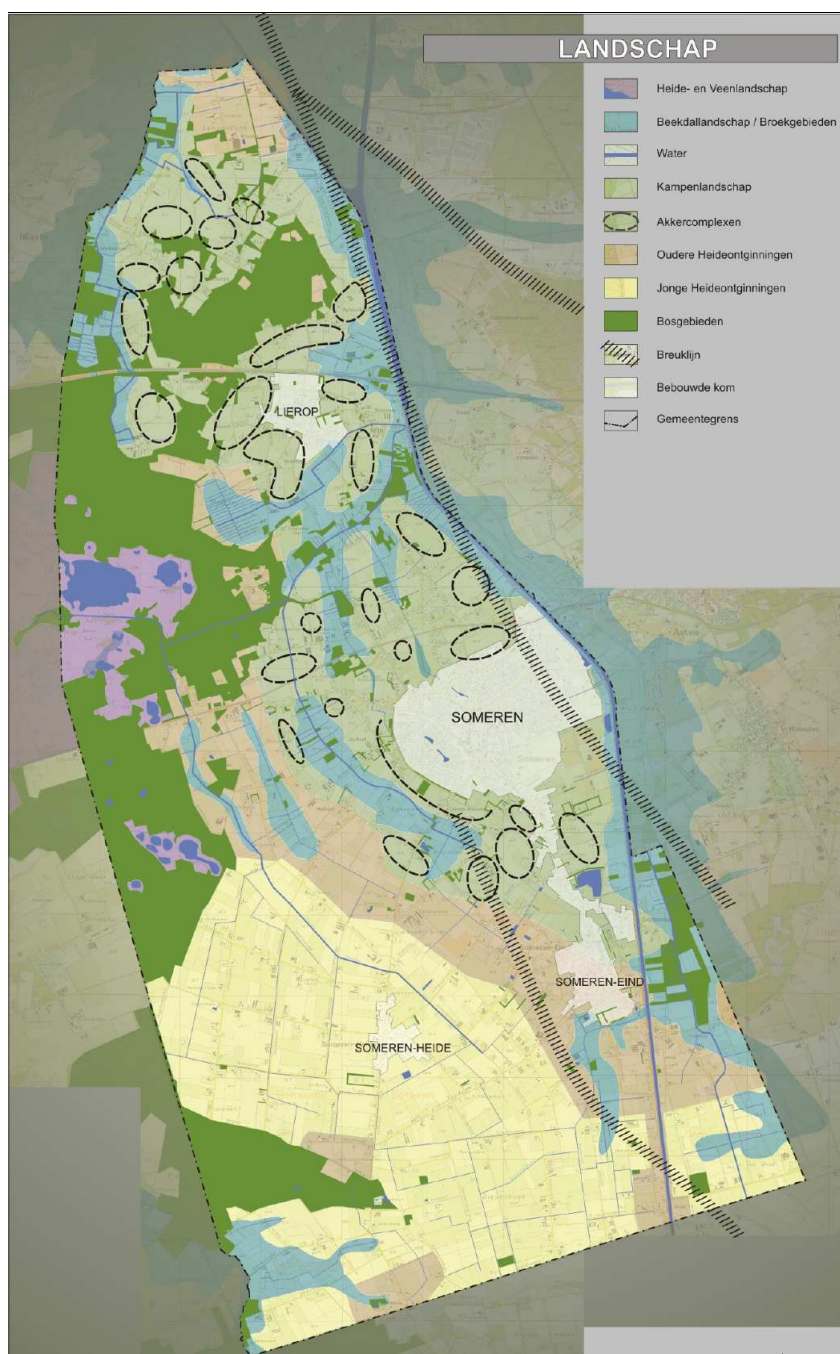
Oudere Heideontginningen

Dit overgangslandschap is gelegen tussen het kampenlandschap rond de kernen Lierop, Someren en Someren-Einde en de jonge ontginningen in het zuiden / zuidwesten. De landschappelijke lijnen zijn minder organisch dan die van het kampenlandschap en ook de schaal is iets groter. Maar dit landschap heeft een duidelijk minder grootschalig en weids karakter met rechte ontginningslijnen dan de Jongere Heideontginningen. Rijke groenstructuren van houtwallen, lanen en bospercelen kenmerken de Oudere Heideontginningen.

Jongere Heideontginningen

Voor het gehanteerde landbouwsysteem was de aanwezigheid van woeste gronden (heidevelden, bossen, stuifzanden en moerassige vennen) essentieel. Hier werden slechts schapen geweid, heide geplagd en op beperkte schaal turf gestoken. Met de uitvinding van kunstmest waren deze woeste gronden vanaf de 20^e eeuw niet meer nodig voor het landbouwsysteem en konden de voorheen onvruchtbare heidevelden worden ontgonnen voor de landbouw. Dat gebeurde ook in Someren op veel plaatsen.

Deze jonge ontginningen kenmerken zich nu door de rationele opbouw van een regelmatige blokverkaveling, rechte wegen en grote agrarische bedrijven. Structurerend in het landschap zijn de aanwezige boomlanen van bijvoorbeeld (Amerikaanse) Eiken. Er zijn enkele zeer waardevolle open gebieden waar ook geen, of weinig bebouwing aanwezig is.

Figuur 6.1 Landschapstypen Someren
bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011)

6.3.2 Effecten op landschap

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek

Doel

In het bestemmingsplan wordt het volgende specifieke doel nagestreefd als het gaat om het behoud en de ontwikkeling van het landschap:

- Het creëren van een goede balans tussen de agrarische dynamiek en het behoud van landschappelijke kwaliteiten en dragers. Bij het versterken van de landschapsstructuur staat het leesbaar maken van de verschillende landschapstypen als resultaat van de ontstaansgeschiedenis van het gebied voorop (bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011)

Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Bestemming 'Agrarisch met landschapswaarden', Hierbij gaat het om de landschappelijke kenmerken van een gebied in de zin van karakteristieke verschijningsvorm, herkenbaarheid/ identiteit en diversiteit (bestaande uit aardkundige, cultuurhistorische, archeologische en visueel-ruimtelijke waarden) afzonderlijk of in onderlinge samenhang te behouden en te versterken
- Via de aanduidingen 'visueel waardevol - besloten' en 'visueel waardevol - openheid'
- Via een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op het effect op landschap
- Aanvullende kwaliteitseisen aangaande de ruimtelijke kwaliteit. Zo zijn alle gronden binnen het plangebied mede bestemd voor landschapsopbouw in de vorm van een groene erfinrichting. Nieuwe ontwikkelingen zijn alleen toegestaan als zij niet leiden tot een onevenredige aantasting van natuur- en landschapswaarden. Ontwikkelingen worden getoetst aan het beeldkwaliteitsplan en het bevoegd gezag kan de eis stellen dat een landschapsplan of erfinrichtingsplan wordt overlegd

Effecten op landschap ten gevolge van nieuwvestiging bouwvlakken

Nieuwvestiging van (agrarische) bedrijven en bouw van woningen in het buitengebied heeft doorgaans de grootste landschappelijke impact. Nieuwvestiging is echter in de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant en daarmee in het bestemmingsplan niet toegestaan. Nu binnen de bestemmingsplannen geen sprake zal zijn van rechtstreekse nieuwvestiging van agrarische bedrijven en woningen zal de landschappelijke kwaliteit van gebieden waar van oudsher weinig agrarische bebouwing voorkomt alsmede de landschappelijke kwaliteit van de gebieden met verspreide agrarische bebouwing behouden blijven. Dit geldt zowel voor de beekdalen als het kampenlandschap. Ook zal de relatieve openheid van het jonge heideontginningenslandschap intact blijven.

Effecten op landschap ten gevolge van hervestiging en omschakeling op bestaand bouwvlak

Het geheel of gedeeltelijk overstappen naar een andere vorm van landbouw dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm richt zich met name op de omschakeling naar grondgebonden landbouw. Hervestiging en omschakeling van intensieve veehouderij is alleen binnen het landbouwonwikkelingsgebied toegestaan tot een omvang van ten hoogste 1,5 hectare waarbij 10 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing. Tevens mag het totaal aantal intensieve veehouderijen nooit meer bedragen dan 15. Bij hervestiging en omschakeling dient vervolgens te worden aangetoond dat de landschappelijke waarden niet onevenredig worden aangetast en er wordt voorzien in een landschappelijke inpassing van het erf dat voldoet aan het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied. De effecten van omschakeling op het landschap zijn daarmee neutraal (0).

Effecten op landschap ten gevolge van uitbreiding van bouwvlakken

De effecten van uitbreiding van bouwvlakken ligt genuanceerder. Hiervoor geldt dat uitbreiding van het agrarisch bouwvlak voor grondgebonden bedrijven en intensieve veehouderijen onder voorwaarden mogelijk wordt gemaakt tot 1,5 hectare. Concentraties van agrarische bedrijven bevinden zich vooral binnen het jonge en oude heideontginningenlandschap, het kampenlandschap en het beekdallandschap. Nieuwe uitbreidingen van bouwvlakken binnen het al sterk agrarische landschap van de jonge en grootschalige heideontginningen zullen dit beeld niet wezenlijk veranderen. Bij uitbreidingen van bouwvlakken binnen deze relatief open gebieden, waar de landschappelijke waarde grotendeels vertegenwoordigd wordt door het open karakter van dit ontginningsgebied, dient echter wel nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de beeldkwaliteit, de richting en de aard van de uitbreiding. Verdere versterking kan immers ten koste gaan van de landschappelijke karakteristiek, hier bepaald door de openheid, afgewisseld met beplantingsstructuren langs de wegen. De landschappelijke karakteristiek wordt in de oude heideontginningen, bepaald door de minder rationele verkaveling en bijbehorende perceelsbeplanting en houtwallen. Als gevolg van de gestelde kwaliteitseisen voor wat betreft de landschappelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen, zal uitbreiding in dit landschapstype niet leiden tot aantasting van de karakteristiek.

Dit geldt ook voor de uitbreiding van bouwvlakken in het kampenlandschap, waar de agrarische bebouwing ruimtelijk gekoppeld is aan de oude opgehoogde akkercomplexen. Ook hier zal uitbreiding niet leiden tot wezenlijke aantasting van de karakteristiek, mits in aard en de inrichting van het erf rekening wordt gehouden met de landschappelijke karakteristiek. Hier kan onzorgvuldige uitbreiding namelijk leiden tot een aantasting van de samenhangt tussen de boerderijenclusters en -linten met de bijbehorende open akkercomplexen. De verdere versterking, de grotere gebouwen en de 'diepere' erven waarop bedrijfsgebouwen meer naar achter zijn geplaatst, kan ten koste gaan van de herkenbaarheid van deze agrarische linten. De karakteristieke beslotenheid met daarin de open bolle akkercomplexen worden niet aangetast ten gevolge van de uitbreidingsmogelijkheden van de grondgebonden bedrijven in dit gebied.

Ook in het beekdallandschap van Someren, waaronder het gebied rond de Kleine Aa (De Heihorsten) en ten oosten van de Zuid-Willemsvaart, liggen verschillende intensieve veehouderijen en grondgebonden bedrijven. Het van oudsher kleinschalige landschap van de beekdalen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. Ook hier geldt dat uitbreidingen van bouwvlakken kunnen leiden tot verdere verstening van het landschap, maar dat de gestelde kwaliteitseisen anderzijds leiden tot het versterken van de landschappelijke structuur en karakteristiek. De kwaliteitsverbetering zal zich in dit landschapstype vooral richten op de kleinschaligheid en de specifieke landschappelijke patronen, waaronder de specifieke erfinrichting en de houtwallenstructuur. Juist deze karakteristiek is door de ruilverkaveling en schaalvergroting in de vorige eeuw aangetast en kan hier mogelijk deels worden hersteld.

Al met al leidt de uitbreidingsmogelijkheid van bestaande agrarische bedrijven niet tot aantasting van de landschappelijke karakteristiek. Het effect is daarmee neutraal (0).

Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Extensieve recreatie en toerisme bieden belangrijke kansen voor de agrarische sector en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Someren. Het buitengebied kent allerlei groene kwaliteiten, die een kwalitatief kader bieden voor een breed scala aan extensieve vormen van recreatie en toerisme. Nevenfuncties en nieuwe recreatieontwikkelingen zijn in afwijking van het bestemmingsplan mogelijk. Hierbij gaat het onder andere om routegebonden horeca, minicampings en bed en breakfast.

De kleinschalige recreatieve nevenfuncties zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristieken in het gebied. Dit met het oog op de eis dat de ruimtelijke kwaliteit en daarmee de landschappelijke waarden niet onevenredig aangetast mogen worden en waarbij nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan het Beeldkwaliteitsplan. Door de beperkte omvang van recreatieve nevenfuncties en de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld wordt het effect van nieuwe recreatieve ontwikkelingen als neutraal beschouwd (0).

Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het buitengebied van Someren niet mogelijk. De uitbreidingsmogelijkheden die bedrijven in het bestemmingsplan worden geboden leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor de afwijkingen mogelijk voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011.

6.4 Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde

6.4.1 Huidige situatie

Cultuurhistorie

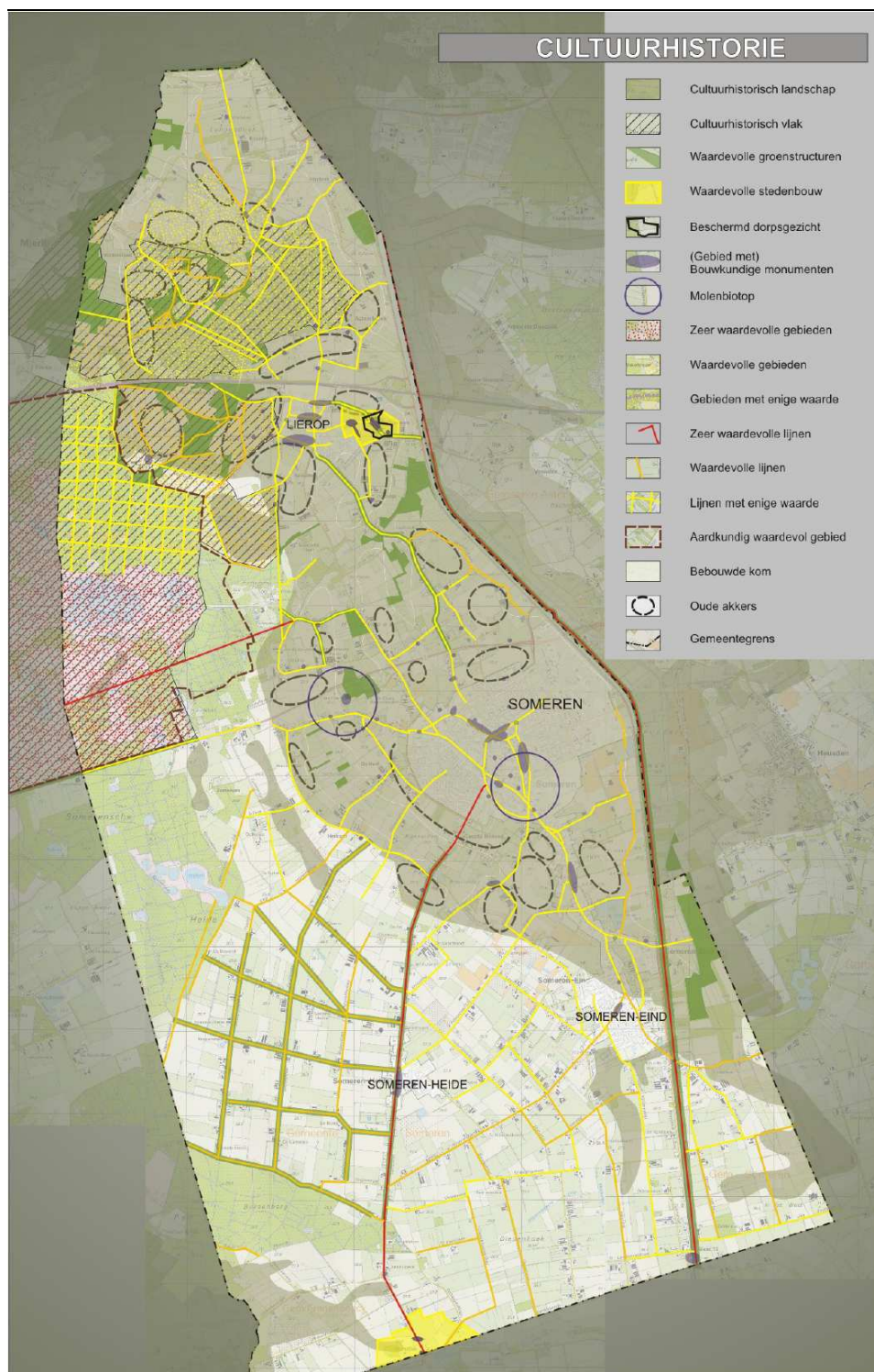
Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. De huidige patronen dateren grotendeels nog uit de ontginningsfase. Daardoor vertegenwoordigen deze patronen een grote historisch-geografische waarde.

De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken beschermd dienen te worden. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dit betekent dat het bestemmingsplan moet voorzien in een beschermende regeling (zoals een vergunningstelsel) en waar nodig verbodsbepalingen.

Binnen de grenzen van het plangebied ligt één cultuurhistorisch waardevol vlak, te weten de Strabrechtseheide, een in totaal 1500 hectare groot bos- en heide gebied met diverse vennen.

De Cultuurhistorische Waardenkaart (zie figuur 6.2) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in cultuurhistorische en archeologische waarden binnen het plangebied. Hieruit blijkt dat naast het bos- en heidelandschap ook in het noordelijk deel van de gemeente (kampenlandschap) veel historisch geografische waarde voorkomen. Hier zijn de groenstructuren, akkercomplexen, de oude wegen en de bebouwingsstructuren van cultuurhistorische waarde. De Maarhezer Dijk en de Hoevenstraat hebben als relicten uit de ontginningsperiode van dit landschap een hoge historisch-geografische waarde. Van een aantal andere verharde en onverharde wegen (onder andere de Parallelweg en Hoevenstraat) is de historische waarde redelijk hoog. Een vijftal kleine landschapselementen in de Heihorsten is aangeduid als 'historisch groen' en ten westen van De Donck is sprake van een 'historische zichtrelatie' op de molen (molenbiotoop).

In het zuidelijk deel van de gemeente zijn het verkavelings- en wegenpatroon van waarde. De wegen binnen het heideontginningslandschap zijn veelal aangewezen als geografische lijnen met een hoge cultuurhistorische waarde. Daarnaast is de laanbeplanting hier aangewezen als 'Historisch groen'. De wegen en de laanbeplanting dateren overwegend uit de periode 1940-1950.

Figuur 6.2 Cultuurhistorische vlakken en waarden (bron: Cultuurhistorische waardenkaart provincie Noord-Brabant)

Het plangebied kent enkele monumentale objecten. Het gaat om twee rijksmonumenten (Molen Den Evert en een langgevelboerderij), één gemeentelijk monument en zeven beeldbepalende panden. Daarnaast zijn verschillende agrarische bebouwingsclusters en linten als 'gebied met monumentale bebouwing' aangegeven. Het buurtschap Boomen ten oosten van Lierop is stedenbouwkundig van grote waarde en heeft de status van rijksbeschermd dorpsgezicht.

Archeologie

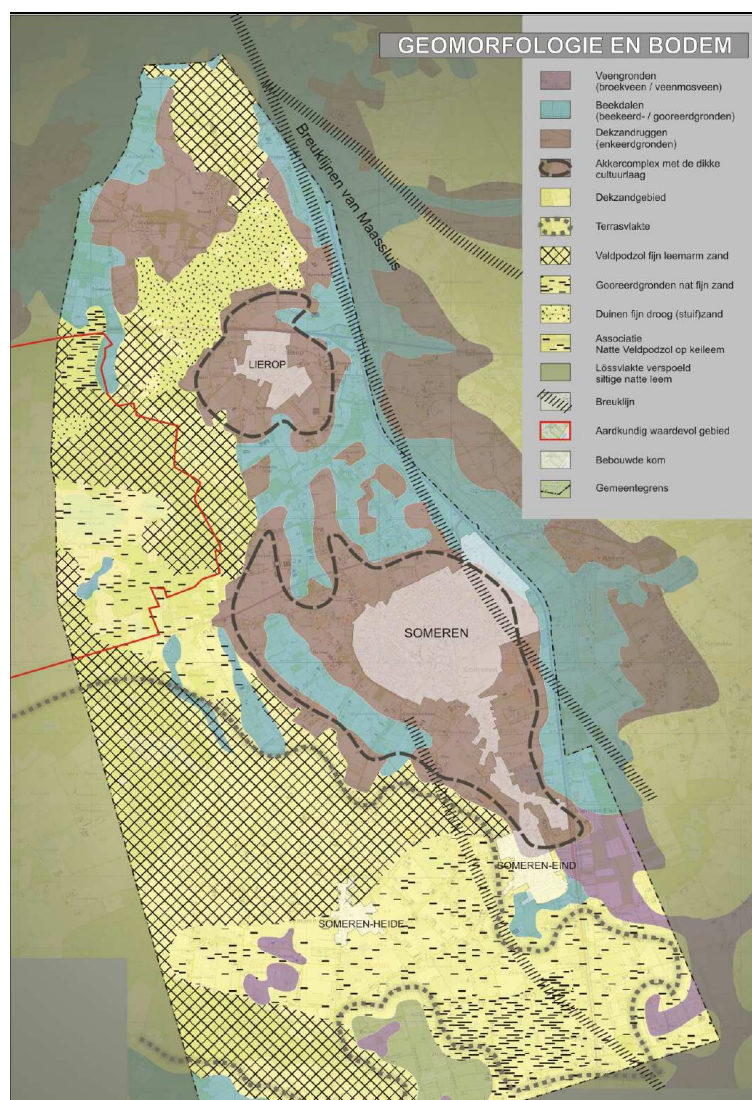
De archeologische waarden en verwachtingswaarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid Someren (zie figuur 6.3). Het gebied rond Someren-Heide in het jonge heideontginningenlandschap kent een lage verwachtingswaarde. De oudere ontginningen landschappen kennen globaal een middelhoge of hoge verwachtingswaarde, die samenhangt met de bewonings- en ontginningsgeschiedenis van het gebied. De beekdalen zijn aangemerkt als archeologisch landschap. In de gemeente zijn veel opgravingen gedaan. Hierbij gaat het onder andere om urnenvelden (bijvoorbeeld bij de Somerse akkers van 600 - 400 v. Chr.) en langwerpige grafheuvels die als 'langbedden van het type Someren' worden aangemerkt. Het plangebied kent de volgende archeologische rijksmonumenten en AMK-terreinen:

- Kasteel Elenburg; Elenburgweg, Someren; Rijksmonument
- Openluchttheater kasteelresten 'De Donck'; Vaarselstraat, Someren; Rijksmonument
- Kerk; Lambertuskerkhof; Nachtegalenlaan, Someren; Rijksmonument
- Urnenveld (ijzertijd); Hoenderboom, Somerensche Heide, Someren; Rijksmonument
- Urnenveld (ijzertijd); Einhoutsche Hoef, Philipsbosweg Lierop; Rijksmonument
- Urnenveld (late brons-ijzertijd); Lungendonk; Middenweg, Hersel; monument zonder bescherming
- Kasteel Elenburg; Elenburgweg, Someren; monument zonder bescherming
- (vermoedelijk resten van) Kasteel Lierop; Boomen-Noord, Lierop; monument zonder bescherming
- Kasteelresten; Vaarselstraat, Someren; monument zonder bescherming
- Nederzetting (vuursteenvondsten steentijd); Boksenberg, Somerensche Heide, Someren; monument zonder bescherming
- Nederzetting (vuursteenvondsten ijzertijd); Boksenberg, Bergdijk, Someren; monument zonder bescherming
- Nederzetting (vuursteenvondsten steentijd); Beuven, Someren; monument zonder bescherming
- Nederzetting (vuursteenvondsten steentijd); Moorsel, Blauwe kei, Lierop; monument zonder bescherming
- Nederzetting (vuursteenvondsten steentijd); Meervensedijk, 't Jasper, Lierop; monument zonder bescherming
- Nederzetting (kampement steentijd); Lieropsche Heide, Lierop; monument zonder bescherming
- Terrein met sporen van landbouw (middeleeuwse akkerlaag); Heiend, Lierop; monument zonder bescherming

Aardkunde

Morfologisch kan het landschap rondom Someren worden gekenmerkt als een licht golvend dekzandlandschap dat in de laatste koude fase van het Pleistoceen (de laatste ijstijd, het Weichselien, circa 120.000 - 10.000 jaar geleden) is ontstaan onder invloed van de wind. Uit de kaart met aardkundige waarden van de provincie Noord-Brabant blijkt één aardkundig waardevol gebied deels binnen de gemeentegrenzen te liggen (zie figuur 6.4). Het gaat betreft het gebied 'Straberechtse Heide, Kleine Dommel'. Het heide- en bosgebied bestaat uit een dekzandlandschap waar lokaal vennen in uitwaaiingslaagten en lage landduinen voorkomen.

Figuur 6.4 Geomorfologie en aardkunde (bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied)

6.4.2 Effecten

Doel

In het bestemmingsplan wordt het volgende specifieke doel nagestreefd als het gaat om het behoud en de ontwikkeling van cultuurhistorie:

- Een ruimtelijke ontwikkeling draagt bij aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving en in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik. Nieuwe ontwikkelingen zijn daarom alleen toegestaan als zij niet leiden tot een onevenredige aantasting van natuur- en landschapswaarden, cultuurhistorische en aardkundige waarden

Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- 'Agrarisch met waarden- landschapswaarden', hier staat het behoud en herstel van cultuurhistorische en aardkundige waarden centraal
- Dubbelbestemming 'Cultuurhistorie' waarmee specifieke cultuurhistorisch waardevolle locaties beschermd worden
- Dubbelbestemming 'Archeologie' deze gronden zijn mede bestemd voor instandhouding en bescherming van oudheidkundig waardevolle elementen en terreinen
- Via een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op archeologie en aardkunde
- Aanvullende kwaliteitseisen. Zo moet er worden aangetoond dat er geen onevenredige aantasting van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt, waaronder de archeologische, cultuurhistorische en aardkundige waarden

Effect cultuurhistorie

Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Als het gaat om de bouwhistorie bepalen de Monumentenwet en de gemeentelijke monumentenverordening (gemeente Someren, 2004) dat monumenten en bebouwing gelegen binnen het beschermd dorpsgezicht behouden dan wel versterkt moeten worden. In de toetsing van ruimtelijke initiatieven binnen het zal specifiek rekening gehouden worden met het behoud van de bestaande monumentale en bouwhistorische waarden.

Ook de historisch-geografisch waardevolle patronen en elementen zullen naar verwachting niet of nauwelijks aangetast worden als gevolg van de uitbreiding van het agrarisch bouwvlak. Dit gezien de eis van de gemeente dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behoud dan wel het herstel van cultuurhistorische waarden. In het bestemmingsplan worden een groot deel van de aanwezige en beschreven historisch geografische waarden in het buitengebied beschermd door de toegekende bestemmingen (agrarisch met waarde - landschapswaarde en de dubbelbestemming 'cultuurhistorie').

Voor uitbreiding van agrarische bouwvlakken, de ontwikkeling van nevenfuncties en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen heeft het bovendien de mogelijkheid een landschapsplan dan wel inpassingsplan van de initiatiefnemer te verlangen.

Door de verdere versterking als gevolg van de schaalvergroting in de landbouw kunnen mogelijk kleine dan wel solitaire landschapselementen (met name erfbeplanting en perceelbeplanting) in specifieke gevallen in de knel raken, maar al met al is behoud van cultuurhistorische waarden (onder ander door het landschapsplan) voldoende geborgd in het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied. Dit leidt tot een neutrale beoordeling van het effect (0).

Archeologie

Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is echter een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid van de gemeente Someren (ArcheAeO, 2011) en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd (0).

Aardkunde

Het aardkundig waardevolle gebied wordt niet specifiek benoemd dan wel bestemd in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is met betrekking tot bodemingrepen wel een omgevingsvergunningstelsel voor werken en/of werkzaamheden opgenomen. Daarnaast worden de aardkundige waarden gezien als onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit waarvoor in het bestemmingsplan geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet onevenredig ten koste mogen gaan van die ruimtelijke kwaliteit, waaronder de aardkundige waarden in de gemeente. De bescherming van aardkundig waardevolle gebieden is daarmee afdoende geborgd. Al met al zal de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan Buitengebied biedt, niet leiden tot positieve dan wel negatieve effecten op de aardkundige waarden (0).

Conclusie cultuurhistorie, archeologie en aardkunde.

Ten gevolgen van de bescherming van de cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan, de doorvertaling van het archeologiebeleid in het bestemmingsplan en het beschermingsregime voor gebouwde monumenten, leidt de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan niet tot negatieve effecten op de cultuurhistorische of archeologische waarden in het plangebied. Door het vergunningstelsel voor werkzaamheden in de bodem en de kwaliteitseisen die aan ruimtelijke ontwikkelingen worden gesteld, geldt dit ook voor het effect op de aardkundige waarden. Al met al wordt het effect op het aspect cultuurhistorie, archeologie en aardkunde neutraal beschouwd (0).

6.5 Thema Bodem en Water

6.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Beoordelingsaspect

- Effecten op grondwaterkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit

Het watersysteem rond Someren kent verschillende beken die afwateren in de Aa of de (Kleine) Dommel. Deze beken zijn landschappelijk en ecologisch gezien erg waardevol. Een deel van de oorspronkelijke beken is in de loop der tijd rechtgetrokken of verdwenen. Gemeente en waterschap zetten in op beekherstel met hermeandering en natuurvriendelijke oevers. In het zuiden van de gemeente ligt het waterwingebied van de Boksenberg met daaromheen een boringvrije beschermzone.

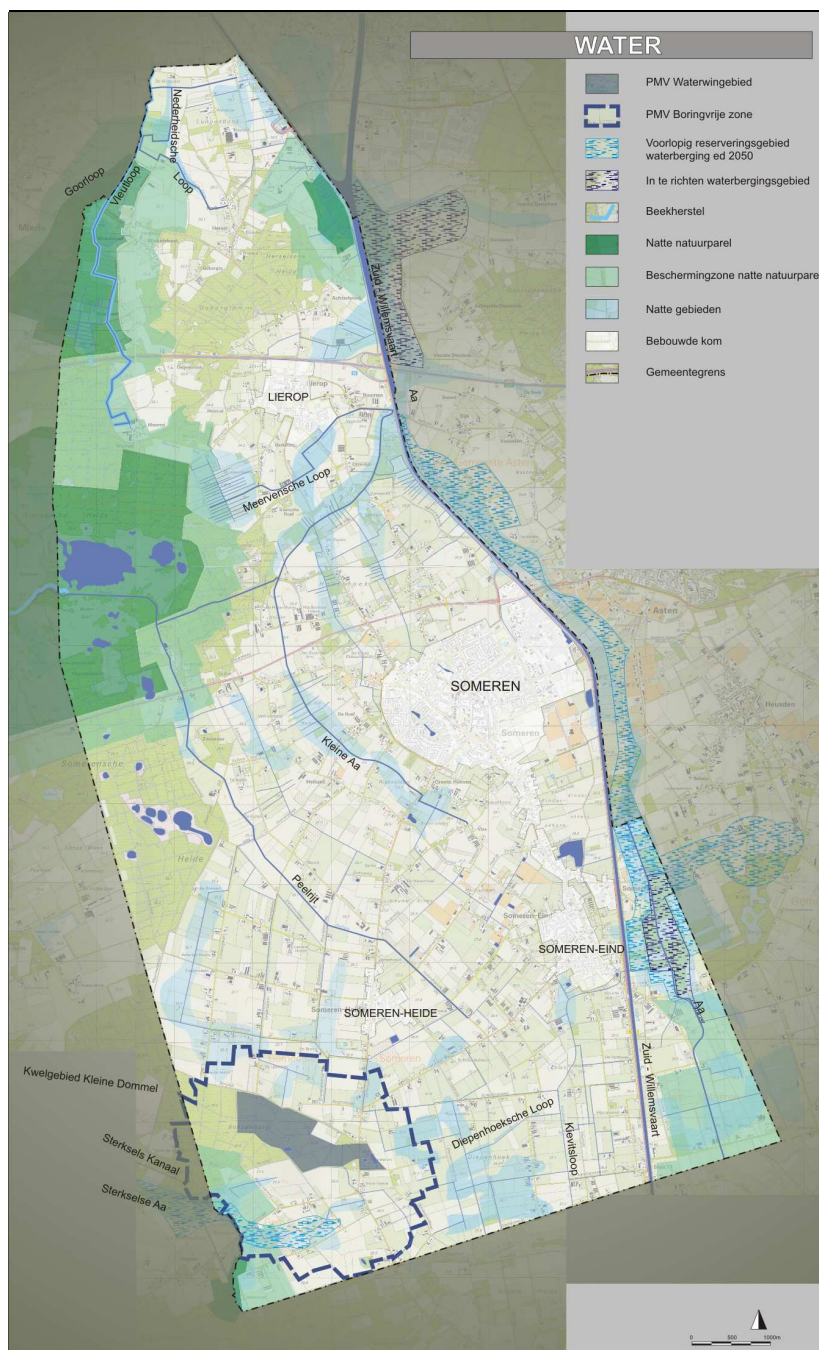
Op het grondgebied van de gemeente Someren liggen twee gebieden met een voorlopige reservering voor waterberging. Het gaat om een gebied ten oosten van Someren-Eind in het dal van de Aa en een gebied in het zuidwesten van de gemeente in het kwelgebied / beekdal van de Kleine Dommel (zie figuur 5.).

In het buitengebied van Someren zijn drie beschermde 'natte natuurparels' gelegen. Het gaat om: Oude Gooren, Sang en Goorkens en Strabrechtse Heide. Natte natuurparels zijn door de provincie Noord-Brabant aangewezen gebieden met als doel 'verbetering en herstel van het natuurlijk (grond en oppervlakte-) watersysteem. In de Natte natuurparels gelden beperkingen voor activiteiten die de grondwaterstand negatief kunnen beïnvloeden, zoals drainage en diepploegen.

6.5.2 Effecten op water

Voor het criterium water wordt een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten voor de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater. De intensieve veehouderijen is niet functioneel gebonden aan het oppervlaktewatersysteem, dat van de grondgebonden bedrijven beperkt. De effecten van deze bedrijven op de waterkwaliteit van de beekdalen zijn om deze reden dus in kwantitatieve en kwalitatieve zin beperkt. In het bestemmingsplan is nieuwvestiging van bedrijven bovendien niet mogelijk. Het effect van de uitbreidingsmogelijkheden dan wel omschakelmogelijkheden naar grondgebonden landbouw wordt als verwaarloosbaar beschouwd. De uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven hebben geen invloed op de waterkwaliteit, maar hebben wel invloed op het waterbergend vermogen van het gebied. De uitbreidingsmogelijkheden leiden tot meer vierkante meters verharding in het landelijk gebied in het maximale groeiscenario. Deze verharding dient echter door de initiatiefnemers te worden opgevangen dan wel gecompenseerd. Bij concrete wijzigingen wordt hiertoe de watertoets doorlopen, waarbij de uitbreiding van bouwvlakken hydrologisch neutraal dienen te zijn.

Het effect op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater wordt als neutraal beoordeeld.

Figuur 6.5 Kaart met (beschermde) watergebieden Someren
(bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011, gemeente Someren)

6.6 Verkeer

6.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De infrastructurele hoofdroutes binnen het plangebied bestaan uit de N266 (Kanaaldijk-Noord en Zuid), de Provincialeweg, de Lieropsedijk, de Kerkendijk, Boerenkamplaan, Sluisstraat en het stelsel van wegen rond de kern Someren (onder andere Loovebaan, Randweg, Burgemeester Roelslaan). Het fietspadennetwerk is grofmazig. Binnen de gemeentegrenzen zijn diverse wandelroutes. In de autonome situatie zal, conform de landelijke trend, het aantal verkeersbewegingen op de lokale wegen toenemen met circa 1 % en op de provinciale wegen binnen het plangebied met 2 %.

6.6.2 Effecten op verkeer buitengebied

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden voor wat betreft nevenfuncties. Functies als restaurants en grootschalige recreatieve voorzieningen worden niet toegestaan in het plangebied, de ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan (in het maximale groeiscenario) leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem.

Aandachtspunt vormt de verkeersveiligheid op het lokale wegennet. Over het algemeen kan worden gesteld dat, mede gezien de huidige situatie, de verkeersveiligheid in elk van de onderzochte scenario's adequaat blijft. Op specifieke locaties kunnen echter door plaatselijke schaalvergroting en de toename van het aantal vrachtverkeersbewegingen op de smalle lokale wegen zonder vrijliggende fietspaden onveilige situaties ontstaan. De verschillende scenario's zijn hierin echter niet onderscheidend.

6.7 Geur

6.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Het geurbeleid voor bedrijven in de agrarische sector is bepaald in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv - 5 oktober 2006) en de bijbehorende Regeling geurhinder en veehouderij. In deze wet worden normen gesteld voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object.

Deze belasting wordt berekend en getoetst aan de hand van een verspreidingsmodel (V-stacks model). Dit geldt echter alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder emissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. De Wgv geeft gemeenten de mogelijkheid om geurnormen vast te stellen voor haar grondgebied. De gemeente Someren heeft geurnormen vastgelegd in de "Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij".

Voor de extensiverings- en verwevingsgebieden geldt als streefwaarde voor de achtergrondbelasting 20 OUE/m³ en voor het landbouwontwikkelingsgebied geldt een streefwaarde van 32 OUE/m³ als achtergrondbelasting.

6.7.2 Effecten

Voor de toetsing van mogelijke geurhindersituaties is de Wet geurhinder en veehouderij (WgV) van toepassing. Deze wet is het toetsingskader voor de milieuvergunning bij geurhinder vanwege dierverblijven. Daarnaast heeft de gemeente de “Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij” opgesteld (op grond van de WgV), waarin afgeweken wordt van de wettelijke normen.

Bij uitbreiding van individuele bedrijven zal de daaraan ten grondslag liggende aanvraag worden getoetst aan de vigerende gemeentelijk geurverordening. Bij wijziging van een bestemming op basis van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid wordt bovendien de voorwaarde toegevoegd, dat wijziging alleen is toegestaan, indien is aangetoond dat het project geen ‘milieuhygiënische’ belemmeringen met zich meebrengt of mitigerende maatregelen worden ondernomen. Geur valt onder de toetsing van milieuhygiëne waardoor een wijziging geen verslechtering van de geurhinder tot gevolg zal hebben.

Vanuit de Provinciale verordening voor Stikstof en Natura2000, zal uitbreiding met nieuwe stallen alleen mogelijk worden gemaakt als er vergaande emissiereducerende technieken worden aangebracht.

Deze zijn weliswaar primair gericht op het verminderen van ammoniak, maar hebben ook een gunstig effect op de geuremissies. Daarom is het aannemelijk dat de inzet van techniek er toe zal leiden dat de bestaande geurhinder af zal nemen.

Naast de inzet van techniek gaat de salderingsregeling uit van een aantal stoppers per jaar. Zoals onderbouwd in paragraaf 4.5 in dit MER is het aannemelijk dat er in Someren sprake zal zijn van ongeveer 5 % stoppers per jaar, gedurende de planperiode. Door de dynamiek in de sector zullen veel geurbronnen verdwijnen, en de provinciale verordening zorgt er (indirect) voor dat de te realiseren uitbreidingen van de intensieve veehouderij minder geurhinder veroorzaken dan nu het geval is.

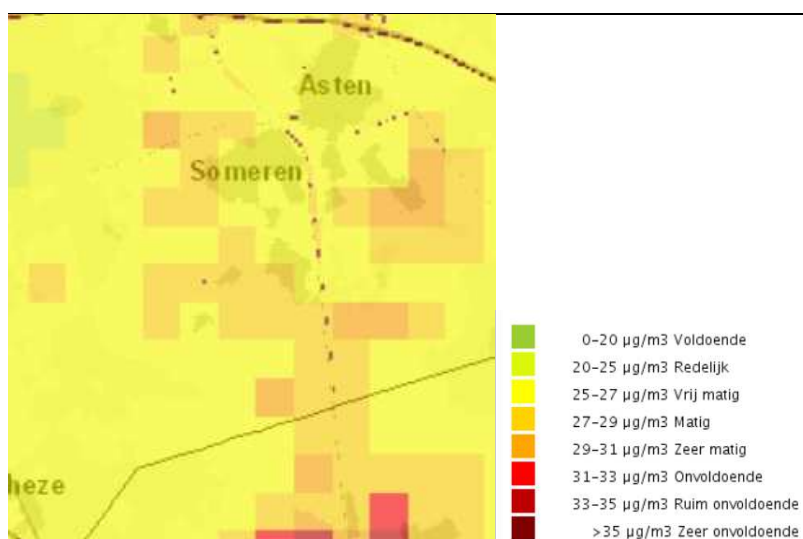
Lokaal is er nu nog wel een toename mogelijk maar aangetoond is dat dit niet op grote schaal wordt verwacht. De werking van de geurverordening, die grenswaarden stelt aan de voorgrondbelasting vanuit individuele bedrijven, zal dit er uiteindelijk toe leiden dat er in de gehele gemeente sprake zal zijn van een acceptabele achtergrondbelasting. Ondanks de grotendeels positieve effecten zijn er ook specifieke locaties met een negatief effect. Al met al wordt het effect op geur als neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

6.8 Luchtkwaliteit

6.8.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De luchtkwaliteit wordt bepaald door de achtergrondconcentratie NO_2 en PM_{10} . In Someren is de achtergrondconcentratie fijn stof hoger dan de achtergrondconcentratie NO_2 . Voor NO_2 zijn de waarden voldoende, met uitzondering van een paar punten langs drukke wegen. Hierna wordt daarom alleen de situatie met betrekking tot fijn stof besproken.

Wegverkeer, industrie en landbouw zijn de belangrijkste bronnen voor de uitstoot van fijn stof. In Someren zijn er geen knelpunten langs wegen of als gevolg van industriële activiteiten. De landbouw (en dan met name intensieve veehouderijen) leveren de grootste bijdrage aan de achtergrondconcentratie fijn stof. Op de onderstaande figuur is te zien waar de knelpunten zich bevinden. Deze knelpunten liggen bij intensieve pluimveehouderijen (zie het kader verderop in deze paragraaf). Pluimvee heeft verhoudingsgewijs namelijk een grotere fijn stof emissie dan andere diersoorten¹².

Figuur 6.6 Achtergrondconcentratie fijn stof gemeente Someren

Landelijke aanpak fijn stof en veehouderijen

In mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd.

¹² Bron: Wageningen Universiteit, mei 2010, Bijdrage emissies ammoniak en fijn stof door de varkenshouderij

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Inzoomactie NSL

Via een apart traject (zogenaamde inzoomactie) in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is onderzoek gedaan naar fijn stof voor intensieve veehouderijen op landelijke schaal. Er is tijdens dit onderzoek (de NSL-monitoringsrondes 2011 en 2012) gekeken naar mogelijke knelpunten binnen iedere gemeente. Deze liggen voor het overgrote deel bij pluimveehouderijen. Pluimvee heeft verhoudingsgewijs namelijk een grotere fijn stof emissie dan andere diersoorten.

Knelpuntbedrijven Someren

Binnen de gemeente Someren zijn tijdens de laatste monitoringsronde 11-15 zogenaamde 'knelpuntbedrijven' aangetroffen [bron: RIVM, 2012]. Hiermee worden bedrijven bedoeld die, als onderdeel van een cluster bedrijven of op basis van de individuele concentratiebijdrage, overschrijdingen veroorzaken van de grenswaarden voor luchtkwaliteit (fijn stof). Vervolgens is gekeken welke van deze bedrijven op basis van de individuele concentratiebijdrage overschrijdingen veroorzaken op andere woningen dan de eigen bedrijfswoning. Voor deze bedrijven geldt dat ze vergunningplichtig blijven (zie het tekstkader hieronder). In Someren gaat het om veehouderijen die vergunningplichtig blijven vanwege de fijn stof overschrijdingen. De gemeente Someren bepaalt vervolgens een individuele of gebiedsgerichte knelpuntenaanpak.

Vergunningplichtige veehouderijen

Per 1 januari 2013 worden landbouwactiviteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Daardoor zijn veel veehouderijen niet langer vergunningplichtig en komen zij te vallen onder algemene regels van het Activiteitenbesluit. Dit geldt niet voor de 99 veehouderijen waarvan die als individueel bedrijf overschrijdingen van de grenswaarden voor luchtkwaliteit veroorzaken. Deze bedrijven zijn opgenomen op de 'Lijst vergunningplichtige inrichtingen voor het houden van landbouwhuisdieren als bedoeld in bijlage 1, onderdeel B, onderdeel 3, van het Besluit omgevingsrecht' en blijven vergunningplichtig (omgevingsvergunning).

Op de lijst zijn inrichtingen voor het houden van landbouwhuisdieren (veehouderijbedrijven) opgenomen, waarvan bij de jaarlijkse monitoring van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is gebleken dat ze een overschrijding veroorzaken of dreigen te veroorzaken van één of meer van de grenswaarden voor fijn stof (PM10).

Ook bedrijven met installaties die vallen onder de IPPC-richtlijn blijven overigens altijd vergunningplichtig.

6.8.2 Effecten op fijn stof

De fijn stof concentraties, die in het plangebied op enkele locaties al een knelpunt vormen, kunnen door nieuwe of uitgebreide veehouderijen toenemen. De verwachting is dat de toename echter beperkt zal zijn om de volgende redenen.

In het bestemmingsplan is nieuwvestiging van agrarische bedrijven niet toegestaan. Aan uitbreiding en vormverandering van agrarische bedrijven zijn strenge eisen gesteld met betrekking tot de uitbreiding van de veestapel (zie paragraaf 3.1), stikstofemissie, 'milieuhygiënische' belemmeringen. Het aantal bedrijven dat daadwerkelijk zal uitbreiden, zal daarom naar alle waarschijnlijkheid beperkt zijn.

Bij wijziging van een bestemming op basis van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid wordt bovendien de voorwaarde toegevoegd, dat wijziging alleen is toegestaan, indien is aangetoond dat het project geen 'milieuhygiënische' belemmeringen met zich meebrengt of mitigerende maatregelen worden ondernomen. Luchtkwaliteit valt onder de toetsing van milieuhygiëne waardoor een wijziging niet in betekenende mate bijdraagt aan verslechtering van de luchtkwaliteit (bron: toelichting bestemmingsplan Buitengebied 2013).

De verwachting is dat steeds meer agrarische bedrijven gebruik zullen gaan maken van verbeterde filtertechnieken, gecombineerde luchtwassers, effectievere nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen. Deze technieken en systemen zuiveren de lucht in de stal en zorgen ervoor dat er minder fijn stof wordt uitgestoten.

Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit.

Voor de lokale effecten vanuit de stallen geldt dat deze, met de inzet van de techniek, per dossier mitigeerbaar zal zijn, en op basis van sectorale wet- en regelgeving en de aanpak die de gemeente moet opstellen met betrekking tot de bedrijven met de grootste fijn stof uitstoot (knelpuntbedrijven) zal worden gereguleerd.

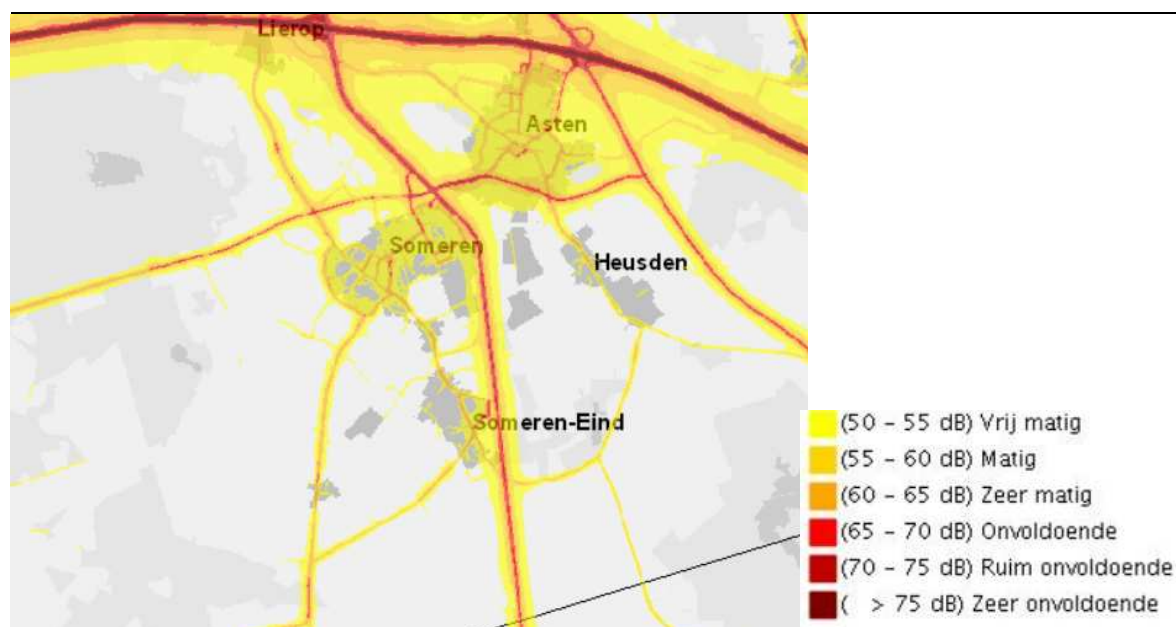
Het effect op fijn stof wordt als neutraal beoordeeld.

6.9 Geluid

6.9.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Voor geluid moet onderscheid gemaakt worden tussen het geluid dat afkomstig is van geluidbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (vooral ventilatoren, laden en lossen) en geluid afkomstig van verkeer rijdend op de openbare weg (onder andere van en naar de agrarische bedrijven).

De huidige geluidsbelasting in het gebied komt vooral van de A67, de N266 en de belangrijkste ontsluitingswegen in het plangebied (zoals genoemd in paragraaf 6.6.1). In figuur 6.5 is de geluidsbelasting van het wegverkeer in het jaar 2011 weergegeven.

Figuur 6.7 Geluidsbelasting wegverkeer plangebied en omgeving 2011
(bron: Atlas voor de leefomgeving)

Verder kan er lokaal geluidsoverlast zijn van agrarische bedrijven. Overlast door geluid van agrarische bedrijven is vaak een gevolg van de toenemende vermenging van functies in het buitengebied. Door de intensivering van de landbouw en de sanering van minder florerende bedrijven ontstaan steeds meer mogelijkheden om in agrarisch gebied te wonen. Gebiedseigen geluiden, zoals het geluid van trekkers, vrachtverkeer en landbouwmachines, worden door de nieuwe bewoners als hinderlijk ervaren.

6.9.2 Effecten

Wegverkeerslawaaï

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit paragraaf 6.6 blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen beperkt zal zijn.

Geluid afkomstig van de bedrijven

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het plan niet toegestaan.

Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen. Bij wijziging van een bestemming op basis van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid wordt de voorwaarde toegevoegd, dat wijziging alleen is toegestaan, indien aan de bepalingen van de Wet geluidhinder wordt voldaan.

Het effect als gevolg van het bestemmingsplan op het criterium geluid wordt daarmee als neutraal beoordeeld.

6.10 Gezondheid

Geur, luchtkwaliteit en geluid hebben elk ook mogelijk impact op de gezondheid van de gebruikers van het plangebied. In deze paragraaf wordt echter alleen ingegaan op de (kans op) verspreiding van ziekteverwekkers vanuit de (intensieve) veehouderij.

6.10.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Ontwikkelingen in de intensieve veehouderij, maar vooral de al lang lopende schaalvergroting en in het bijzonder de ontwikkeling in de richting van megastallen, hebben geleid tot discussies onder omwonenden over de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij door de verspreiding van zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen.

Door de verschillende griepuitbraken, de recente Q-koortsuitbraak, die samenhangt met het intensief houden van melkgeiten, en de ontdekking van resistente MRSA-bacterie in de veehouderijketen enige jaren geleden, is deze discussie in een stroomversnelling gekomen.

De bedrijfsvoering van het merendeel van de (intensieve) veehouderijen is er in de huidige situatie nog niet op gericht om verspreiding van zoönosen te voorkomen. Ook bestaat er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de verspreidingsmechanismen en de kritische factoren die de kans op verspreiding succesvol kunnen beperken. Ondanks veel recent (literatuur) onderzoek is er nog geen (landelijk) beleid ontwikkeld dat op het tegengaan van de verspreiding van zoönosen is gericht. Van een autonome ontwikkeling op dit vlak is dan ook geen sprake.

6.10.2 Effecten op de (kans op de) verspreiding van zoönosen

Zoals in paragraaf 4.5 is omschreven zal er gedurende de planperiode sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen.

Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toename van de schaalgrootte. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, vooral omdat er op een moderne intensieve veehouderij, steeds vaker sprake is van een zo lang mogelijke keten binnen hetzelfde bedrijf. Daardoor wordt het risico van de introductie van ziektekiemen uit andere bedrijven sterk terug gebracht.

Ook geldt dat er van een zich niet ontwikkelend bedrijf geen investeringen verwacht kunnen worden die zich richten op de preventie van het verspreiden van ziektekiemen. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er ruimte voor procesgeïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Vanwege het grote interne belang om uitbraken te voorkomen is het te verwachten dat, ook zonder regelgeving, moderne bedrijfssystemen de kans op een uitbraak zo ver als mogelijk zullen terugdringen.

Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

7 Integrale effectvergelijking alternatieven

In hoofdstuk 5 en 6 zijn de effecten per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat in een tabel en worden conclusies getrokken. De milieueffecten van de alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

7.1 Conclusies

Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan zijn er aangepaste bouw- en gebruiksmogelijkheden en is de bescherming van waarden (in algemene zin) beter geregeld. Van alle mogelijkheden in het bestemmingsplan Buitengebied hebben de uitbreidingsmogelijkheden die aan agrarische bedrijven worden geboden de grootste milieuimpact. Met name de situatie van de voor stikstofgevoelige habitats in omliggende Natura2000-gebieden is kritisch. In dit MER is daarom door middel van reële scenario's onderzocht welke milieuruimte er aan de agrarische bedrijven met groeiwensen en groeipotentie kan worden geboden. Uiteraard is ook de referentiesituatie en de worstcase in beeld gebracht.

Voor alle milieuthema's is vervolgens het effect van de reële scenario's ten opzichte van de referentiesituatie (zie paragraaf 4.3) beoordeeld. Het worst case scenario is niet beoordeeld omdat het niet realistisch is.

In tabel 7.1 wordt per aspect de score van de effectbeschrijving per milieuthema weergegeven.

Tabel 7.1 Score effectbeschrijving per milieuthema, bestemmingsplan Buitengebied t.o.v. de referentiesituatie(s)

Milieuaspecten	Criterium	Waardering buitengebied (reële scenario's)	
		Referentiesituatie Nbwet Huidig	Referentiesituatie Wet Milieubeheer
Natuur	Natura2000-gebieden	-	
	Beschermde natuurmonumenten		0
	EHS		0
	Soorten		0
Landschap	Landschappelijke karakteristiek		0
Cultuurhistorie / archeologie	Archeologie en aardkunde		0
	Cultuurhistorie		0
Verkeer	Knelpunten verkeersveiligheid		0
Bodem	Bodem		0
Water	Water		0
Leefomgeving	Geur		+
	Fijn stof		-
	Geluid		0
	Gezondheid		0

7.2 Natuur

In bovenstaande tabel is de beoordeling van de effecten op natuur samengevat. De beoordeling is toegelicht in onderstaande subparagrafen.

7.2.1 Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Het bestemmingsplan Buitengebied Someren is wat betreft de bescherming van Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten, redelijkerwijs uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels en er worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

7.2.2 Flora- en faunawet

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

7.2.3 Ecologische Hoofdstructuur

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de EHS voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van de EHS. Hierdoor is er geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

7.3 Landschap, cultuurhistorie, archeologie en aardkunde

7.3.1 Landschap

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het buitengebied van Someren niet mogelijk. De uitbreidingsmogelijkheden die bedrijven in het bestemmingsplan worden geboden, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor de afwijkingen mogelijk voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011.

7.3.2 Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde

Ten gevolgen van de bescherming van de cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan, de doorvertaling van het archeologiebeleid in het bestemmingsplan en het beschermingsregime voor gebouwde monumenten, leidt de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan niet tot negatieve effecten op de cultuurhistorische of archeologische waarden in het plangebied. Door het vergunningstelsel voor werkzaamheden in de bodem en de kwaliteitseisen die aan ruimtelijke ontwikkelingen worden gesteld, geldt dit ook voor het effect op de aardkundige waarden. Al met al wordt het effect op het aspect cultuurhistorie, archeologie en aardkunde neutraal beschouwd (0).

7.4 Bodem en water

7.4.1 Bodem

Wat betreft bodemkwaliteit moet bij een nieuwe ontwikkeling conform de wetgeving de kwaliteit van de grond vastgesteld worden middels een bodemonderzoek, dan wel partijkeuring. Wanneer verontreiniging wordt geconstateerd zullen maatregelen worden genomen en indien nodig wordt de grond gesaneerd. De ontwikkelingen in bestemmingsplan zullen geen verder verslechtering van de bodemkwaliteit tot gevolg hebben.

Het effect op bodem wordt als neutraal beoordeeld (0).

7.4.2 Water

De waterlichamen zijn afzonderlijk als water bestemd (geen gebiedsbestemming). Het gebruik van deze watergangen als (permanente) ligplaats voor woonschepen en recreatievoertuigen is uitgesloten. Ook de primaire en regionale waterkeringen zijn afzonderlijk bestemd. Het bestemmingsplan biedt afdoende bescherming.

In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloeistofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Verder is aangetoond dat er een afname is van de emissie (zie hoofdstuk 5) in het gebied per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen.

De uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven hebben geen invloed op de waterkwaliteit, maar hebben wel invloed op het waterbergend vermogen van het gebied. De uitbreidingsmogelijkheden leiden tot meer vierkante meters verharding in het landelijk gebied in het maximale groeiscenario. Deze verharding dient echter door de initiatiefnemers te worden opgevangen dan wel gecompenseerd. Het effect op water wordt als neutraal beoordeeld (0).

7.5 Verkeer

Gezien de relatief geringe verkeersaantrekkende werking en de voorwaarde met betrekking tot de verkeersveiligheid worden geen knelpunten verwacht als gevolg van het bestemmingsplan. Het effect is daarom neutraal.(0)

7.6 Woon- en leefmilieu

7.6.1 Geluid

In het bestemmingsplan is geen uitbreiding of wijziging van de snelwegen (A67) of het aantal sporen/spoorlijnen voorzien. Een overschrijding van de grenswaarden geluid wordt niet verwacht: de geluidsoverlast wordt voornamelijk veroorzaakt door het verkeer. Zoals in paragraaf 5.5 en in deze paragraaf beschreven, zal de toename van het verkeer als gevolg van het bestemmingsplan beperkt zijn. Ook de toename als gevolg van de uitbreiding van agrarische bedrijven zal beperkt zijn. Het effect voor geluid is neutraal.(0)

7.6.2 Luchtkwaliteit

De fijn stof concentraties, die in het plangebied op enkele locaties al een knelpunt vormen, kunnen door nieuwe of uitgebreide veehouderijen toenemen. De verwachting is dat de toename echter beperkt zal zijn om de volgende redenen. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan. Aan uitbreiding en vormverandering van agrarische bedrijven zijn strenge eisen gesteld met betrekking tot de uitbreiding van de veestapel (zie paragraaf 3.1), stikstofemissie, 'milieuhygiënische' belemmeringen. Het aantal bedrijven dat daadwerkelijk zal uitbreiden, zal daarom naar alle waarschijnlijkheid beperkt zijn. Bij wijziging van een bestemming op basis van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid wordt bovendien de voorwaarde toegevoegd, dat wijziging alleen is toegestaan, indien is aangetoond dat het project niet in betekenende mate bijdraagt aan verslechtering van de luchtkwaliteit.

De verwachting is dat per saldo sprake zal zijn van een afname van fijn stof vanuit agrarische bedrijven, mede door de verbeterde filtertechnieken, effectievere nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen. Het effect voor luchtkwaliteit is licht negatief (-).

7.6.3 Geur

Naast de inzet van techniek gaat de salderingsregeling uit van een aantal stoppers per jaar. Zoals onderbouwd in paragraaf 4.5 in dit MER is het aannemelijk dat er in Someren sprake zal zijn van ongeveer 5 % stoppers per jaar, gedurende de planperiode. Door de dynamiek in de sector zullen veel geurbronnen verdwijnen, en de provinciale verordening zorgt er (indirect) voor dat de te realiseren uitbreidingen van de intensieve veehouderij minder geurhinder veroorzaken dan nu het geval is. Lokaal is er nu nog wel een toename mogelijk maar aangetoond is dat dit niet op grote schaal wordt verwacht. De werking van de geurverordening, die grenswaarden stelt aan de voorgrondbelasting vanuit individuele bedrijven, zal dit er uiteindelijk toe leiden dat er in de gehele gemeente sprake zal zijn van een acceptabele achtergrondbelasting. De effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op geurhinder zijn als neutraal (0) beoordeeld.

7.7 Gezondheid

Zoals in paragraaf 4.5 is omschreven zal er gedurende de planperiode sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen.

Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toename van de schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, vooral omdat er op een moderne intensieve veehouderij, steeds vaker sprake is van een zo lang mogelijke keten binnen hetzelfde bedrijf. Daardoor wordt het risico van de introductie van ziektekiemen uit andere bedrijven sterk terug gebracht.

Ook geldt dat er van een zich niet ontwikkelend bedrijf geen investeringen verwacht kunnen worden die zich richten op de preventie van het verspreiden van ziektekiemen. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er ruimte voor procesgeïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Vanwege het grote interne belang om uitbraken te voorkomen is het te verwachten dat, ook zonder regelgeving, moderne bedrijfssystemen de kans op een uitbraak zo ver als mogelijk zullen terugdringen.

Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

7.8 Uitvoerbaarheid bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan “Buitengebied Someren” uit 2011 en het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” geven een uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name landbouwkundige ontwikkelingen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant is overgenomen in het bestemmingsplan.

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving. Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie ligt hier een uitvoerige scenarioanalyse aan ten grondslag. De resultaten van de scenario's hebben aangetoond dat de ontwikkelruimte in het reële scenario geen negatieve effecten heeft op verzuring en eutrofiering.

Voor geen van de overige aspecten zijn negatieve effecten te verwachten en voor wat betreft het aspect landschap is er sprake van een licht positief effect op de landschappelijke karakteristiek in het gebied.

Daarmee is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn.

7.9 Vervolgproces

Het uitgevoerde MER wordt bij het besluit gevoegd. Op dat moment start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In het ontwerpbestemmingsplan zijn de punten uit het MER overgenomen. Vervolgens vindt toetsing door de Commissie voor de m.e.r. plaats als een verplicht onderdeel. Het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden. Op het ontwerpbestemmingsplan en het planMER kan eenieder zienswijzen inbrengen.

7.10 Aanbevelingen

- Aan uitbreiding van pluimveehouderijen de voorwaarde stellen dat dit alleen toegestaan is wanneer door milieuonderzoek is aangetoond dat de fijn stof emissie niet toeneemt
- De aardkundige waardevolle gebieden een aparte bestemming geven in het bestemmingsplan
- Pas het slot op de muur principe toe in het bestemmingsplan door onder strijdig gebruik te scharen het uitbreiden van de emissie en/of veestapel. Dit kan bijvoorbeeld door in het bestemmingsplan een verbale regeling op te nemen inhoudende een verbod op het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het uitbreiden van de bestaande veestapel en/of het verhogen van de bestaande emissie (zie paragraaf 3.1).

8 Leemten in kennis en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen.

De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het MER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente Someren (aanvullende) maatregelen nemen.

8.1 Leemten in kennis en informatie

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de intensieve veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in Someren
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit MER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- De gemeente Someren heeft een archeologische verwachtingskaart gemaakt. Op basis van deze kaart, alsmede de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant zijn de effecten voor cultuurhistorie inzichtelijk gemaakt. Specifieke cultuurhistorische informatie op gemeentelijk niveau ontbreekt. Echter voor het planMER op deze schaal is voldoende inzichtelijk gemaakt wat de effecten kunnen zijn
- Zowel de geluidnormen als de geurnormen dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor zijn in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig. Deze normen zijn geborgd in de planregels

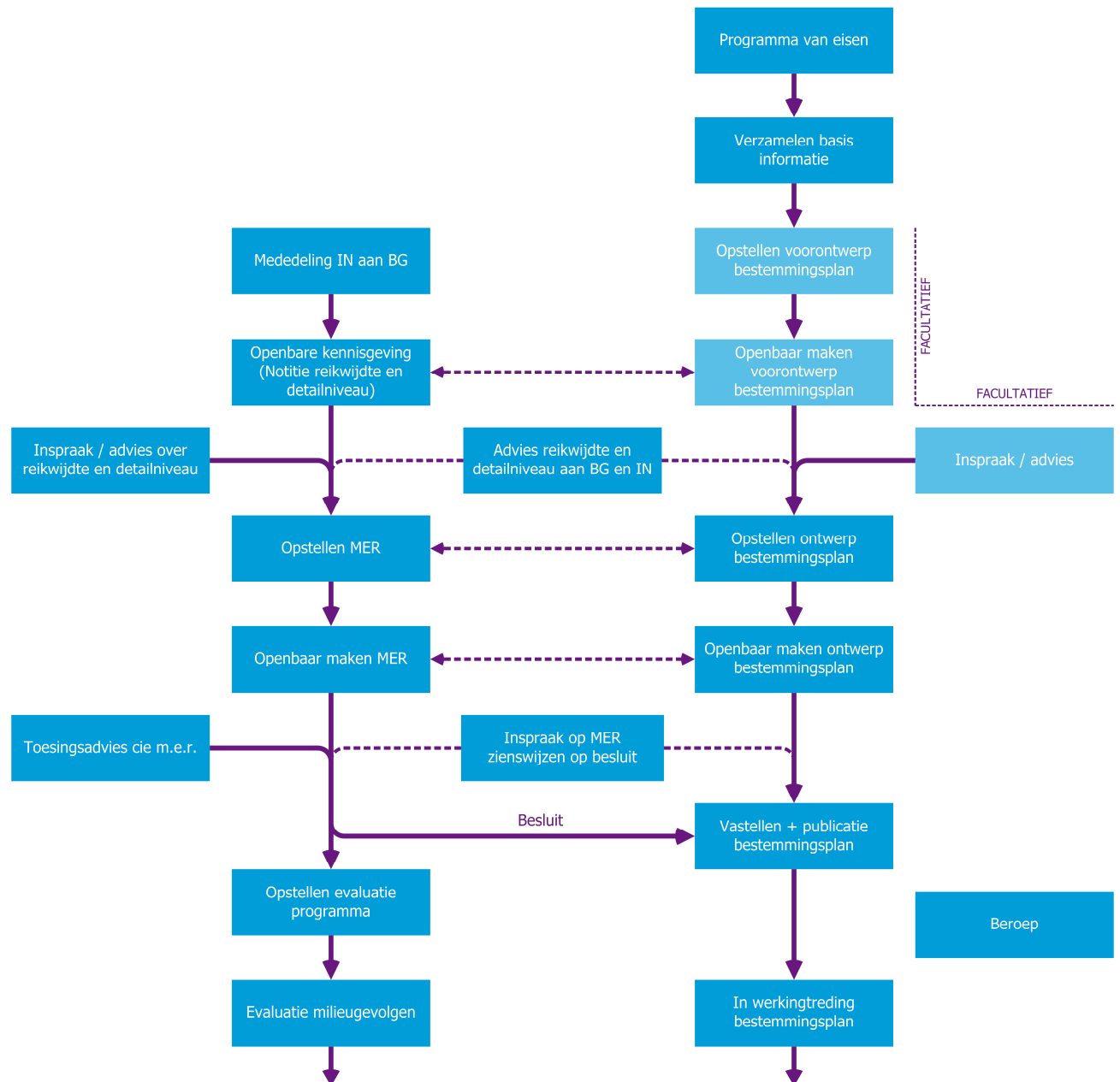
Bijlage

1

Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling
m.e.r.-procedure met besluit

M.e.r.-procedure

Bestemmingsplan-procedure

Bijlage

2

Literatuurlijst

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse
Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Floron, 2011]
Nieuwe Atlas Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[Gemeente Someren, 2012]
Overnachtingen Someren 2000-2010. Aangeleverd door Gemeente.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting
Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]
Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg
aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde
vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]
Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke
uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie. 2012].
Natuurbeschermingswet 1998-gebieden. Natura 2000 en Beschermde Natuurmonumenten.
Gebieden per provincie. Noord-Brabant.
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>

[Naturalis, 1999-2010]
Serie Nederlandse Fauna. Boekenreeks soortinformatie en –verspreiding per soortgroep.
Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

[Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) 2012]
Balans van de Leefomgeving 2012. ISBN: 978-94-91506-13-0. Den Haag, 2012.
<http://themasites.pbl.nl/balansvandeleeftomgeving/2012/wp-content/uploads/PBL-2012-Balans-van-de-Leefomgeving-539.pdf>

[Provincie Noord-Brabant. 2012a]
Provinciale Verordening Ruimte.
<http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/ruimtelijke-ordering/verordening-ruimte.aspx>

[Provincie Noord-Brabant. 2012b]

Kaarten. Natuur en landschap kaarten. Kaart Natuurbeheerplan 2012-2013.

<http://www.brabant.nl/kaarten/natuur-en-landschap-kaarten/natuurbeheerplan-2012-2013.aspx>

[Ruimtelijke Plannen.nl. 2012]

Algemene regels overheden. Verordening ruimte 2012. Natuur en landschap.

[http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-](http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03)

[roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03](http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03)

[Van der Meijden, 2005]

Heukels' Flora van Nederland, 23^e druk, Wolters-Noordhoff bv, Groningen / Houten.

[Zoogdiervereniging.nl, 2012]

Zoogdiersoorten.

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage

3

Wettelijke kaders & beleidsdocumenten

Natuur

Natura 2000 (Vogel- en Habitatrichtlijn)

Om de natuur in Europa te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (inclusief de aangewezen gebieden) zijn in Nederland in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningsplicht. Bescherming van de Natura2000-gebieden loopt langs drie sporen; Aanwijzing, Beheerplan & Vergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en is verankerd in de Wet ruimtelijke ordening. Het is ontwikkeld ter voorkoming van isolatie van natuurgebieden (met als gevolg uitstervende dieren en planten). De Ecologische Hoofdstructuur vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid en levert samen met het Natura2000-netwerk een bijdrage aan het behoud en de versterking van biodiversiteit in Europa. De in Nederland vastgestelde EHS bestaat uit; bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden, verbindingzones; landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden) & de grote wateren (kustzone Noordzee, IJsselmeer en Waddenzee).

Nationale Parken

In Nederland zijn in totaal twintig nationale parken aangewezen. De eerste twee nationale parken van Nederland zijn ontstaan op particulier initiatief. De andere zeventien parken zijn officieel ingesteld door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Het instellen van nationale parken gebeurt op grond van een internationale afspraak. Het doel van deze afspraak is om grote natuurgebieden te behouden, die een of meer belangrijke ecosysteem vertegenwoordigen. Het beleid voor de nationale parken is gericht op vergroting van een aantal parken, kwaliteitsverbetering, een grotere bekendheid bij het publiek en het stimuleren van de samenwerking tussen de parken. Het Samenwerkingsverband Nationale Parken (SNP) heeft een belangrijke rol bij de uitvoering van het huidige beleid. Het Investeringsprogramma 2006-2010 voor de nationale parken wordt bijvoorbeeld onder regie van het SNP uitgevoerd. Op een paar kilometer van de zuidoostgrens van de gemeente Someren ligt het Nationale Park De Groote Peel.

Reconstructiewet concentratiegebieden

Gebieden waarin mestproblemen als gevolg van intensieve veehouderij worden aangepakt worden reconstructiegebieden genoemd. Deze gebieden kennen een hoge veedichtheid en kampen met bijzonder milieuproblemen, zoals vermesting, verzuring, stank en verdroging. De aanpak van de reconstructie staat beschreven in de Reconstructiewet concentratiegebieden.

Het Rijk heeft prioriteit gegeven aan de reconstructie van de zandgebieden in Zuid- en Oost-Nederland. Er zijn in totaal twaalf reconstructiegebieden aangewezen. De Reconstructiewet beschrijft het proces hoe de herinrichting van het landelijk gebied moet verlopen: van het maken van de reconstructieplannen tot en met de uitvoering ervan. De uitvoering van de projecten ligt in handen van het Dienst Landelijk Gebied.

Natuurbeschermingswet (1998)

De Nbwet '98 biedt de juridische basis voor de aanwijzing van te beschermen gebieden en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep, Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbwet '98 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden. De Nbwet '98 omvat de Natura2000-gebieden en de beschermde natuurmonumenten.

Het is verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die, gelet op de instandhoudingdoelstellingen, de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben.

Flora- en Faunawet (Ffw)

De Ffw is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De wet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. In de wet is de individuele soortenbescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De in artikel 2 opgenomen zorgplicht voor alle in het wild levende soorten, houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. In artikel 75 van de Ffw zijn de mogelijkheden voor vrijstelling en ontheffing opgenomen. Sinds het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten van 10 september 2004 zijn de mogelijkheden voor verlening van ontheffing of vrijstelling verruimd. Een aantal algemene soorten (tabel 1-soorten) mag worden verstoord zonder dat daar vooraf ontheffing voor is verkregen.

Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant (2010)

Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Dit speelt met name in dichtbevolkte gebieden, waarin kwetsbare natuur en bijvoorbeeld veehouderijen dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de gebieden bevinden zich gevoelige habitats (leefgebieden van planten en dieren). Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds. De Verordening Stikstof en Natura 2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

Beleidsregel stikstof en Beschermd(e) natuurmonumenten

De Beleidsregel stikstof en Beschermd(e) natuurmonumenten Noord-Brabant geeft invulling aan de bevoegdheid die Gedeputeerde Staten hebben om op grond van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunningen te verlenen voor handelingen die schadelijk kunnen zijn voor één of meerdere Beschermd(e) natuurmonument(en). De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de Beschermd(e) natuurmonumenten. Hierbij wordt aangesloten bij de Verordening Stikstof en Natura 2000. Er wordt gewerkt met een depositiebank die als referentiesituatie december 2004 kent. Er kan enkel depositieruimte beschikbaar komen door saldering of door bedrijfsverplaatsing, zodat de depositie op gevoelige bestemmingen (Natura 2000 en Beschermd(e) natuurmonumenten) niet toeneemt ten opzichte van de situatie in 2004.

Ruimtelijk

Wet Ruimtelijke Ordening

De Wro gaat over het maken van ruimtelijke plannen. Ruimtelijke plannen regelen hoe Nederland er nu en in de toekomst uit moet zien. Dit zijn hoofdzakelijk bestemmingsplannen en structuurvisies. De Wro bepaalt hoe deze plannen gemaakt moeten worden en hoe deze gewijzigd kunnen worden. Daarbij regelt de Wro de overheidstaken en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en (overheids)instellingen.

Structuurvisie Noord-Brabant

Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld. Het geeft de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de provincie Noord-Brabant weer. De Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkeling is op 1 oktober 2010 vastgesteld door Provinciale Staten. Deze structuurvisie trad op 1 januari 2011 in werking. De visie omvat vier delen, het eerste deel geeft hoofdlijnen van het beleid weer. Op basis van verschillende trends en ontwikkelingen zijn ruimtelijke belangen gedefinieerd. Het tweede deel gaat in op de ambities voor groenblauwe structuren, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur. Deel 3 is het onderdeel van de Interimstructuurvisie, het betreft keuzen ten aanzien van verschillende ontwikkelprojecten. Het laatste deel geeft de ontwikkeling voor de Brainport-Oost weer.

Verordening ruimte provincie Noord-Brabant 2012

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt weergegeven hoe provincies invulling kunnen geven aan het provinciale ruimtelijke beleid. De provincie Noord-Brabant heeft in dat kader de Verordening ruimte vastgesteld. De onderwerpen die in de verordening worden genoemd komen uit de Structuurvisie. In de Verordening ruimte is in artikel 3.3.5 bepaald dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet is toegestaan, ook niet in de landbouwontwikkelingsgebieden. De uitbreiding van bouwvlakken van bestaande intensieve veehouderijen is wel toegestaan tot een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen voor een oppervlakte van 2,5 hectare voor agrarische bouwvlakken van intensieve veehouderijen. Deze ontheffing kan alleen worden verleend voor (delen) van het landbouwontwikkelingsgebied. In de Verordening ruimte worden verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden onderscheiden.

Water en bodem

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn met als doel het in stand houden en verbeteren van het aquatisch milieu. Met de uitvoering van de KRW realiseert Nederland een goede ecologische en chemische toestand van het watersysteem. De doelen van de KRW dienen in 2015 te zijn behaald. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft hiervoor het Innovatieprogramma KRW en de Stedelijke Synergie regeling KRW gelanceerd. Het Innovatieprogramma KRW richt zich vooral op het stimuleren van innovatieve projecten die vanwege hoge risico's en het ontbreken van een directe probleemeigenaar niet of onvoldoende door de markt worden opgepakt. Zowel kennisontwikkeling als praktijkgerichte projecten zijn mogelijk.

Het accent ligt op de praktijkgerichte innovatieprojecten. Daarbij richt het Innovatieprogramma Kaderrichtlijn Water zich vooral op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De kwaliteit van het grondwater kan alleen in een project aan de orde komen als het project een wezenlijke verbetering van het oppervlaktewater beoogt. Het moet in alle gevallen gaan om innovatieve projecten die uitstijgen boven de maatregelen die al genomen worden om de Kaderrichtlijn in te vullen.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is het rijksplan voor het waterbeleid en beschrijft de maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden, en de kansen die water biedt te benutten. Onderdeel van het NWP zijn de volgende punten:

- De stroomgebiedbeheerplannen
- Het Noordzeebeleid
- De functies van de rijkswateren

Waterbeheer 21e eeuw

Geeft uitgangspunten voor waterbeleid in de 21e eeuw in relatie tot ruimtelijke ontwikkeling. De kern van het Waterbeleid 21ste eeuw is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. Het water de ruimte geven betekent dat in het landschap en in de stad ruimte gemaakt wordt om water op te slaan.

Waterwet

Deze wet vervangt een achttal bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland, waaronder de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken, de Wet verontreiniging Oppervlaktewater, en de Wet op de Waterkeringen. Integraal waterbeheer staat daarbij centraal. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen, zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) stelt de milieuhygiënische randvoorwaarden voor de toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen in bodem of oppervlaktewater. Het besluit vervangt onder meer het Bouwstoffenbesluit (1999), die middels een ruimte overgangsperiode mede van kracht blijft. Het besluit verandert het bodembeleid ingrijpend; het is gericht op een betere bescherming van de bodem en moet meer ruimte bieden voor nieuwe bouwprojecten, zoals woningen en wegen. Het besluit geeft gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren.

Wet Bodembescherming

Bevat het wettelijk kader voor het bodembeleid. Op 1 januari 2006 is de Wbb gewijzigd (artikel 46, besluit financiële bepalingen bodemsanering). De grote hoeveelheid verontreinigde locaties maakte dit noodzakelijk. Met de voortzetting van het toenmalige beleid zou het nog zeker honderd jaar duren voordat de Nederlandse bodem 'schoon' is. De nieuwe regels moeten er voor zorgen dat de bodemverontreinigingproblematiek in circa 25 jaar wordt beheerst. Dit door bodemsaneringen beter aan te laten sluiten bij de maatschappelijke dynamiek. Het doel is zo te komen tot een effectiever bodembeleid.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Nationale Landschappen

Nationale Landschappen zijn gebieden met een unieke combinatie van natuur, cultuur en geschiedenis. Bij Nationale Landschappen is er een samenhang tussen het behoud en de ontwikkeling van natuur (planten en dieren), reliëf (bijvoorbeeld beekdalen en terpen), grondgebruik (agrarisch, recreatief) en bebouwing (zoals dorpsgezichten en forten). In Nederland zijn twintig gebieden aangewezen als Nationaal Landschap. Door de verstedelijking staat het platteland op sommige plaatsen onder druk. De Nationale Landschappen krijgen daarom de komende jaren extra aandacht vanwege hun belang voor de cultuurhistorie en natuur.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking en uitvoering van het beleid voor Nationale Landschappen. In de uitvoeringsplannen beschrijven de provincies hoe ze de kernkwaliteiten van het betreffende Nationale Landschap willen behouden, beheren en versterken. Vervolgens maken zij afspraken met de gemeentes en andere partijen over de wijze waarop de provinciale plannen doorwerken.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwet die regelt hoe het Rijk, de provincie en de gemeente bij hun ruimtelijk plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het culturele erfgoed (en vooral het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg luiden als volgt:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is
- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegtijdig stadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemversturende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt dat er een verplichting is tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren. De invoering hiervan wordt geregeld via bestemmingsplannen en vrijstellingen, de m.e.r.-plichtige activiteiten en ontgrondingen

Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijk archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemversturende activiteit.

Geluid

Wet geluidhinder (Wgh)

De Wet geluidhinder (Wgh) bepaalt vereiste zoneringen voor geluid. Deze wet is onlangs herzien. De Wet geluidhinder bevat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidshinder door onder meer industrie, wegverkeer en spoorwegverkeer. De wet richt zich vooral op de bescherming van de burger in zijn woonomgeving en bevat bijvoorbeeld normen voor de maximale geluidsbelasting op de gevel van een huis.

Geur

Wet geurhinder en veehouderij (ministerie van VROM, 2007)

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen.

Lucht

Wet milieubeheer (Wm)

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. Daarin staat hoe overheden, zoals gemeente en provincies, het milieu moeten beschermen. De belangrijkste hulpmiddelen om te zorgen voor een schoon milieu zijn:

- Milieuplannen
- Milieukwaliteitseisen
- Milieueffectrapportage (MER)
- Vergunningen
- Milieujaarverslag
- Handhaving

Met de inwerkingtreding van de Wet milieubeheer is onder meer het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005) niet meer van toepassing. Een belangrijk verschil met het Blk 2005 is dat de nieuwe regelgeving geen directe en harde koppeling meer kent tussen besluiten en grenswaarden. Deze is vervangen door een meer flexibele toetsing of koppeling tussen (ruimtelijke) besluiten en de gevolgen voor de luchtkwaliteit. Eén van de elementen daarvan is dat projecten die 'niet in betekende mate bijdragen' aan de concentraties, niet meer afzonderlijk getoetst hoeven te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht.

Niet in betekende mate bijdragen (NIBM)

Op het 'Besluit niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' is de 'Regeling niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' gebaseerd. Deze regeling geeft regels over de wijze waarop inhoud moet worden gegeven aan het begrip 'niet in betekende mate bijdragen'. De hoofdregel is dat het initiatief 'niet in betekende mate' bijdraagt indien door het initiatief de 3 % grens (van de grenswaarde van de jaargemiddelde concentratie van PM₁₀ of NO₂, 40 µg/m³, dus 0,4 µg/m³) niet wordt overschreden. In de regeling zijn voorts categorieën van gevallen genoemd die in elk geval als 'niet in betekende mate' worden aangemerkt. Voor deze categorieën staat namelijk vast dat zij in 'niet in betekende mate' bijdragen.

Het gaat hierbij onder meer om meer grootschalige woningbouwontwikkelingen. Dit wordt in dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt.

Nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is een samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid, regionale en lokale overheden om de luchtverontreiniging te verminderen en de kwaliteit van de lucht te verbeteren. Het gaat om gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit worden overschreden en mensen dus teveel schadelijke stoffen inademen. Voor deze gebieden zijn Regionale Samenwerkingsprogramma's Luchtkwaliteit (RSL's) opgesteld. Die vormen samen met het nationale plan de basis van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de Wet milieubeheer (Hoofdstuk 5) is de wettelijke basis voor het NSL opgenomen. De uitvoering van het NSL moet ervoor zorgen dat overal in Nederland uiterlijk in juni 2011 de grenswaarde voor fijn stof en in januari 2015 de grenswaarde voor stikstofdioxide wordt gehaald.

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste bepalingen opgenomen over luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de wet milieubeheer. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Bijlage

4

Beschrijving methodiek berekening ammoniakemissie

Doel

De uitgevoerde gebiedsgerichte modellering heeft tot doel om, voor een aantal scenario's, de emissies uit het plangebied te kwantificeren zodat de daaruit voortvloeiende depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen op de kwalificerende habitattypen in de nabijgelegen Natura2000-gebieden inzichtelijk wordt.

Middelen

In een spreadsheet worden de eigenschappen van het gebied geïnventariseerd. Deze gebiedskarakteristieken worden gebruikt om, met behulp van het programma OPS-Pro versie 4.2.0 (ontwikkeld door PRL, RIVM en ARIS), de depositie van stikstof afkomstig van specifieke bronnen te berekenen. Het programma kan de depositie van zeer veel stoffen berekenen. Voor deze berekeningen gaat het om de emissie van ammoniak (NH_3).

Te beschouwen variabelen

Binnen de gebiedsinventarisatie worden verschillende variabelen onderscheiden.

1. Diersoort

Op basis van de vigerende vergunningen is vastgesteld welke dieren er worden gehouden. Het soort dier wordt gekoppeld aan een bebouwd vlakje binnen het gebied.

2. Aantal vergunde dieren

Ook het aantal vergunde dieren wordt gekoppeld aan een bebouwd vlakje binnen het gebied.

3. Bebouwd oppervlak (stalomvang)

In de huidige situatie is er sprake van een zekere omvang van de stallen die in gebruik zijn. Aan deze vlakken wordt het aantal dieren en het soort dieren gekoppeld, met de daarbij behorende emissie.

4. Emissie karakteristiek

De drie bovenstaande parameters bepalen de emissiekarakteristiek die in het model een recht evenredige relatie heeft met het bebouwd oppervlak.

5. Omvang van een bouwvlak

Op basis van de digitale verbeelding wordt de omvang van de individuele bouwvlakken in het model geladen.

6. Vullingsgraad van een bouwvlak

Bij het vaststellen van de maximale groei binnen een bouwvlak wordt, tenzij anders vermeld, uitgegaan van een vullingsgraad van 50 %. Dit is een praktijkcijfer. Ervaring leert namelijk dat als er op een bouwvlak sprake is van 50 % vulling met stallen, de rest van het bouwvlak gevuld is met andere, voor de bedrijfsvoering essentiële objecten als woonhuis, tuin, verharding, stalling, en dergelijke.

Bij de zoektocht naar een representatief scenario en de daarbinnen maximaal mogelijke planologische ruimte wordt rekening gehouden met de volgende parameters.

1. Dynamiek in de agrarische populatie: stoppers - blijvers - groeiers

De agrarische gemeenschap in Nederland is onderhevig aan een groot aantal krachten. Een belangrijke daarin is de voortschrijdende schaalvergroting. Dat betekent dat er steeds minder boeren overblijven. Het CBS rapporteert dat er sinds de eeuwwisseling elk jaar ongeveer 5 % van de varkensboeren hun bedrijfsactiviteiten beëindigen. Dat deze dalende trend in de intensieve veehouderij zal doorzetten wordt bevestigd door een inventarisatie van de Bedrijfs Ontwikkel Plannen die de Intensieve veehouderij sector in heeft moeten dienen. De verwachting is namelijk dat, als gevolg van het verscherpen van de eisen aan de ammoniak emissies uit de stallen, er de komende paar jaren eerder meer dan minder bedrijven zullen stoppen. Analyse van de ingediende Bedrijfs Ontwikkel Plannen (die meestal een optimistischer beeld schetsen van de toekomst dan de werkelijkheid) levert namelijk aanwijzingen op dat er sprake kan zijn van 6 % stoppers per jaar in sommige delen van het land.

Het CBS rapporteert voor de melkveehouderij sector dat er sprake is van een relatief oude populatie doordat de laatste tien jaren de boeren ouder dan 65 jaar steeds langer zijn blijven doorwerken. Deze zullen de komende jaren noodgedwongen hun bedrijfsactiviteiten moeten beëindigen. Daarom zijn we er voor de beoordeling van de dynamiek in de agrarische sector van uitgegaan dat er voor de grondgebonden veehouderijen het aantal stoppers in eenzelfde orde grote zal liggen als in de intensieve veehouderij. In de gebiedsgerichte modellering wordt op basis van de gebiedskennis die beschikbaar is bij de gemeente een inschatting gemaakt van een zo realistisch mogelijk stopperpercentage.

Van de niet-stoppende bedrijven zal een deel zich verder ontwikkelen binnen de planperiode. Met name voor wat betreft de grondgebonden veehouderijen worden die daartoe in staat gesteld doordat er grond vrijkomt vanuit de stoppers. Voor de gehele sector geldt dat er, vanuit de sectorale natuurwetgeving, een salderingsmechanisme bestaat met betrekking tot emissie en depositie van eutrofiërende en verzurende stoffen. Vanuit dit salderingsmechanisme wordt er door de stoppende bedrijven in principe ruimte gecreëerd voor de groeiers om tot ontwikkeling te komen. De borging van deze saldering vindt plaats binnen de individuele vergunningstrajecten (Nbw 19d). In de gebiedsgerichte modellering gaan we er vanuit dat deze koppeling tussen stoppers en groeiers bestaat. De modellering is er met name op gericht om aan te tonen dat de verhouding tussen de stoppers en de groeiers dusdanig is dat het salderingsmechanisme ook daadwerkelijk kan gaan werken in de planperiode.

Bij het ruimtelijk verdelen van de groeiers over het plangebied gaan we ervan uit dat de grootste bedrijven het meest vitaal zijn en het eerst gebruik zullen maken van de mogelijkheden die het plan hen biedt. Gedurende de planperiode zal een deel van de populatie niet investeren, dit deel van de populatie wordt aangeduid met de term "blijvers". In de gebiedsgerichte modellering blijven deze qua emissie gelijk aan de huidige situatie qua aantal dieren en bijbehorende stalomvang.

Dit deel van de populatie zal geen gebruik maken van de salderingsmechanismen, geen stalmaatregelen nemen en in het model dus niet bijdragen aan een verandering in de gebiedsemissie

2. Veebezetting

Een bestemmingsplan laat soms heel veel ruimte om op een bouwvlak tot verdere ontwikkeling te komen. Deze ruimte wordt, binnen daartoe aangewezen zones, geboden aan alle bouwvlakken. Bepalend daarbij zijn de ruimtelijke overwegingen: welke mate van bebouwing past er nog in een bepaalde zone. Ervaring leert dat, als alle bouwvlakken in een bepaald gebied gebruik maken van de ruimte die het bestemmingsplan hen vanuit planologische overwegingen biedt, daar een heel hoge veebezetting uit voort kan komen. Daarmee komt het grondgebonden karakter van de (melk)veehouderij onder druk te staan. Zonder gebruik te maken van krachtvoer kan in Nederland een gebied ongeveer een veebezetting aan van twee melkkoeien per hectare. Omdat er al wel sprake is van het bijvoeren met krachtvoer is de veebezetting in de praktijk vaak hoger, ongeveer 3/ha. Het is gangbaar om in dergelijke gevallen nog steeds te spreken van grondgebonden landbouw.

Voor het plangebied wordt vastgesteld, op basis van cijfers van het CBS, in combinatie met de gebiedspopulatie, wat de veebezetting is in de huidige situatie. Voor elk van de scenario's wordt dan vastgesteld wat de daarbij behorende veebezetting zou zijn. Bij het beoordelen van de realiteitszin van de verschillende scenario's wordt ook de veebezetting betrokken.

3. Best Beschikbare Technieken

Gedurende de planperiode zal een aantal bedrijven investeren, de groeiers. Bij de gebiedsgerichte modelleringen is ervan uitgegaan dat deze investeringen in meer of mindere mate gepaard zullen gaan met de inzet van techniek. In veel provincies is ondertussen een Stikstof verordening vastgesteld waarin eisen worden gesteld aan de te behalen reductie van de emissies. Deze reductie kan in de intensieve veehouderij worden behaald door het bouwen van emissie arme stalsystemen dan wel door het inzetten van luchtbehandelingssystemen. In de grondgebonden (melk)veehouderij zijn er mogelijkheden om de emissies terug te brengen door de inzet van een ander bedrijfsmanagement systeem, dat uitgaat van een lager eiwitgehalte in het voer (beter bekend als het *voerspoor*) dan wel door de bouw van nieuwe, emissiearme stallen. Overigens kan er in de intensieve veehouderij ook met voerspoor maatregelen de emissie worden beperkt.

In de gebiedsgerichte modelleringen is voor de in te zetten technieken op stallen uitgegaan van de gecertificeerde systemen zoals die voor de belangrijkste diergroepen zijn opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). Voor vleesvarkens en -kippen gaan die systemen uit van een reinigingsrendement van tenminste 70 %. Systemen met een rendement van 85 % procent komen ook voor. In de Rav staan ook systemen die uitgaan van een reinigingsrendement van 95 %. Dergelijk vergaande maatregelen staan nu nog te ver af van de ontwikkelingen die plaatsvinden in de sector om meegenomen te worden in een gebiedsgerichte modellering.

Alleen in heel specifieke gevallen, voor individuele vergunningverlening, kan het voorkomen dat een ondernemer ervoor kiest dergelijke vergaande technische maatregelen toe te passen.

Gebruikte uitgangspunten in de modellering

De totale depositie van stikstof is het gevolg van meerdere bronnen. Naast de lokale veehouderijen, zijn dat de industrie, het verkeer, en de achtergrondbelasting. Omdat het de gebiedsgerichte modellering worden opgezet ten behoeve van een bestemmingsplan voor het buitengebied is enkel gekeken naar de effecten van de veranderingen in emissie vanuit de stallen die in gebruik (kunnen) zijn voor het houden van dieren binnen het plangebied. Er is namelijk geen sprake van noemenswaardige industriële activiteiten.

Tenzij lokale omstandigheden zorgen voor een relatief grote toename van de (recreatieve) vervoersbewegingen geldt dat de verschillen in emissies die optreden ten gevolge van de vervoersbewegingen, uitgedrukt in kg emissie/jaar, slechts een heel klein deel (meestal tussen de 0,1 - 1 %) uitmaken van de veranderingen in de emissies uit de stallen die in gebruik zijn. Een gebiedsgerichte modellering gaat uit van een zekere mate van standaardisering van de input. De onzekerheidsmarge die daar uit voortkomt is veel groter dan de bijdrage vanuit verkeersbronnen. Daarom blijft de modellering beperkt tot de bronnen vanuit de agrarische bouwvlakken. Een nauwkeuriger beeld van de te verwachten effecten is niet goed te genereren op een abstractieniveau dat past bij een gebiedsgericht plan, waarvoor een gebiedsgerichte modellering wordt opgezet. Voor individuele projecten, waarbij veel meer details beschikbaar zijn over de afzonderlijke bronnen qua omvang en ligging, kan wel een hogere nauwkeurigheid worden gerealiseerd. Daar is hier echter geen sprake van.

De gebouwen worden in het model ingevoerd met allemaal dezelfde hoogte en eenzelfde schoorsteen diameter (namelijk 1 m, kleiner kan niet worden ingevoerd). Variaties in deze parameters hebben hoofdzakelijk kleine lokale effecten. Aanpassen van deze uitgangspunten aan de lokale situatie is redelijkerwijs niet goed mogelijk vanuit de gebiedsgerichte aanpak, en levert alleen in de directe omgeving van de emissiepunten een toename van de nauwkeurigheid.

Met OPS-Pro is de depositie als gevolg van de emissie van één component afkomstig van meerdere bronnen te berekenen. In de berekening spelen de eigenschappen van de component zelf een belangrijke rol (mogelijke omzettingen, gewicht, uitregenbaarheid). Voor de emissie van NH_3 zijn al deze eigenschappen bekend binnen het programma. Daarnaast spelen de ruwheid en het meteoregime een zeer belangrijke rol. Het meteoregime bepaalt namelijk in welke richting de meeste depositie plaatsvindt. De ruwheid bepaald vooral hoever de depositie reikt, of anders gezegd: is de depositie dichtbij hoger, dan is die verder weg automatisch lager. Uiteraard geldt bij een ongewijzigde ruwheid dat een toename van de emissie bij een bron altijd meer depositie (en andersom). Voor het meteoregime is gebruik gemaakt van de "Long term annual average 1998-2007" zoals dat is gemeten in het deel van Nederland waar de gemeente zich bevindt. Voor de ruwheid is gekozen voor een variabele waarde die binnen het programma OPS zelf wordt bepaald. Achter de schermen wordt hier het landgebruik (volgens LGN3) voor geraadpleegd.

Referentie

Het doel van de gebiedsgerichte modelleringen is het effect vaststellen ten opzichte van de referentie situatie. Het gaat dus om het verschil van een ontwikkeling ten opzichte van een vastgestelde referentie. Dat betekent dat een toename, of afname, van de depositie los staat van de (ontwikkelingen in) de achtergronddepositie. Overigens heeft de achtergronddepositie in sommige gevallen wel invloed op de gevoeligheid van een habitatype voor een geringe toename van de depositie.

Vanuit de kaders gesteld in de Nbw 1998 wordt het verschil berekend ten opzichte van het zo goed mogelijk vastgestelde huidig gebruik, op basis van de uitgegeven vergunningen, dus niet op basis van wat er op basis van het vigerende bestemmingsplan gebouwd zou mogen worden. Daarbij wordt uitgegaan van de emissies zoals die in de beschikbare vergunningen inventarisaties staan opgenomen, gecorrigeerd voor de latente ruimte, als daar sprake van is.

Vanuit de Wm wordt ook gevraagd om de emissies te vergelijken met de autonome ontwikkelingen. In dit geval is als autonome ontwikkeling aangehouden de verscherping van de emissiegrenswaarden van ammoniak zoals vastgelegd in het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling zal de depositie dus al iets afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

Globale scenario's

Het uiteindelijke doel van de gebiedsgerichte modellering is het vaststellen van effecten op de depositie. De depositie is echter in belangrijke mate afhankelijk van het emissieprofiel, de totale gebiedsemissie. Om de omvang van de hoeveelheid rekenwerk te beperken, en niet elk mogelijk scenario in OPS door te hoeven rekenen, is er in de methodiek een stap tussen gebouwd die de gevoeligheid van het de gebiedseigenschappen bepaald voor de veranderingen in de emissievracht, zonder voor elk scenario een depositieberekening uit te voeren. Om de omvang van de emissies te kunnen bepalen is het gebied doorgerekend voor een aantal globale scenario's.

Worstcase

In het voortraject van de planvorming heeft de gemeente een serie uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de ruimtelijke mogelijkheden die er aan de agrarische sector wordt geboden. Deze bepalen, afhankelijk van de plaats van een bouwvlak in het plan, tot welke omvang een bedrijf mag groeien zonder dat de ruimtelijke randvoorwaarden voor een evenwichtige groei in het gebied in gevaar komen. Deze kunnen betrekking hebben op de volgende factoren:

- De ligging van een bouwvlak in een zone met mogelijk extra beperkingen dan wel ontwikkelruimte
- Vrijstellingsbevoegdheden t.o.v. de omvang van de huidige bouwvlakken
- Wijzigingsbevoegdheden t.b.v. het vergroten van een bouwvlak

In de worstcase worden alle planspecifieke uitgangspunten verwerkt in het model. Het resultaat van deze reken-run laat zien wat er zou gebeuren als elk bouwvlak in de gemeente volledig gebruik zou maken van de maximaal aangeboden ontwikkelruimte. Een dergelijke schaalvergroting zal nooit optreden vanwege de andere beperkende factoren op de individuele ontwikkelwensen.

Scenario 1: zonder maatregelen, met dynamiek in de sector

Het eerste globale scenario gaat uit van een ontwikkeling in de sector waarbij er geen stal maatregelen worden getroffen die verder gaan dan het besluit huisvesting. Binnen dit uitgangspunt wordt er gezocht naar een redelijk dynamiek profiel voor het gebied. Met het dynamiek-profiel wordt bedoeld de verhouding tussen het aantal stoppers, blijvers en groeiers. Vaak is de ontwikkeling van de veebezetting een belangrijke graadmeter aan de hand waarvan een dynamiek-profiel voor het gebied kan worden vastgesteld.

Scenario 2: Inzet van het voerspoor, met dynamiek in de sector

Het tweede globale scenario is bruikbaar in gebieden met overwegend grondgebonden melkveehouderij. Het laat namelijk het effect zien van de inzet van maatregelen die gericht zijn op het verminderen van de emissies door de bedrijfsvoering integraal aan te passen. Bij dit scenario geldt dat de emissie reductie is toe te rekenen aan de bestaande en aan de nieuw te bouwen stallen omdat aanpassingen aan een voerregime in praktische zin niet goed zijn door te voeren op slechts een deel van een bedrijf.

Scenario 3: Externe saldering o.b.v. nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

De Rav wordt met enige regelmaat bijgewerkt, rekening houdend met de nieuwste ontwikkelingen met betrekking tot beschikbare stalsystemen. Recent is er een stalsysteem beschikbaar gekomen voor de melkveehouderij die qua emissies de oude grupstal evenaart, en minder dan de helft van een gangbare ligboxenstal emiteert. Het bouwen van dergelijke stallen, in combinatie met het gebruik maken van elders vrijkomende ammoniakemissies (i.c. het principe van externe saldering) ligt ten grondslag aan dit scenario

Scenario 4: Interne saldering o.b.v. nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

In sommige gevallen biedt externe saldering geen soelaas en zal een beroep gedaan worden op interne saldering. Dit kan het geval zijn als een vooruitstrevende ondernemer sneller wil uitbreiden dan dat hij in staat wordt gesteld door het vrijkomen van ammoniakemissies vanuit stoppende collega's. In dat geval kan de ondernemer besluiten de bestaande stallen af te breken en integraal te vervangen door emissiearme stallen.

Scenario 5: Externe saldering o.b.v. stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Dit scenario is in veel provincies uit het reconstructiegebied het meest voor de hand liggende omdat het aan de basis ligt van de stikstof verordeningen c.q. het vastgestelde provinciaal beleid.

In elke provincie gelden andere randvoorwaarden met betrekking tot de in te zetten techniek, maar overal baseert men zich op de technieken zoals die vanuit de Rav mogelijk worden gemaakt. In de gebiedsgerichte modelleringen richt dit scenario zich naar het beleid zoals dat geldt binnen de provincie waarin de gemeente is gelegen.

Vanwege de wijze waarop wordt omgegaan met het dynamiek-profiel binnen een gemeente, in combinatie met de externe salderingsmechanismen en de inspanning tot emissie reductie die geleverd moet worden om voor externe saldering in aanmerking te kunnen komen, verifieert dit scenario of de gangbare salderingsmechanismen zullen werken binnen het plangebied.

Scenario 6: Interne saldering o.b.v. stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Mocht uit de globale analyse van scenario 5 blijken dat er te weinig stoppers zijn in een plangebied om op basis van externe saldering een redelijk aandeel groeiers de kans te geven tot ontwikkeling te komen kan dit laatste scenario soelaas bieden. Voor interne saldering in de intensieve veehouderij wordt er dan uitgegaan van het bijplaatsen op bestaande stallen van luchtbehandeling met de in de desbetreffende provincie voorgeschreven reinigingsrendementen. Voor melkveehouderijen in een gebied is dit scenario gelijk aan scenario 4.

Vaststellen van het representatief scenario met daarbinnen de maximale planologische mogelijkheden die het plan voor Someren biedt

De eerste stap in de gebiedsgerichte modellering voor Someren is het vaststellen van de huidige gebiedsemissie. Die is ongeveer 630.000 kg ammoniak per jaar. In de huidige situatie is sprake van veel melkveehouderij in combinatie met veel intensieve veehouderij. De veebezetting is al redelijk hoog, ongeveer 2,5 koeien per hectare.

In de onderstaande matrix is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde analyse van de boven beschreven globale scenario's. Voor de drie hier relevante scenario's is weergegeven hoe de gebiedsemissie (uitgerekend in kg NH₃/jaar) zich zou ontwikkelen in relatie tot een groei van de bestaande bebouwing, uitgaande van een dynamiek profiel van 6 % stoppers per jaar en, gedurende de totale planperiode, 20 % groeiers.

Emissies (kg uit het gebied)	Huidige situatie	150 % uitbreiding	Benutten huidig bouwvlak	Groei bouwvlak tot 1,5 ha
Worst case; zonder ruimtelijke dan wel technische maatregelen	630.000	983.000	1.285.000	2.231.000
Scenario 1: saldering zonder stalmaatregelen ten opzichte van het besluit huisvesting	630.000	497.000	480.000	710.000
Scenario 5: externe saldering met de stalmaatregelen o.b.v. BBT++ (zoals gangbaar in Noord –Brabant)	630.000	434.000	438.000	526.000
Scenario 6: interne saldering met de stalmaatregelen o.b.v. BBT++	630.000	293.000	296.000	384.000

De bovenstaande matrix toont aan dat er maatregelen nodig zijn om de gebiedsemissie te beperken. Deze zou, zonder planologische en/of technische maatregelen met een factor 4 toe kunnen nemen. De matrix toont ook aan dat maatregelen die verder gaan dan de externe saldering zoals voorgeschreven in de provinciale verordening niet nodig zijn om de gebiedsemissie af te laten nemen.

Bijlage

5

Verklarende woordenlijst

Achtergronddepositie

Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen.

Best beschikbare techniek

Technieken om de emissie te verlagen, bijvoorbeeld door de inzet van luchtwassers.

Bestemmingsplan

Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.

Bevoegd gezag

Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit.

Commissie voor de m.e.r

Onafhankelijk adviesorgaan, in het leven geroepen door ministeries van VROM en LNV, die op vastgestelde momenten conform Wet milieubeheer advies uitbrengt met betrekking tot m.e.r.-procedures.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Gebiedszonering

In de Verordening Ruimte fase 2 is een drietal gebieden aangewezen voor intensieve veehouderijen. Er wordt onderscheid gemaakt in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grondgebonden veehouderij

Alle veehouderijen niet zijnde de veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; paarden.

Initiatiefnemer

Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)

Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; pluimvee, runderen en varkens. Niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).

Instandhoudingsdoelstellingen

Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.

Kritische depositiewaarde

Dit is de hoeveelheid ammoniakdepositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Milieueffectrapport (het fysieke rapport).

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Natura2000

Een Europees beschermd netwerk van waardevolle natuurgebieden.

NO_x

Stikstofoxiden.

NO₂

Stikstofdioxide.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

PM₁₀

Fijnstof.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Saldering

Interne saldering biedt een ondernemer de mogelijkheid om de emissie uit één of enkele van zijn stallen die nog níet voldoen aan de IPPC-norm, te compenseren met vergaande emissiebeperkende maatregelen in één of meerdere andere stallen.

Shared Space

Het concept van Shared Space, bedacht door Hans Monderman, brengt de verantwoordelijkheid voor het verkeersgedrag van de wegbeheerder naar de weggebruiker. Dit gebeurt door verkeerslichten, borden en aparte wegdelen/troittoirs weg te nemen en de verschillende gebruikers van dezelfde weg gebruik te laten maken. De gedachte achter Shared Space is dat het veiliger wordt omdat iedereen op deze manier meer zijn gezonde verstand gaat gebruiken en voorzichtiger is.

Significant negatieve effecten

Negatieve effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald. Bij negatieve effecten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen nog worden gehaald.

Startnotitie

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stikstofdepositie

Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per etmaal een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

De wijze waarop de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit wenst uit te voeren.

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Waterkwantiteit

De hoeveelheid water betreffend.

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Bijlage

6

Uitklapvel met alternatieven

Ecologie Beschrijving Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Deel 1: Natura2000-gebieden

Stabrechtse Heide & Beuven

De Stabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van Nederland. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden [ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.1 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	=	=
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	>
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	>
H3160	Zure vennen	-	=	=
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>
H91EOC	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A021	Roerdomp	--	=	=		5
A022	Woudaapje	--	=	=		2
Niet-Broedvogels						
A127	Kraanvogel	--	=	=	70	

Weerter- en Budelbergen & Ringselven

Dit gebied van 3179 hectare bestaat uit het Weerterbos, Ringselven en Kruispeel, de Hugterheide en de Weerter- en Budelbergen. Deze gebieden bestaan uit aangeplante bossen, maar ook heide- en stuifzandterrein en vennen omgeven door moerasvegetatie, berken- en elzenbroekbossen. [Ministerie van EL&I, 2012]

Tabel b6.2 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '–' = zeer ongunstig, '–' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	>
H91D0	*Hoogveenbossen	-	>	>

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	>	>

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		20
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		65
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		20

Groote Peel

De Groote Peel vormt tezamen met de nabijgelegen Deurnsche Peel en Mariapeel het restant van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestrootjessavannen, struwelen en bosjes en moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide [ministerie van EL&I, 2012].

Dit gebied is op 10 september 2009 definitief aangewezen als Natura2000-gebied. Daarom hoeft niet meer te worden getoetst aan het hierbinnen gelegen Beschermde natuurmonument en Wetland 'Groote Peel'.

Tabel b6.3 Instandhoudingsdoelstellingen Groote Peel [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H4030	Droge heiden	--	=	=
H7120	Herstellende hoogvenen	+	=	>

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A004	Dodaars	+	=	=		40
A008	Geoorde fuut	+	=	=		40
A119	Porseleinhoen	--	>	>		5
A272	Blauwborst	+	=	=		200
A276	Roodborstapuit	+	=	=		80

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A039a	Taigarietgans	+	=	=		
A039b	Toendrarietgans	+	=	=		
A041	Kolgans	+	=	=		
A127	Kraanvogel	--	=	=		

Sarsven en De Banen

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het gebied heeft een oppervlakte van 156 hectare. De wateren zijn zeer zwak tot zwak gebufferd. Het gebied ligt in een laagte van een voedselarme zandafzetting van de Maas [ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.4 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig,

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	=
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	=
H3140	Kranswierwateren	--	=	=

Habitatsoorten	SVI	Doelstelling	Doelstelling	Doelstelling
	Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit	populatie.
H1831 Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux

Dit hoge zandgrondgebied heeft een oppervlak van 4356 hectare en heeft diverse landschapstypen. Het bestaat uit de heide, -vennen, gemeentebossen, landgoederen en beekdalen, bevoeide hooilanden en vochtige en natte graslanden en bossen. Op meerdere locaties zijn jeneverbesstruwelen aanwezig [ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.5 Instandhoudingsdoelstellingen Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux [Ministerie van EL&I, 2012]. Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig. Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H2310 Stui fzandheiden met struikhei	--	=	>
H2330 Zandverstuivingen	--	=	=
H3130 Zwakgebufferde vennen	-	>	>
H3160 Zure vennen	-	>	>
H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>
H4030 Droge heiden	--	>	>
H5130 Jeneverbesstruwelen	-	=	=
H6510A Glanshaver- en vossenstaartheilanden (glanshaver)	-	>	>
H7110B *Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	=	=
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=
H7210 *Galigaanmoerassen	-	=	=
H91D0 *Hoogveenbossen	-	=	>
H91E0C *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	>	>

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
H1096	Beekprik	--	=	=	=
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	>	>

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		30
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		50
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		60

Deurnsche Peel & Mariapeel

Dit gebied bestaat uit de deelgebieden 'Deurnsche Peel', 'Mariapeel' en 'Gauwveen'. Het zijn restanten van een voormalig uitgestrekt oerlandschap van levend hoogveen. Het gebied omvat een grote diversiteit aan landschapstypen, waaronder heideterreinen, moerasachtige gedeelten, vennen, bossen en open water [ministerie van EL&I, 2012].

Het gebied is sinds 10 september 2009 definitief aangewezen als Natura2000-gebied. Daarom hoeft niet aanvullend te worden getoetst voor de hierbinnen gelegen Beschermde natuurmonumenten 'Gauwveen', 'Mariapeel' en 'Deurnse Peel' en het Wetland 'Deurnse Peel'.

Tabel b6.6 Instandhoudingsdoelstellingen Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux [Ministerie van EL&I, 2012]. Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling '=' (<) = Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van'-formulering

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H4030	Droge heiden	--	=	=
H7110A	*Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	--	>	>
H7120	Herstellende hoogvenen	+	= (<)	>

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A004	Dodaars	+	=	=		35
H224	Nachtzwaluw	+	=	=		3
H272	Blauwborst	+	=	=		350
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		120

Niet-Broedvogels				
A039b	Toendrarietgans	+	=	=
A041	Kolgans	+	=	=
A127	Kraanvogel		=	=

Beschermde natuurmonumenten

In ruime omgeving van het plangebied zijn naast Natura2000-gebieden ook Beschermde natuurmonumenten gelegen. Een deel van deze gebieden overlappen met de aangewezen Natura2000-gebieden. Omdat de Natura2000-gebieden waarbinnen deze Beschermde natuurmonumenten zijn gelegen nog niet officieel zijn aangewezen (zie beschrijving hierboven), dient voor deze gebieden apart te worden getoetst.

Beuven

Het Beuven is een groot, aaneengesloten heidegebied van 1790 hectare. De omringende bossen bestaan vooral uit dennen. De heide zelf kent droge stukken met stuifzand maar ook een groot aantal natte stukken met vennen. Het grootste ven is het Beuven [ministerie van EL&I, 2012].

De 'oude doelen' van het Beschermd Natuurmonument 'Beuven' zijn:

- Samenhang met Strabrechtse en Lieropse heiden
- Verscheidenheid in geomorfologie en milieus (vochtigheid en voedselrijkdom), en daarmee samenhangend een aantal gedifferentieerde levensgemeenschappen en het voorkomen van zeldzame planten en -gemeenschappen
- Het belang als broed- rust- en foerageergebied voor verschillende (waaronder zeldzame) vogelsoorten, het belang voor amfibieën, reptielen, insecten en zoogdieren en de voor fauna noodzakelijke rust
- Natuurschoon door ligging en afwisseling van verschillende landschapstypen

Sarsven en De Banen

Dit gebied bestaat uit twee vennen met bijzondere watervegetaties. Het oppervlak is 141 hectare. Het gebied overlapt met het Natura2000-gebied 'Sarsven en De Banen', dat nog niet definitief is aangewezen [ministerie van EL&I, 2012]. Daarom dient voor de 'oude doelen' van dit Beschermd Natuurmonument aanvullend te worden getoetst.

De 'oude doelen' van het Beschermd Natuurmonument 'Sarsven en De Banen' zijn:

- Verscheidenheid aan milieumstandigheden en daarmee samenhangende rijkdom aan levensgemeenschappen, door variatie aan geomorfologische, bodemkundige eigenschappen en variatie in grondwaterstand en gehalte aan voedingsstoffen in bodem en water
- Het voorkomen en de samenhang van belangrijke landschapstypen (moerasveen, vennen, struweel, broekbos, natte en droge graslanden) en daarmee samenhangende diversiteit aan plantengemeenschappen en –soorten (waaronder zeldzame)
- Functie als broed- en pleisterplaats voor vogels
- Natuurschoon door bovengenoemde waarden

Deel 2: Flora- en Faunawet tabellen

Tabel b6.7 Zwaardere beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied.

Legenda: Ff-wet = Flora- en faunawet. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen:

[Naturalis 1999-2010; Floron, 2011; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Broekhuizen et al. 1992; Limpens et al. 1997]

Agrarisch gebied			
Soortgroep	Soortnaam	Bescherming	
Vaatplanten	Blaasvaren	Ff-wet	Tabel 2
	Drijvende waterweegbree	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Gele helmbloem	Ff-wet	Tabel 2
	Rapunzelklokje	Ff-wet	Tabel 2
	Steenbreekvaren	Ff-wet	Tabel 2
	Tongvaren	Ff-wet	Tabel 2
	Zwartsteel	Ff-wet	Tabel 2
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter	Ff-wet	Tabel 3
	Das	Ff-wet	Tabel 3
	Eekhoorn	Ff-wet	Tabel 2
	Steenmarter	Ff-wet	Tabel 2
Vleermuizen	Baardvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Franjestaart	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Gewone dwergvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Gewone grootvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Kleine dwergvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Laatvlieger	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Meervleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Ruige dwergvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Tweekleurige vleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Watervleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	Rosse vleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Buizerd	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Gierzwaluw	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Huismus	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Kerkuil	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Ooievaar	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Ransuil	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Roek	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Stenuil	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Alpenwatersalamander	Ff-wet	Tabel 2
Amfibieën	Kamsalamander	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Poelkikker	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Rugstreeppad	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Bittervoorn	Ff-wet	Tabel 3
Vissen	Grote modderkruiper	Ff-wet	Tabel 3
	Kleine modderkruiper	Ff-wet	Tabel 2

Tabel b6.8 In omgeving voorkomende zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die met name zijn gebonden aan bos- en natuurgebied.

Legenda: Ff-wet = Flora- en faunawet. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen:

[Naturalis 1999-2010; Floron, 2011; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Broekhuizen et al. 1992; Limpens et al. 1997]

Bos- en natuurgebieden			
Soortgroep	Soortnaam	Bescherming	
Vaatplanten	Beenbreek	Ff-wet	Tabel 2
	Brede orchis en Rietorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Gevlekte orchis	Ff-wet	Tabel 2
	Jeneverbes	Ff-wet	Tabel 2
	Kleine zonnedauw	Ff-wet	Tabel 2
	Klokjesgentiaan	Ff-wet	Tabel 2
	Moeraswespenorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Ronde zonnedauw	Ff-wet	Tabel 2
	Vleeskleurige orchis	Ff-wet	Tabel 2
	Waterdrieblad	Ff-wet	Tabel 2
	Wilde gagel	Ff-wet	Tabel 2
Grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis	Ff-wet	Tabel 3
	Wild zwijn	Ff-wet	Tabel 2
Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	Boomvalk	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Grote gele kwikstaart	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Havik	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Slechtvalk	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Sperwer	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Wespendief	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
Dagvlinders	Heideblauwtje	Ff-wet	Tabel 3
Reptielen	Gladde slang	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Hazelworm	Ff-wet	Tabel 3
	Levendbarende hagedis	Ff-wet	Tabel 2
	Zandhagedis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
Amfibieën	Heikikker	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Vinpootsalamander	Ff-wet	Tabel 3